

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM.
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Nagyzási hóbort a Balkánon.

Budapest, december 10.

Nikita a csernagorci és Péter a szerb a tegnapi napon megoldották a balkáni kérdést. Egyszerűen és radikálisan. Fogtak egy térképet és fogtak egy színes czeruzát. A színes czeruzával egyszerűen a Balkán egyik felét hozzákerekítették Montenegróhoz, a másik felét Szerbiához, azután kész. Ami ezután következik, az már csekélység. Mindössze annyit van még hátra, hogy a monarchiától elvegyék Boszniát, Hercegovinát, Cattarót és a dalmát tengerpartot, Törökországtól elvegyék a novibazári szandzsákat és az útszéli vilajettet. Ez azonban a gyakorlati kivitel dolga. Elvben a terv kész, Nikita és Péter teljesen egyetértenek s ez a fődolog.

A szerb és a montenegrói hetvenkés ezzel végleges érvénnyel átlépte azt a határvonalat, mely a komolyságot a nevetségességtől elválasztja. Ezután már csak nevetni szabad. Mert ezután már csak operett jöhet. Sajnos Offenbach-muzsika nélkül, pedig az egész nagyképi, komikumba fult fenséges pózhoz 50 mi pompásan illenek ez a rakonczián kóboldok fuvolájából kiszabadult patogó melódia:

„Mink vagyunk a két Ajaxok, két Ajaxok, két Ajaxok, Ajax numero egy!”
És Ajax numero kettő. A hős Péter. És a hős Nikita. Akik miután előbb az

egyik bombával akarta felrobbantani a másikat, a másik pedig új palotaforradalommal akarta lemészároltatni az egyiket, most közös nagyralátó álmoktól részegen járják a történelem színpadán a bohókás és félelmetes basibozuk táncot. S miután éveken át versengtek fölötté, hogy ki legyen az eljövendő Nagy-Szerbia megalapítója, szép testvéri egyetértéssel ötven percenre kiegyeztek: karöltve lépnek híres Dusan czár nyomdokaiba, ketten együtt alapítják meg Nagy-Szerbiát. Egyelőre az ő életük és dinasztijuk élete tartamára két külön féldarabra szakítva.

Gyermekeknek, örülteknek, színes meséket álmodóknak volt eddig irigylendő privilégiumuk az, hogy ami után vágytak, azt magukénak tartásák, s nem csak magukénak tartásák, hanem már is rendelkezzenek fölötté. Ez a két felnövekedett ember azonban a holdvilág fényes kiflije után nyulkáló csecsemő lett érett férfikorára, nyitott szemmel álmodik és összes szellemi tehetségeinek teljes ép birtokában élvezi a legmerészebben csapongó fantázia ragyogó vízióit. Irigyleni kell őket érte.

Pedig éles karmait hegyezve, közvetlen közelből leselkedik rájuk a kiábrándulás. Pokoli szatirája a sorsnak, hogy még ki sem hült a táviró drótja a nagyszabású fölkerekedés híretől, egy másik távirat már is azt újságolja, hogy a szerb államkassza teljes vérszegény elsorvadás-

ban sinylődik. Egy darabig nagy volt a bőség, dinom-dánom, hegyen-völgyön lakodalom. A szerb szkupstina megszavazott tizenhat millió frank fegyverkezési hitelt. Az ottomán bank adott tíz milliót. A berlini Handelsgesellschaft öt milliót. Az állampénztárban is akadt egy-két milliócska. Sőt még Montenegrónak is jutott másfél millió. Ez azonban még csak a készülődés stádiumában fuccs lett, levegőbe foszló aranyfüst. A szerb kormány újabban megszerzendő negyven milliócskáról ábrándozik, azonban akárhol kopogtat, zárt Wertheim-kasszákra talál. Az eddigi kölcsönök az értékek legmagasabb színültreig betáblázták a szerb állam minden ingó és ingatlan vagyonát. Zalog- és telekkönyvi betáblázás nélkül pedig Szerbia immár egy rongyos dinárt sem kap. Ismét beköszöntöttek ama hét szűk esztendő, amelyek eddig járták, amikor ha a szerb királyi jó hozomány reményében feleség kereső körutrá indult, a koronajavak lekötésével kellett a pénzkölcsönző izmaelitáktól kikönyörögni csekély harmincezer frankot. Azzal a különbséggel, hogy most ennyit, csekély harmincezer frankot sem lehetne szerezni, mert a koronajavak is usznak, sőt maga a korona is uszik, melyre elsőbbségi joga van annak az ötvösnek, aki az Obrenovics-dinasztia kiirtása után a Karagyorgyevicseket ezzel a szép ékszerrel megajándékozta — hitelbe.

Rónai Jácint, mint színészeti író.

Írta: Váradi Antal.

(Utánnyomás tilos.)

Pór Antal a Rónay Jácint fölött tartott emlékszemében a magyar tudós akadémiaiban igen sok érdekes adatot sorol föl s nagyon részletesen foglalkozik Rónay nevezetes írói egyéniségével, hanem kifelejt egy nevezetes vonást, amely jellemző az oly lelkiismeretes egyházi férfira, arról tudniillik, hogy londoni tartózkodása alatt Egressy Gábor fölkérésére színészeti kutatásokkal s az angol színészetet érdeklő cikkek írásával is foglalkozott.

Ezeknek akarok néhány sort szentelni.

Rónay Jácint a múlt század első évtizedeinek gyermeke. 1814-ben született Székesfehérvárott, ugyanott és Esztergomban iskolázott s Győrött lett professzor. Ott Kovács Pállal ismerkedett meg, aki akkor újságot adott ki, a „Hazánk” címűt, amelybe Rónay is dolgozott. Ez az irodalom mezején első lépése.

Komolyabb, tudományos dolgokkal foglalkozott, jellem-ismével, élettannal, az emberi agy szerkezetével s annak befolyásával a gondolkodásra s több efelével, tehát olyan dolgokkal, amelyek a színpad flitteres világától nagyon messze állanak. Később az újságokba is írt s aztán Kossuth gyermekeinek a tanítója lett és a külföldön tartózkodó magyarok kedves kalauza, aki az emigránsok közt leginkább Kmety tábornokkal és Vukovics Sebő volt igazságügy-miniszterrel kötött szorosabb barátságot. A Kossuth-fiukat magyar és latin nyelvre tanította. Mikor visszatért Magyarországra, a hatvanadiki

rövid derülés idejében képviselőnek választották, hanem ő nem volt hajlandó arra, hogy kegyelmet kérjen, ami a hazába való visszatérhetőségének feltétele volt. „Nem követtem el bünt, nem is kérek kegyelmet”, mondotta. Londonba ment és ott is maradt s ott írta meg Darwin nyomán a „Fajok keletkezéséről” szóló munkáját. A benézések főapátja, Kruesz Krizosztóm aztán kieszközölte, hogy hazatérhet Magyarországra; alig hogy itthon volt, a győrmegyei puszta kerület képviselőjévé, az Akadémia pedig rendes tagjává és jegyzőjévé választotta. Sőt, mivel Egressy Gábor lapjában színészeti dolgokkal foglalkozott, — s ez az, amiről alantabb szólan akarok, — még a drámabíráló bizottságnak is tagja lett. Azt hiszem, az első és utolsó pap mai napig, aki Czuczor Gergelyen kívül darabok bírálásával foglalkozott.

A hetvenes évek elején osztálytanácsossá nevezetett ki a kultuszminisztériumba s nem sokára gróf Andrássy Gyula ajánlatára a trónörökös magyar tanítója lett. A Kossuth gyermekei után a király fiát tanította, mert a trónörökös történelem-tanárává nevezetett ki.

Nagyon nagy gondot okozott neki ez a megbízás. Az ő egyenes lelke nem szeretett és nem akart kertelni. Már pedig a magyar trónörökös magyar történelemre tanítani, anélkül, hogy a lelke mélyén lakozó igazságnak kifejezést adjon, nagyon nehéz dolog. Megnyugtatták azonban Bécsben, mert Latour tábornok, a trónörökös nevelője hivatalosan tudtára adta:

— Igazságot akarunk. Kövesse ön a meggyőződését!

Hiszen, ha csak ez kellett! Rónaynak volt erős meggyőződése s azt csúffá nem tette senki kedvéért... Valami járvány ütött ki Bécsben

karácsony felé s Rudolf és udvara — Rónay Jácinttal együtt — Salzburgba költözött. Oda jött Erzsébet királyné is Mária Valériával s megismerkedett a tudós, egyenes lelkű és egyenes beszédű pappal s annyira megkedvelte, hogy leányának a tanítóivá is őt nevezette ki. Mikor fejedelmi tanítványai Toldy Ferencz és Horváth Mihály előtt tettek vizsgálatot 1872 április 15-én, természetesen a királyi szülők jelenlétében, a fölség annyira meg volt elégedve az eredményvel, hogy kieszközölte a szerzetes-rendből való elbocsátását s kinevezte pozsonyi nagypréposttá. Aztán a főhercegnő nevelője lett, később püspök, főrendiházi tag s éveken át mindig az udvart kísérte külföldi utjain. Emlékiratokat is írt, melyek első részét, — barátai között való szétosztás céljából, — ki is nyomatta, de az udvari életre vonatkozókat felsőbb engedelem nélkül nem vélte közrebocsáthatóknak s azért azok csak kéziratban vannak meg a Nemzeti Múzeum könyvtárában.

A haldokló Deák Ferenczet, — az öreg ur különös kívánságára, — ő gyóntatta meg s ő adta át a nagybeteg haza bölcsének a király utolsó üdvözlését. Pozsonyban halt meg 1889 április 17-én.

Londoni tartózkodása alatt vette Egressy felszólítását, aki akkor Pesten színházi lapot szerkesztett, hogy írjon neki az angol színészet-ről, gyűjtsön Shakespeare-emlékeket, képeket, kosztümöket s küldje el neki. Mindennek képe kivehető a kettőjük levelezéséből, melynek egyes részleteit idéznem kell, hogy a dologra kellő világosságot vethessenek.

Egyik, 1859 november 9-ről kelt levele így hangzik:

„Kedves honfitárs! Eddigelé kevés figyel-

A szerbek tehát elvesztették a háborút, mielőtt meg is kezdték volna. A nagy európai bankok előszobáiban vesztették el. A gyönyörű hősi idők silány prózai végét jelenti ez a szomorú letörés. A nagy hősi időkét, amikor egy pár kecskepásztor dárdákkal, nyilakkal, rozsdás gyutacsos puskákkal fölfegyverkezve egy éjszakai nekikészülődés után kicsapott a fekete hegyek közül s rajtaütött a gonosz pogányon, amint ezt guzlicza-pengés mellett oly szépen és oly igen sokszor megénekelték a nemzeti költők. Ma hiábavaló a jó kecskepásztorok minden nekibuzdulása, minden felkerekedése, minden harci kedve, valahol Berlinben, Párisban vagy Londonban kezeit ridegen a nadrágzsebébe mélyesztve fagyosan „nem“-et int egy szűkkeblű izmaelita s azzal vége! Az eljövendő guzliczásoknak nem lesz miről dalolniuk, Nagy-Szerbia álma pedig megbukott, mert nem akarják jegyezni — a börzén.

Budapest, december 10.

A képviselőház holnap, pénteken, délelőtt tíz órakor ülést tart, amelynek napirendjén a következő tárgyak vannak: a kölcsönös kereskedelmi és forgalmi viszonyok rendezését illető pótszerződésről szóló törvényjavaslat, a ma bejelentett mentelmi ügyek, az 1909. évi állami költségvetésről, továbbá a külkereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslat.

Koalíciós értekezlet. A szövetszertett pártok, a függetlenségi és 48-as párt, az alkotmánypárt és a néppárt ma délután hat órakor a függetlenségi pártkör tanácsstermében együttes értekezletet tartottak. Az értekezleten a kormány részéről jelen voltak: Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert, Darányi Ignác, Jekelfalussy Lajos és Josipovich Géza miniszterek, továbbá Popovics Sándor, Mezőssy Béla és Meskó László államtitkárok. A pártok elnökségei részéről megjelentek Széll Kálmán, Hoitsy Pál, Ugron Gábor és Sággy Gyula. Fölöttint, hogy a néppárt teljesen tá-

met fordítottam az angol színészetre, ezentel több gondom leendő rá s remélem, körülményeim meg fogják engedni, hogy havonként egy-egy levéllel szolgálhassak."

Ennek rövid magyarázata az, hogy Egressy ekkor indította meg a „Magyar Színházi Lapokat" s közremunkálásra Rónay Jácintot is felszólította. A levél maga a Molnár László által kommentált és sajtó alá rendezett színészegyesületi kötetben jelent meg a többiekkel együtt. Ezek után folytatom a Rónay levelének idézését:

„Sajnálom, hogy körülményeim kényszerítettek díj elfogadására. Sziveskedjék a díjat Gayer szücsimesternek — Kigyó-utca 2. szám — általadni Mayer György számára, aki Gayer ural kereskedelmi viszonyban áll."

„Hazafias vállalatának örvendek s őszinte szívvel a legjobb sikert kívánom."

A levél záradéka két érdekes dolgot tartalmaz. Egy üdvözlöt „kedves komája" részére. Ez a komá: Tóth József, a kiváló művész s a Nemzeti Színház tagja. A passzus így hangzik:

„Komámat és kedves nejét — (a művész jelenleg is élő, köztisztviselőben álló özvegye, akkor színművész és író) — üdvözlöm, sajnálom, hogy levelezésünk megszakadt, de nem az én, nem a mi hibánk. A multnak emléke feledhetlenül él szívemben s a távolban is sokszor tárgya gondolatimnak."

Ugyanekkor már egy színművet is kap Egressytől áttekintés és véleményadás végett. „Az írott színművet — nyomond — vettem és örömmel olvastam, de eddig még nem tehettem ügyében semmit."

Végül egészségének hanyatlásán panaszkodik, a kenyérgondok üzik, a rossz idő alásta egészségét s napok óta fekvő beteg.

volmaradt az értekezletről. Az értekezleten Kossuth Ferenc miniszter gyengélkedése miatt Thaly Kálmán, a függetlenségi párt tiszteletbeli elnöke elnökölt. A jegyzőkönyvet gróf Thoroczkay Miklós vezette. Hoitsy Pál előadó ismertette előbb az appropriációs törvényjavaslatot, amelyet az értekezlet vita nélkül fogadott el. Ugron Gábor kivánatosnak jelezte, hogy a törvényjavaslatokhoz a koalíciói mindegyik pártja hivatalos szónokokat jelöljön ki. Hoitsy Pál előadó ezután a kereskedelmi szerződés megkötésére vonatkozó törvényjavaslatot ismertette, amelyet szintén észrevétel nélkül fogadtak el. Minthogy a tanácskozásnak több tárgya nem volt, az elnök az értekezletet berekesztette.

Polónyi támadni készül. A képviselőház folyosóján ma azt beszéltek, hogy Polónyi Géza volt igazságügyminiszter — saját kijelentései szerint — holnap, a felhatalmazási törvényjavaslat tárgyalása alkalmából erős támadásra készül a kormány és különösen gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ellen. Mint értesülünk, politikai körökben Polónyi támadásának nagy megnyugvással néznek elébe.

Titkos tanácsosok eskütétele. Gróf Hadik János belügyi államtitkár és Csathó Ferencz, a budapesti kir. ítélőtábla elnöke ma az általános kihallgatások előtt tették le a király kezébe a titkos tanácsosok esküt. Az eskütételnél báró Aehrenthal közös külügyminiszter és báró Gudenus Lipót főkamaramester működtek közre; az eskümentát báró Buschmann Ferencz udvari és miniszteri tanácsos olvasta. Ma tette le Lueger bécsi polgármester is a titkos tanácsosok esküt.

A polgári törvénykönyv előkészítése. A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét előkészítőbizottság e hó 9-én Imling Konrád államtitkár elnöklésével folytatta az öröklés jogi elvi kérdéseinek tárgyalását. Napirenden volt ezuttal az a kérdés, hogyan szabályoztassék az örökösársak jogközössége? A bizottság akként döntött, hogy az örökösársak a hagyatéki tárgyak az örökösárs halálától kezdve az egyszerű jogközösség elvi szerint határozott arányban illessék, ugy azonban, hogy az egyes örökösárs részéről az ő hányadára vonatkozólag történt rendelkezés se az osztálynak, se az örökös viszonyból eredő követelések érvényesítésének ne prejudikálhasson. A jöhizemii jogszerezést védő szabályok azonban ez által nem érintetnek.

A tanácskozás befejeztével az elnökölő államtitkár az ülésen való megjelenésben akadályozott igazság-

Január 18-áról kelt levelében már megkezdte a munkálkodást a színészeti irodalom terén s küldi Macreadyről, a kiváló angol színművészről szóló cikkének második folytatását. Ez, ugy, mint a Kemble Johnról, a két Keanról s a többiekéről írottak később egy önálló kötetben is megjelentek „Jellemrajzok az angol színi világból" czim alatt, melynek jóvedelmét a Nemzeti Színház nyugdíjintézetének ajánlotta föl.

Ebben a levélben nyugtatványozza Egressy által küldött honoráriumát, huszonöt forintot, melyet az előző levélben említett Mayer ur által vett kézhez. Egy, ezt megelőző levélben Egressy fölkérte, hogy küldjön neki színi rajzokat és Shakespeare-féle kosztüm-képeket. Erre Rónay elment Lacy-hez, aki „theatrical-bookseller" volt (Strand, 88.) s fölkérte, adjon neki eféléket, hadd örvendeztesse meg velök barátját, aki azoknak nagy hasznát fogja venni ugy is, mint színész, ugy is, mint drámai rendező.

„Lacy azonban, — írja Rónay, — némileg pírulva vállalt meg, hogy színi costume-eknek — nincsen kelete Londonban, azért nincs is vállalkozó s minden mivel e részben bír, bécsi gyártmány. Láttam nála jó rajzokat, melyek Bécsből könnyebben megrendelhetők. A bécsi kiadó nevét följegyzém, de e pillanatban sehol sem lelem... Minden, mivel Lacy szolgálhatott, az ide mellékelte két rózsát... Küldöm őket emlékeül Tóth Józsefnek és nejének..."

A levélben említett „Macready-tanulmány", mint említettem, egyik része a „Jellemrajzok"-nak, melyeket a színi világból írt. Ezek a jellemrajzok a legszorgosabb kutatás, a londoni könyvtárak bányálatának eredménye s elmondhatjuk, hogy alaposabb, részletesebb életrajza az angol színi irodalomban sincsen a két Keannek, — apának és fiának, — mint amelyet Rónay ad a nagy

ügyminiszter nevében a tervezet fő elvi kérdéseire vonatkozólag az 1906. év vége óta folytatott bizottsági tárgyalásokat berekesztette és a bizottság tagjainak fáradhatatlan és buzgó tevékenységükért köszönetet mondott. Együttal jelezte azt, hogy a tárgyalások eredménye alapján most már a tervezet új (második) szövegének kidolgozására kerül a sor. Reméli, hogy immár nincs messze az az idő, amikor a polgári törvénykönyv javaslata a törvényhozás elé lesz terjeszthető. A bizottsági tagok nevében Sággy Gyula egyetemi tanár köszönetet mondott az elismerésért az elnökölő államtitkárnak a tárgyalások tapintatos és fáradhatatlan vezetéséért, míg Nagy Ferencz egyetemi tanár utalva arra a nagy jelentőségre, amelylyel a magánjogi kódexsz megalkotása nemzeti, gazdasági és szociális szempontból, valamint különösen a jogszolgáltatás és jogi szakképzés szempontjából bír, annak az óhainak adott kifejezést, hogy a miniszter az összes rendelkezésre álló erők intenzív felhasználásával a második szöveg mielőbbi elkészülését lehetővé tegye.

A horvátok és az annexió. Zágorác István horvát képviselő ma Bécsbe utazott, hogy a délszláv képviselők klubjával az annexió javaslatával szemben követendő közös eljárást megbeszélje. Az osztrák reichsrath horvát képviselőinek akciója két irányba terelődik. Dalmácia és Isztria horvát képviselői ugyanis minden parlamenti ciklus elején nyilatkozatot olvasnak fel, hogy Dalmácia és Isztria Horvátországhoz tartozván, képviselői csak vendégjogot élveznek. E nyilatkozatra hivatkozva most is ki fogják jelenteni, hogy a pragmatika szankezic Boszniára és Hercegovinára való kiterjesztésére a reichsrath nem illetékes, hanem miután Bosznia és Hercegovina Horvátországhoz tartoznak, erre a horvát országgyűlést tartják illetékesnek. Második nyilatkozatukban követelni fogják, hogy az annexió javaslat egyidejűleg a horvát országgyűlésen is tárgyalassék. A délszlávok azt hiszik, hogy a reichsrath többi szláv csoportjai támogatni fogják álláspontjukat.

A II. kerületi közjegyzőség. Ghyllányi Mihály fővárosi ügyvéd és a II. kerületi függetlenségi és 48-as kör elnökének, továbbá Kanter Károly apátplébánosnak vezetésével nagy küldöttség tisztelettel ma délelőtt Günther Antal igazságügyminiszternél és Meskó László államtitkárnál. Arra kérték a minisztert, hogy az üresedésben levő II. kerületbeli közjegyzőségre Hedry Aladár közjegyző-helyettesét a Közjegyző-helyettesek Országos Egyesületének elnökét nevezze ki. Günther miniszter válaszában kijelentette, hogy a pályázat kérdését még nem vizsgálta meg, végleges választ tehát nem adhat.

angol színész-családról. A munka valóságos forrás-munka s amellét híjjával van minden nagy-képűségnek, unalmasságnak, hosszadalmasságnak. A stílusa egy kissé avult s mai olvasmány-nak a történeti multak s and-end-ek szertelen alkalmazása folytán egyhangu, de maga az anyag, amely benne föl van halmozva, az előadás érdekessége, a két színész életrajzának festői rajza, minden momentum. — lényeges vagy lényegtelen, — kellő kirajzolása azt az óhajást kelti bennem: vajha magyar színészeink javának, egy Egressynek, vagy Tóth Józsefnek volna irodalmunkban ilyen életrajzai!

A következő levél már csak április havában kelt. Uira honoráriumot nyugtatványoz benne, amiből látható, hogy Egressy lapja nem lehetett hosszú életű, mert, amely szerkesztő ilyen lelkiismeretesen teljesíti munkatársával szemben a kötelességét, az nem sokáig bírja, ismervén a magyar közönség szalmatüzét minden új vállalkozással szemben. Dacára ennek „a magyar színházi lap jobb reményével néz előre a jövőnek," Macready befejezését még csak most ígéri Rónay s egyuttal a „Green Room" czimű, ugyancsak az angol színész-életből vett rajzát. A green room, — zöld szoba, — az a kis helyiség volt, amelyben színre lépésük előtt gyülekeztek a művészek. Erről sok anekdota van, mert a harczterre lépés fontos momentumában minden művész más és más képet ad s más és más jellemről tesz tanubizonyságot. A nagy Kean is, ismervén ezt a green roomot, mint a rágalom patikáját, ahol mérget és ellenmérget árulnak, nem ott várta a jelenését, mikor Shylockban először lépett a Drury Lane közönsége elé, hanem a kulisszák mögé bujt s a kétségbeesett figyelő alig találta meg. Kean azonban a zöld szoba vékony oldalán át sokat meghallott

A politika világából.

Budapest, december 10.

Gróf Apponyi Bécsben.

Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, mint már jeleztük, ma este Bécsbe utazott és holnap délelőtt magánkihallgatásra megy a királyhoz. A miniszterhez közelálló körök nagy erőfeszítést fejtenek ki, hogy az audiencia okául kizárólag reszort-ügyeket tüntessenek föl, amelyek a győri ügygel semmiféle összefüggésben sincsenek, sőt azt is hirdetik, hogy ez a mai utazás már előzetesen meg volt állapítva. Kitérően értesült helyről kapjuk azonban az értesítést, hogy az audienciát tegnap kérte gróf Apponyi és a kongrua-javaslat előterjesztése mellett az udvari körökkel fog tárgyalni az iránt, hogy az Eitner-féle interpellációra adandó válasza az udvari köröknek kellemetlen ne legyen. Parlamenti körökben azonban a hangulat nem változott. A képviselők ugy délelőtt a folyosókon, mint délután a pártkörökben igen izgatottan tárgyalták az ügyet, amelyet még jobban elmérgesített ez a távirat, amelyet Eitner Zsigmond képviselő ma kapott a győri tanítóképző tanulóitól:

Pártfogását köszönjük. Helyzetünk kétségbeesítő. Hazafiságunkért jövőnk tönkretéve. Nyakunkat akarják szegni. Az egész intézet kizárva. Kérjük segítségét.

A táviratot Eitner megmutatta Wekerle Sándor miniszterelnöknek és utóbb gróf Apponyi Albert miniszternek is, aki arra kérte Eitnert, hogy legyen türelemmel, szomaton még nem válaszolhat az interpellációra, de a jövő szerdán okvetlenül megadja a választ. A képviselőház ülése után a közép-ső keresztfolyosón Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula és gróf Apponyi Albert miniszterek és Sztéryny József államtitkár hosszú ideig tanácskoztak. A képviselők annyira érezték, hogy nagyjelentőségű ez a tanácskozás, hogy még a folyosót is elkerülték, nehogy zavariák a minisztereket.

A függetlenségi pártkörben, ahol ma este

rövid koalíciós értekezlet volt, semmivel sem volt más a fölfogás, mint amilyen tegnap este jutott kifejezésre, s mindenki azt várja, hogy mit fog gróf Apponyi Bécsből hozni.

A miniszter bécsi utazásáról ezt a félhivatalos jelentést adták ki:

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki a nap folyamán dr. Wekerle Sándor miniszterelnökkel hosszasan tanácskozott, ma éjjel tíz órakor rövid tartózkodásra Bécsbe utazott és holnap délelőtt alkalmasint meg fog jelenni ő felségénél külön kihallgatáson. A közoktatásügyi miniszter bécsi útja, mint a „Budapesti Tudósító“-val illetékes helyen közlik, kizárólag reszort-ügyekre vonatkozik és a győri ügygel semminemű összefüggésben nem áll.

A katonai kérdések.

Bárha a hadvezetőség tegnapi információja egyenesen megzavarta azokat a híreket, amelyek a katonai kérdéseknek előtérbe nyomulásáról szólnak, Wekerle Sándor miniszterelnök legutóbbi bécsi tartózkodásával kapcsolatban a „N. W. Tzbl.“ legutóbbi számában a katonai kérdésekről a következőket írja: Illetékes helyen mindinkább tért hódít az a nézet, hogy már a legközelebbi idők alkalmasak lesznek arra, hogy megkezdjék a hivatalos tárgyalásokat azokra a katonai kérdésekre vonatkozólag, melyeket a koalíciós kabinet programjából egyelőre kikapcsolt. Azok alatt a tárgyalások alatt, melyeket Wekerle Sándor Schönaich közös hadügyminiszterrel folytatott, valószínűleg megbeszéltek ezeket a lehetőségeket is és amennyire e helyzet a hadügyi politikai esetek kényes területén jelenleg áttekinthető, valószínűleg nincs kizárva a kölcsönös jóakarát és a magyar koalíció bizonyos szerényebb követelményeinek kielégítése, úgy hogy a katonai téren is megtalálják majd a kölcsönös megértés alapját. Illetékes helyről biztosítanak bennünket arról, hogy bár nincsenek még konkrét megállapodások és javaslatok, ha azonban a bankkérdés megfelelő megoldása konstátálhatóvá lesz és ha megteremtik a fuzió előfeltételeit, megkezdődhetnek a hadügyi politikai

kérdés megoldására vonatkozó tárgyalások is. A feltételek között, melyek mellett a katonai tanácskozások bevezethetők, előkelő helyet foglal el az osztrák parlamentáris kabinet szükségessége, minthogy a jelenlegi ideiglenes Bienerth-kabinet ebben a tekintetben semmiféle kötelezettséget sem vállalhat, de nem is akar.

A bank-kérdés körül.

A bank-kérdés megoldása körül folyó tanácskozásokról egyre különösebb hírek kerülnek napvilágra. Különösen az osztrákok kifogyhatlanok a kitalálásban. Így a „Neue Freie Presse“ ma azt írja, hogy az utóbbi időben Magyarországon egy olyan javaslatról volt szó, amely által a bank-kérdés nehézségeit áthidalhatták volna. E szerint a közös bankot 1917-ig fenn kellene ugyan tartani, a bank-státutumban azonban már most fel kellene venni egy paragrafust, amelynek alapján a közös bank kötelezné magát arra, hogy 1917-ben Magyarországon felállítja az önálló jegybankot, ha a törvényhozás abban az évben a bank kiölválasztása mellett határoz. Ez tehát biztosítás volna arra nézve, hogy a bank 1917-ben maga állítja fel a magyar bankot vagy pedig ahhoz hozzájárul. Ezt a javaslatot azonban az irányadó körök még nem fogadták el s még nagyon kérdéses, hogy ahhoz a törvényhozás is hozzá fog-e járulni. Ez a legújabb hír annyira magánviseli az osztrák vágyakozás jellegét, hogy komolyan igazán nem érdemes foglalkozni vele.

Egy elítelt bizottsági ülés.

A képviselőház zárszámadási bizottságát ma délutánra ülésre hívták össze, amelynek napirendjén az 1906. évi zárszámadások folytatólagos tárgyalása állott. A kitűzött időre, délután öt órára a bizottság tagjai közül Sziklay Ottó elnökön kívül Éber Antal, Gotthard Sándor, Gyuriss Emil és Hencz Károly jelentek meg. A kormányt Mezőssy Béla és Sztéryny József államtitkárok, az állami számszékét Dárday Sándor alelnök képviselték. Sziklay Ottó elnök annak rendje és módja

a kollégiális szeretet megnyilatkozásából, amitől az Isten óvjon meg, szerény véleményem szerint, minden színészt és színésznőt.

Május másodikán kelt a következő levél, amelyben több fontos közlésen kívül az is foglaltatik, hogy Rónay a magyar akadémia értesítőjéből fordítja Bonaparte Lucien, — a császár testvére, — számára a Hunfalvy vogul mondáit. Bonaparte Lucien akkor már több év óta Londonban tartózkodott s főleg a nyelvtudománynak szentelte idejét, sőt magyarul is tudott egy keveset.

Széchenyi István halálának híre — 1860 április 8 — eljutván Londonba, róla az angol lapokban méltató nekrológ jelent meg, „melyet — írja Rónay — az angol arisztokráciának egyik kitűnő hölgye több példányban kinyomat.“ Ezt az előkelő angol hölgyet — Rónay nem nevezi meg — ő tanította magyarul. Milyen jól eső hír, hogy a saját hazájában lelánczolt magyarnak nyelvét külföldön megbecsülik s az angol nemesség egyik vezére idejét ez árva nyelv megtanulásának szenteli...

Május 14-iki levelében egy igen érdekes intézmény, a „Dramatic College“ leírását küldi meg Rónay. Ez a dramatic college akkor alapított s Rónay a következő, 1860 június 4-iki levelében írja le az alapkövetelést.

„Maburyban, — írja Rónay, — június elsején történt az, Albert prince jelenlétében. A College igen szép és egészséges helyen épült, fő célja, hogy elaggott, vagy tehetetlen színészeknek menhelyül s gyerekeiknek nevelőintézetül szolgáljon. A college, új terv szerint, egyelőre husz külön házból és egy közép-épületből álland. A házak két-két család számára építvék. A közép-épület tanodákat, könyvtárt, — főleg drámai munkákat s a színészetre vonatkozó műveket —

tartalmazand, míg a muzeum, kapcsolatban a színészzel, szobor- és régiségtár leend. A tér el volt borítva rögtönzött sátorokkal, melyekben a college számára ajándékozott cikkek, többnyire lelkes hölgyek kézimunkái, árultattak. London jelesebb színészei, Buckstong, Frank, Mathews, Bedford stb. mutatványokat s nemzeti játékokat, — pénz-, bot- és gyűrűvetés — rendeztek ez alkalomra, az ugynevezett „African opera“ vándortagjai is közreműködtek. Az ünnepélyt emelvé a Goldstream-gárda remek zenekara.

Délután négy órakor magánvonaton megérkezett Prince Albert, Grey tábornok és lord De Ross kíséretében. A nép lelkes „hurrah“-val s a zenekar a „National anthem“-mel fogadta. B. Webstern, az intézetnek igazgatója, a nemzet és emberiség nevében köszönte a hercegnek magas pártfogását. Elmondta az intézet céljait, dicsérettel említé a nagyelkü adakozókat s örömmel tudatá, hogy az elkészült néhány házból már hat elaggott művész élvezte az intézetnek áldásait.

Albert herceg a következőleg felelt: „Önök meghívását örömmel fogadtam. Van szerencsém kinyilatkoztatni, hogy ő felsége, a királynő szíve mélyéből óhajta ez intézet felvirágzását. Ha az intézet jól vezetetik, amiben nem kételkedem, maradandó áldást fog hozni nemcsak a színészetre, hanem a közönségre is, melynek érdekében van a színészek jóléte és tisztességes állása.“

Megszívlelendő igék. Igenis, a közönség érdeke, hogy a színész tisztességesen élhessen és öregedhessen meg. Volt nekünk is, a felejthetetlen öreg Bényei fáradozása folytán Surányban egy színész-menedékházunk. De már nincsen.

„A színész az, — folytatja az angol herceg,

— melytől a napi gondok fáradalmi után szórakozást várunk. De a pusztá multság mellett nem kell felednünk a lélek-képzést, mely a jól rendezett színésznek szükségképpen eredménye. A színész életet lehel a költőnek nemes eszméibe s lelkesít bennünket a bűnök megvetésére s az erény követésére. Minél többet teszünk a színész emelésére, melytől annyit várunk, annál inkább fog megfelelni várakozásunknak. A közönségnek eszerint jobban érdekében van ez intézetnek virágzása, mint magának a színésznek.

A könyv- és régiségtárnak alapítása, mely minden színésznek nyitva álland, czélszerű eszköz leend arra, hogy a színész-testület szétszórta tagjait egyesítse s a társadalmi életben kellő és méltó helyre emelje. Legyen mindenkorra Isten áldása ezen intézeten!...

Van is. Amit az angol alapít, arra gondja is van. Ime. alig hogy az alapkövet letették, már hat agg színész lakott benne. Pár hét múlva már tíz családi ház állott készen. „Egy-két év múlva Mabury mellett „dráma-város“ fog díszleni. Díszlik is, míg a mi öreg színészeink mehetnek koldulni szűzötven, egész háromszáz forintos keserves nyugdíjaik mellett, mert a magyar társadalom nem érti meg Albert herceg szavait s nem gondoskodik, legalább nem járul gondoskodásával olyan intézmény alkotásához, mint a Mabury dramatical college.

„Vajha elmondhatnám e beszédet mindenütt, — sóhajt fel Rónay, — ahol magyarul beszélnek! Vajha viszhangra találna minden magyar szívemben!“

Vajha.

szert megnyitotta az ülést és szépen el is intézték a földmivelségi minisztérium 1906. évi zárszámadásait.

Ezután áttértek a kereskedelmi minisztérium ugyanez évi zárszámadásaira, amelyeket Éber Antal referált. Előadásában megemlítette, hogy az állami számszék kifogásolta azt az ötvenezer koronás tételt, amelyet Méray-Horváth Károly kapott szociológiai tanulmányi ösztöndíj címén. Sztéryni József államtitkár védelmébe vette a minisztérium eljárását és kijelentette, hogy a miniszter és ő viselik ezért a felelősséget. Utána Dárday Sándor számszéki alelnök szólalt föl és nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a számszék csak köteleességét teljesíti, amikor kifogásol olyan tetteket, amelyekre a költségvetésben nem talál fedezetet. Hencz Károly nagy örömmel sietett a számszék támogatására és a tételt kifogásolandónak találta. Mellette foglaltak állást Gyuriss Emil és Gotthard Sándor is, úgy hogy Éber Antal Sziklay Ottóval kisebbségben maradt.

A kellemetlen ügyet megoldandó, Éber Antal most a határozatképeség ellen szólalt föl és azt kívánta, hogy az elnök a határozatképtelenséget kimondvá, halaszsa el az ülést. Ez ellen azonban Hencz Károly igen élénken protestált és kijelentette, hogy ha határozatképesek voltak a földmivelségi zárszámadások megbirálásánál, határozatképesek most is. Tiltakozik az ülés elhalasztása ellen és kijelenti, hogy ebben az esetben a néppárti tagok lemondanak és azt megindokolva fogják a képviselőháznak bejelenteni. Végül is a vitatkozásnak Sziklay Ottó azzal vetett véget, hogy elment. Így aztán befejeződött az ülés, de Éber és a néppártiak között még sokáig folyt a szóharcz. A holnapi bizottsági ülés ilyenformán igen élénknek ígérkezik.

Házaszabály és mentelmi ügy.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, december 10.

A tegnapi ülés végén, amikor Apponyi ideiglenesen válaszolt Eitner Zsigmond interpellációjára, az elnök berekesztette az ülést anélkül, hogy megkérdezte volna a Házat, hogy tudomásul veszi-e a miniszter választát, vagy sem. Az elnöknek ez az eljárása — mondotta a mai ülés elején Farkasházy Zsigmond — helytelen volt és arra kérte az elnököt, hogy ezt ismerje el. „Nem ismerem el” — felelt Justh Gyula. És megokolta, hogy miért nem ismeri el. Azért, mert a miniszter határozottan megígérte, hogy csak később fog válaszolni az interpellációra s így, ha esetleg ez t nem vette volna tudomásul a t. Ház, azért Apponyi mégsem bukott volna meg; mert a házaszabály neki jogot ad arra, hogy harmincz napon belül válaszoljon.

Ebben megnyugodott mindenki és hozzáfogtak a mentelmi ügyek tárgyalásához. Egy kivételével valamennyit vita nélkül intézték el. Az az egy a Hentaller Lajos mentelmi ügye volt. A Ház többsége — Lázár Zoárd előadó és Hédervári Lehel meghallgatása után — fölfüggesztette Hentaller mentelmi ügyét.

Holnap a költségvetési törvényjavaslatot fogják tárgyalni.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tizenegy órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Hammersberg László és Dudits Endre.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

Az elnök és a házaszabály.

Farkasházy Zsigmond a házaszabályok czimén szólalt fel. Azt kifogásolja, hogy a tegnapi ülésen gróf Apponyi Albertnek a beszéde után, melyben Eitner Zsigmond interpellációjára válaszolt, az elnök azonnal berekesztette az ülést, anélkül, hogy megkérdezte volna a Házat, tudomásul veszi-e a választ, vagy nem? Az elnöknek konstatálnia kell, hogy tegnap hiba történt.

Az elnök: Nem tehetek eleget annak a kérdésnek, hogy ismerjem be, hogy tegnap hiba történt. A legrigorozusabban és legjózanabban ítélve meg a tegnapi eseményeket, nem lehet azt mondani, hogy akár a házaszabályokkal, akár az eddigi gyakorlattal ellenkező dolog történt volna. A miniszter határozottan kijelentette, hogy csak később fog érdemleges választ adni, amihez joga is van. Ha másként cselekedtem volna, megérdemeltem volna, hogy ebből a székéből kidobjanak. Ha arra rendeltém volna el a szavazást, hogy tudomásul veszi-e a Ház a miniszternek azt a nyilatkozatát, hogy csak később fog válaszolni a Ház e nyilatkozatát nem vette volna tudomásul, a miniszter akkor sem bukott volna meg, hanem egyszerűen vette volna az iratait, itt hagyott volna bennünket és szépen harmincz napon belül válaszolt volna az interpellációra, mert neki erre a házaszabályok feltételül jogot adnak. (Helyeslés.)

Hoitsy Pál előadó beterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését a költségvetési törvényjavaslatról.

A tegnapi elfogadott törvényjavaslatokat harmadik olvasásban is elfogadják.

Előadói előterjesztések.

Brázay Zoltán előadó beterjeszti a közgazdasági bizottság jelentését a kölcsönös kereskedelmi és forgalmi viszonyoknak öfelsége többi országaival való szabályozása tárgyában létrejött pótszerződés beczikkelyezéséről. Kéri, hogy a javaslatot a szokásos három nap mellőzésével sürgősen tárgyalja a Ház.

A Ház hozzájárul.

Hédervári Lehel előadó beterjeszti a mentelmi bizottság jelentését Szkicsák Ferenc, Szentiványi Gábor, Bottlik János, Polónyi Géza, Budiszavlyevics Bude, Lorkovics Iván, Vinkovics Bozsó (négy ügyben), Lukinics Ödön (három ügyben), Pinterovics Antal, Popovics Dusan, Mazuranics Bogoszláv, Harambasics Ágost és Kraszolyevics György képviselők mentelmi ügyében. Kéri a három nap mellőzésével a sürgős tárgyalást.

A Ház hozzájárul.

Hoitsy Pál előadó beterjeszti a pénzügyi bizottságnak az 1909. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot illető jelentését. Kéri, hogy a szokásos három nap mellőzésével sürgősen tárgyalják a javaslatot.

A Ház így határoz.

Putnoky Mór beterjeszti a mentelmi bizottság jelentését Hódy Gyula párbajvétsége ügyében.

A Ház ezt is a három nap mellőzésével sürgősen tárgyalja.

Laehne Hugó előadó beterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését a külkereskedelmi és forgalmi viszonyoknak ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatról. Kéri, hogy a szokásos három nap mellőzésével sürgősen tárgyalja a Ház a javaslatot.

A Ház hozzájárul.

Ezután a tegnapi letárgyalt javaslatokat fogadják el harmadszori olvasásban. A javaslatokat átküldik a főrendiházhoz hozzájárulás végett.

A mentelmi ügyek.

Lázár Zoárd előadó ismerteti az egyes mentelmi ügyeket.

Vörös László feljelentést tett Hentaller Lajos ellen, mert „A darabontok pénze” czim alatt megjelent cikkben magára nézve sértő állítást látott. A cikket Hentaller, mint a zárszámadási bizottság elnöke írta alá. A bizottság azt javasolta, hogy Hentaller mentelmi joga ez ügyben ne függesztessék fel.

Hédervári Lehel: Minthogy Hentaller nem a képviselőházban, hanem hírlapi cikkben mondotta el az inkriminált dolgokat s benne egyéni véleményét hangoztatott, ajánlja, hogy Hentaller mentelmi joga függesztessék fel.

A Ház többsége Hentaller mentelmi jogának fölfüggesztése mellett határozott.

Vinkovics Tivadar mentelmi jogának megsértése tárgyában tett bejelentése felett a Ház napirendre tért.

A mentelmi jogot fölfüggesztették a következő esetekben:

Nyomatvány utján elkövetett becsületsértés vétségével vádolt Markos Gyula, párviald vétségével vádolt Polónyi Dezső, Markbreit Gyula, Ivánka Imre, Gyuriss Emil, sajtórendőri vétséggel vádolt Szkicsák Ferenc, becsületsértéssel vádolt Barcsics Erazmus, sajtó utján elkövetett vétséggel vádolt Harambasics Ágost, Magdics Péter, hamis tanúzással vádolt Magdics Péter, kit még 12 eset miatt kérték ki a Házról, sajtó utján elkövetett becsületsértés vétsége miatt Popovics Dusan, Tuskán Gergely, Zagorac István, Harambasics Ágoston, becsületsértéssel vádolt Zagorac István, Bauer Antal, Cerovac

István, Novoselő Mátyás és Harambasics Ágostor mentelmi ügyében.

A mentelmi jogot nem függesztették fel: Sajtó utján elkövetett becsületsértéssel és rágalmazással vádolt Magdics Péter, Harambasics Ágost és Zagorac István mentelmi ügyében.

Az elnök a következő ülés idejének és napirendjének megállapítása után negyed egy órakor berekeszti az ülést.

Budapest, december 10.

Jelentés az appropriációs törvényről. Hoitsy Pál, a pénzügyi bizottság előadója, a képviselőház mai ülésén terjesztette be a pénzügyi bizottság jelentését az appropriációs törvényjavaslatról. A jelentés elmondja, hogy a törvényjavaslat úgy formájában, mint tartalmában megfelel a rendes költségvetési törvénynek. Egy lényeges módosítást tartalmaz, amelyre a bizottság felhívja a képviselőház figyelmét. A javaslatban a pénzügyminiszter ugyanis felhatalmazást kér arra, hogy addig, míg tényleg értékesítheti azokat a járadékkötvényeket, melyeknek kibocsátására az eddigi törvények felhatalmazták, átmeneti hitelműveleteket vehessen igénybe s esetleg értékesítse azt a 48 millió arany forint értékű 4%-os aranyjáradék-kötvényt, amely az 1902:XXI. t.-cz. alapján lett volna kibocsátható, de amelyet eddig tényleg nem bocsátott ki. Ezt az intézkedést az általános pénzügyi helyzet teszi indokolttá. Az évek óta véghez vitt beruházások fejében most már 345,951.429 korona járadékkötvény lenne kibocsátható. A pénzügyi helyzet azonban olyan és járadékkötvényeink árfolyama annyira alacsony, hogy ma a kötvényeket csak jelentékeny veszteséggel lehetne értékesíteni. Hitelpolitikai okokból czélszerűnek mutatkozik, ha a pénzügyminiszter kezeit nem kötik meg és felhatalmazzuk, hogy amennyiben annak szüksége fenforog, átmeneti hitelművelettel is segíthessen a helyzeten, mert az államra nézve sokkal hasznosabb, ha a piacra nem viszünk járadékkötvényeket akkor, amikor ezáltal még lejjebb szállítjuk azok árfolyamát. A bizottság ezek után elfogadása ajánlja a javaslatot, az 5-ik szakaszhoz pedig új kikezdés gyanánt a következő szöveget javasolja: Miatán az egyenes adókkal szedett földterhermentesítési járadék tekintet nélkül a földterhermentesítési adósság szükségletének nagyságára, az egyenes adókkal egységes szolgáltatást képez s 1892 óta már a költségvetésben is egyesített, az egyenes adók beszedésére vonatkozó felhatalmazás az eddig is követett törvényes gyakorlatnak megfelelően a folyó adókra, mint a régebbi tartozásokra nézve az egyenes adókkal egy szolgáltatást képező földterhermentesítési járulékokra is kiterjed.

Polónyi Géza mentelmi ügye. A képviselőház mai ülésén terjesztette be javaslatát a mentelmi bizottság a dr. Král Vilmos budapesti ügyvéd panaszára Polónyi Géza képviselő ellen megindított nyilvános rágalmazási ügyben. A bizottság ki nem adást javasol és ennek sürgős tárgyalását kéri. Ezzel szemben dr. Král ügyvéd a képviselőház elnökéhez, Justh Gyulához nyílt levelet intézett, amelyben hivatkozva a Háznak negyven éven át hasonló ügyekben folytatott következetes gyakorlatára, arra kéri, hogy hasson oda elnöki jogkörében, hogy a Ház a képviselőt kiadja. A nyílt levélben előadja dr. Král, hogy Polónyi Géza a Lengyel-féle ügy tárgyalásán róla, mint peren kívül álló távollévőről meggyalázó nyilatkozatot tett, amiért ellene 1908. BV. 1021. szám alatt nyilvános rágalmazás miatt bünvádi eljárást tett folyamatba és kijelentette, hogy a valódiság bizonyítását maga kívánja. A mentelmi bizottság mégis politikai zaklatást lát főforogni. Dr. Král hivatkozik a Podmaniczky-Kasics-féle esetre, amikor maga Tisza István követelte báró Podmaniczky Frigyes kiadatását, mert a mentelmi ügyből pártkérdést csinálni nem szabad. Hivatkozik arra is a nyílt levél, hogy hasonló esetben a megvádolt képviselő mindig maga kérte a kiadatását, hogy bizonyíthasson. Idézi Kosuth Ferencnek 1899. június 26-iki nyilatkozatát és rámutat végül arra, hogy negyven év alatt ellenkező eset elő nem fordult. Hivatkozik Hentaller Lajos esetre, aki szintén maga kérte a kiadatását és akit a Ház a mai ülésen, szemben a mentelmi bizottság javaslatával, csakugyan ki is adott.

A magyarellenes agitáció Romániában. Bukarestből jelentik, hogy ott vasárnap monstre-meeting lesz az „elnyomott” magyarországi oláhok érdekében. Az előkészítő bizottság Bukarest legelőkelőbb polgáraitól áll. A gyűlésen több szenátor és képviselő fog felszólalni. A szónokok listájára feliratkozott egy tábornok is, aki csak röviddel ezelőtt ment nyugdíjba. — A romániai lapok nagy nemzeti gyűlést rendeznek az erdélyi románok érdekében. Az „Adeverul”, mely a gyűlést már megkezdte, 1000 koronát adott e célra.

A t. Házból.

I. Apponyi szorongattatása.

Későn kezdtek a Ház ülését, tizenegy órára hívták össze, hogy egy csomó mentelmi ügyet elintézzenek. Szinte formális ülés számba tervezték, tulajdonképpen hogy alkalma legyen Hoitsy Pálnak benyújtani az appropriációról szóló pénzügyi bizottsági jelentést s aztán ezt a törvényjavaslatot sürgősen ki lehessen tűzni holnapra tárgyalásra. A mentelmi jelentések olyan ügyekről szólnak, melyekért a képviselőket a polgári hatóságok perbe fogták s mielőtt törvényt ülnének felettük, a Ház engedelmét kell megszerezni idézésükre, avagy büntetésükre. Az appropriáció persze fontosabb, mert hogyha ezt a törvényjavaslatot elintézik, akkor kétségtelen valóságává válik a csodaeset, hogy az országnak rendes időben lesz költségvetése. Inkább essünk át gyorsan a mentelmi ügyeken és legyenek törvényszéki tárgyalások képviselői vádlottakkal, csak menjen keresztül az appropriáció, mielőtt valamely váratlan bonyodalom megsemmisítene a szép plánumot.

Ilyen elhatározások jövén, a képviselők úgy vélték, hogy nem törődnek vele, mi történik az ílésteremben, ha az appropriáció kitűzése biztosítva van. De mielőtt ideig jutottak volna, már az előcsarnokban érdekes csoportosulással találkozottak. Katonatiszti köpenyeges, fehér csákók férfiak állottak ott. Bajos lett volna megállapítani, hogy melyik ezredhez tartoznak s a végén kint, hogy ezek határrendőrségi felügyelők és bemutatkozni jöttek. Eleinte pedig úgy festettek, mintha megszállották volna a képviselőházat, holott pedig innen senki se akar kivándorolni. Sőt ellenkezőleg, az eltávozottak helyett újak jönnek. Két új kormánypárti függetlenségit választottak Szigetvárott és Biharban, Duchon Ödönt és Nadányi Károlyt s a bukott balpártiakat támogató képviselői csatavesztetten érkeztek vissza:

— Mi történt azóta itt? — kérdezték sietősen, — a vasuton olvastuk a lapokban, hogy Apponyival baj volt.

Farkasházy Zsigmond hirtelen elővette az országgyűlési naplót, amelyben szó szerint benne van a tegnapi egész ülés története. Persze, a hangulatok és színek festése nélkül van, mindamellett csüggedten szóltak:

— Hej, hogyha mi nem csatangolunk a vidéken tegnap, hát tán ma bukott miniszter Apponyi.

(Holott éppen a balpárt nem szeretné megbuktatni, mert nagyon sok kandidátusa van miniszteri állásokra s egyetlen miniszteri szék a hat embernek nagyon kevés.)

Mégis harczián festett. Valahogy mintha a három év előtti december második hetét juttatná az emberek eszébe, amikor a jegyzőkönyv felolvasása után egy harczián kiáltás hallatszik:

— A házszabályokhoz kérek szót!

— Mindjárt, kérem, — feleli Justh Gyula.

— Ne tessék úgy sietni.

— A házszabályokhoz akar szólni Farkasházy! — protegálja a vállalkozást Molnár.

— Igenis, — folytatja szeliden Justh, — de mondom, egy kis türelmet kérek. Tessék megvárni, amíg az ember kikeresi a könyveit, elteszi a dohányzacskóját, bemutatja a jelentéseket, mert hisz, kérem, egyéb fontos dolgok vannak, mint házszabályok.

A balpártiak várakoztak s ezalatt bejött a terembe gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter is és leülvén a helyére, szelid, komoly arcuzal fordult a függetlenségi kor-

— Ti engem tegnap meg akartatok buktatni, ugy-e? Valjon kialudtatok-e már a szándék dicsőségét?

Nem. A függetlenségek most is csak úgy vannak, amiként tegnap. Sőt egy kicsit mintha megerősödtek volna nézetükben, mert reggel a kávéházban a kormánypárti lapokban is azt olvasták, hogy ama győri püspök rosszul cselekedett, az Urnak nem tetsző kegyetlenséggel sujtotta a hazaszerető fiukat és ezenkívül Győrből üdvözlő távirat érkezett Eitner Zsigmondhoz, kinek támogatását a kicsapott növendékek megköszönik, valamint továbbra is kéri. Lelkesednek tehát, de nem a fegyelem mellett, hanem a püspök ellen. És amikor Farkasházy Zsigmond, ámbár balpárti, azzal kezdi a házszabályokhoz való hozzászólást, hogy amaz interpelláció kapcsán akar kritikát mondani, amit Eitner Zsigmond tett, akkor a függetlenségi oldalon felhangzik a kiáltás:

— Éljen Eitner Zsigmond!

Apponyi megérezi, hogy e kivánságban bizonyos mértékű tüntetés van ő ellene, annál is inkább, mert ma Eitner Zsigmondnak nincs nevénapja.

— Az én szorongattatásomra gyűltetek össze? — kérdezi a gróf Apponyi néma tekintete.

Farkasházy azonban aránylag szelid és kevésbé fegyverkezett volt. Különösen csak azt hangoztatta, hogy tegnap meg kellett volna szavaztatni a Házát és akkor Apponyit leszavazták volna és Apponyi megbukott volna.

E szörnyű állapotjelzés ellenében a függetlenségi párt nem nagyon tiltakoztak. Másiklönben azt kellett volna várni, hogy haragosan felugranak és visszautasítják a feltevést, mintha ők hajlandók lennének megbuktatni Apponyit.

Ellenben megint Justh Gyula szólt bele a dolgokba. Elmondta, hogy az elnöki intézkedés szabályszerűen történt, ő bezárta az ülést, mert olyan miniszteri nyilatkozatra, amelyiket a miniszter nem érdemleges válasznak szán, nem lehet megszavaztatni a Házát. Az igaz, hogy a miniszter nyilatkozata végén így szólt: „Ezt kérem tudomásul venni.” De ha erre szavaztak volna, akkor, ha leszavazzák a minisztert, még se bukott volna meg, mivel tudomásul vétel kérése csak arra vonatkozhatott, hogy tudomásul vegyék, miképpen most nem válaszolhat, hanem máskor fog válaszolni. Minthogy továbbá a miniszternek a házszabályok szerint harmincz napi ideje van a válaszadásra, megtörténhetett volna, hogy e határozat után a miniszter hóna alá csapja a táskáját, — ugymond Justh Gyula — és elmegy. Elmegy, de meg nem bukik.

— Ugy van! — szól Polónyi Géza.

Gróf Apponyi Albert hirtelen odafordul:

— Köszönöm. Tehát nem buktam meg.

Polónyi nevetett:

— Ezt éppen nem mondtam. Hanem veled érezek, mert látom, koma, hogy erősen szorongatnak itt ezen esküdtek és izraelitáknál rosszabb liberálisok.

* * *

II. Ennélfogva ...

— Ennélfogva, — szól később a folyosón gróf Apponyi miniszter, — én szombaton még nem válaszolhatok a győri interpellációra, hanem most egy kicsit elmegyek Bécsbe ...

— Miért, kegyelmes uram? — kérdezik a belső emberek.

— Egy és más dolog miatt, ami a tárczámhoz tartozik, — felelt Apponyi kedvetlenül. — Isten velettek. Hanem majd szerdán fogok válaszolni arra az interpellációra ...

— Szerdán, óh, jaj ...

— Mit iaivatok?

— Mert, hogyha Isten megsegít, szerdán már nem lesz ülés, szerdán már vakáció lesz és azontul a legközelebbi ülés majd csak január közepén tartatik, amikor a győri ügy már eltemtetik és a diákokat beannektálják valamely formulába és kompromisszumba ...

— Pardon, a ti programotokat igazán nem irányíthatom ebben a dologban, de most sietek Bécsbe ...

... És Apponyi Albert gróf vonatra ült délután és elment.

Mire gondolt a meleg szalonkupéban?

Hogy ime, a nemzeti többség egyik tábornokának, sőt vezérének, hideg téiben Bécsbe kell mennie amiatt, hogy a győri püspök megsértette a hazafias érzéseket. Neki kell Bécsbe mennie a császárhoz, kipuhatolni a kedvét és kitapogatni a környüllásokat, hogy valjon mit lehetne tenni és mit nem.

Holott, ha magyar igazság lenne, hát ebben az órában nem Apponyi utazna Bécsbe, hanem az a fiatal mágnás győri püspök és ő kapna a magyar királytól körülbelül következőképpen hangzó dorgatóriumot:

— Amice, sajnálom, hogy magának ilyen süveget és ilyen botot adtam. Tudnia kellene, hogy ez a bot nem arra való, hogy a békességet agyonüsse vele, hanem inkább, hogy a nyáját összeterelgesse. Elveszem tehát öntől a botot. A süveget ellenben ott hagyom. Mert amíg ezt viseli, legalább mindenki látja, hogy nagy füle van ... alászolgája.

Minthogy azonban eképpen csak a magyar király beszélhetne és nem a császár, tehát elkövetkezett a második ennélfogva ...

Tudniillik ennélfogva nem gróf Széchenyi a püspök, hanem gróf Apponyi, a miniszter utazott Bécsbe.

Budapest, december 10.

Pozsonyi küldöttség gróf Apponyinál. Ma délután félnégy órakor pozsonyi küldöttség tisztelettel gróf Apponyi Albert kultuszminiszternél a képviselőház miniszteri szobájában. A küldöttség, amelyet Brolly Tivadar polgármester vezetett s amelyhez Popovics Sándor államtitkár is csatlakozott, átnyújtotta a miniszternek a város díszpolgárává történt megválasztásáról szóló oklevelet. A küldöttséget Bittó Dénes mutatta be a miniszternek, majd Brolly Tivadar polgármester intézett a miniszterhez beszédet, kérve, hogy fogadja szívesen az oklevelet. Gróf Apponyi Albert meleg szavakkal mondott köszönetet, majd pár szíves szót váltott a küldöttség tagjaival s megvendégelte őket a képviselőház éttermében.

A horvát helyzet. Zágrábból jelentik, hogy a főhivatalos „Agramer Ztg.” ma nyilvánvalóan a kormány által inspirált cikkben foglalkozik a horvát tartománygyűlés egybehívásának a horvát-szerb koalíció sajtóorganumai által felvetett kérdésével: a többek közt kifejti: Ismételen konstatáltott má hogy a tartománygyűlés nem fog egybehívni amennyiben báró Rauch bán úgy egész politikája valamint e kérdés tekintetében is a koronával és a budapesti közös kormányval mindenben egyetért. Emlékeztetünk ez alkalommal Barcic korelnök forradalmi szellemű megnyitó beszédére és arra, hogy milyen tetszésriadalommal fogadta a tartománygyűlés többsége ezt a beszédet. Ne feledkezzünk meg arról, hogy a tartománygyűlés, midőn Barcic beszédét helyeselte, tultette magát a törvényen és egyenesen forradalmi álláspontot foglalt el. Erre a tartománygyűlés elnapolása volt a válasz. Tudnak-e csak egyetlen lépést mutatni, melyet a koalíció, mint a tartománygyűlés többsége tett, hogy e törvénytelen álláspontot elhagyja? Mindaddig, míg a mostani horvát tartománygyűlés, illetve pártjai, különösen a horvát-szerb koalíció, innepélyesen meg nem változtatja törvénytelen álláspontját, melyet Barcic megnyitó beszédek elfoglalt és mindaddig, míg világosan, nyíltan és megmáshatlanul nem áll arra az álláspontra, amely az ő felsége által szentesített törvényben gyökerezik, nem lehet szó a tartománygyűlés egybehívásáról.

A balkáni események.

Budapest, december 10.

Szerbia és Montenegro már megcsinálták a maguk számadását. Igaz ugyan, hogy egyelőre gazda nélkül. Szépen fölosztották maguk között Bosznia-Hercegovinát és a Szandzsák jókora részét. Az ember szinte maga elé képzei a jó szerb és montenegrói urakat, mint az egykori cigányt, ki halálos ágyán felosztotta gyermekei között a világot. Az egész eljárásban különben az a mulatságos, hogy a kedélyes szövetségesek Törökországból is elesiptek egy tekintélyes darabot. Ugyanattól a Törökországtól, amelynek szövetsége után annyira áhítoznak Nenadovics és Vukotics urak. Az ifju-törökök ezek után aligha fognak többé szóba állni ezekkel az urakkal, akik Törökországgal szerették volna kikapartatni a gesztenyét a parázból.

A török kormánykörökből különben is az a hír szivárgott ki, hogy a legközelebb újból megkezdődnek a tárgyalások a monarchiával. Ennek daczára a bojkott nem engedett erejéből és ma éppen úgy nem rakodhatnak le a Lloyd-hajók, mint a mozgalom kezdetén.

Ma a következő jelentéseket kaptuk:

Szerbia és Montenegro szövetsége.

A Szerbia és Montenegro közt létrejött szerződés tartalmáról a következőket jelentik Belgrádból:

A szerb-montenegrói véd- és dacszövetség a szerbség közös érdekeinek megvédésére alakult segitési és osztozkodási szerződés és végleg megállapítja a két ország hatásköri szféráját ama határaiton szerbek által lakott területek felett, amelyek idegen uralom alatt állanak. Montenegrohoz utalja a szerződés Hercegovinát Mostar, Trebinje és Nevesinjevel, valamint a novibazári szandzsákban Bjelopolje, Gussinje és Kolasin területeket, továbbá a Mictaja területen (Albániában) Ipek és Diakovo városokat, azonfelül az albán földet a fehér Drináig és a Drina völgyét. Végül Montenegro partvidéke a bocche di Cataro és Spizza által nagyobbítandó. Szerbia kapja Boszniát, Raguzát és a novibazári szandzsák többi részét Plevlje, Resai, Novibazár és Diemmicza városokkal és végül Üszkübt a Rigómezővel. Montenegro és Szerbia kölcsönösen kötelezik magukat, hogy ha a két állam valamelyikét Ausztria-Magyarország megtámadná, akkor egymást fegyveres támogatásban részesítik. A szerződő felek egyike sem fog a másik beleegyezése nélkül békét kötni. Szerbia Montegrót hadserege főtartására időnként megállapítandó pénzbeli támogatásban részesíti.

A két dinasztia férfi-ágának kihalása esetében egymásnak a másik trónját, a két szkupstina beleegyezésének fentartásával kölcsönösen biztosítja.

Szerbia folytatja a fegyverkezést.

A Creuzot-féle gyárnak Szerbia részére szánt második hadiszerszállítmánya angol gőzösn Szalonikiba érkezett. Ez a szállítmány kilenczvenhárom tonna tábori ágyu-alkatrész, százhuszonöt tonna hadiszer tábori ágyu számára, ötven tonna puskapor, hatvan tonna kész töltés. A szállítmányt Szalonikiból vasuton Kraguljevácza felé fogják küldeni. December 20-án érkezik Szalonikiba a harmadik szállítmány.

A „Narodni Listy” egy munkatársa tegnap délután beszélgetést folytatott a „Nov. Vremjá”-nak Prágában időző munkatársával, Berezovszkival, aki nemrég egy Milovanovics szerb külügyminiszterrel folytatott interviút tett közzé. Berezovszki, mint mondotta, azért jött Prágába, hogy felvilágosítást szerezzen azokról a viszonyokról, melyek a pángermánizmus elleni rohamot előidéztek. Berezovszki azt beszéli, hogy Szerbiában két párt áll szemben Ausztria-Magyarországgal: Pasics pártja, a háboru-párt, mely Bosznia és Hercegovinának harczzal való megszerzésére törekszik és az

ifju-radikálisok, akiknek a vezére Sztojanovics volt miniszterelnök. Ez a párt a konfliktus békés megoldását óhajtja és a balkáni konferencia összehívása mellett foglal állást. Szerbia hadikészülődéseit illetőleg Berezovszki azt beszéli, hogy egyes falvakban még fegyveres női csapatokat is alakítanak. Hetven éves aggok és 12-15 éves fiatal emberek jelentkeznek a háboruban való szolgálatra. Olaszországból elhalmozzák Szerbiát a barátság jeleivel. Tisztek és garibaldisták felajánlják szolgálataikat a szerb kormányoknak.

Végül kijelentette Berezovszki, hogy az Ausztria-Magyarországgal való háboru nem rendes, hanem nagy guerrilla-háboru lesz.

A monarchia válasza.

Gróf Berchtold pétervári osztrák-magyar nagykövet legközelebb jelentéstétel czéljából Bécsbe utazik. A ma Pétervárra megérkezett osztrák-magyar jegyzék azt javasolja, hogy az annexió dolgában az egyes külügyi kormányok között mihamarabb megegyezés jöjjön létre, hogy az annexiónak a konferencián való elintézése akadálytalan lehessen. A távirati ügynökség fel van hatalmazva, hogy kategórikusan megzafolja azt a külföldön elterjedt hírt, mely szerint az orosz külügyminiszter orosz politikussokkal beszélgetve, kijelentette volna, hogy Németországnak a Balkán-kérdésben elfoglalt álláspontja szükségessé teszi Oroszország és Anglia között a formális szövetséget. Az orosz külügyminiszter soha és senkivel szemben nem nyilatkozott ebben az értelemben.

A bojkott.

Bécsből jelentik, hogy oda egész sereg jelentés érkezett Törökországból, amely szerint a török kereskedő-világ nem tartja tartósnak a bojkott mozgalmat és épp azért tavasszal való szállításra már tömeges megrendeléseket is tesz Ausztria-Magyarországban, mindamellét azonban a bojkott még egyre tart, sőt a hatóságok is elősegítik. Nemrég egy osztrák hajónak a postáit és utasainak a csomagjait görög révészek szállították partra; a konstantinápolyi kikötőparancsnokság erre súlyos büntetés terhe alatt kötelezte a görög révészek vezető embezeit, hogy tartásuk vissza társaikat attól, hogy osztrák gőzös kirakodásánál segédkezzet nyútsanak. Szalonikiben az éber szervező-bizottság pressziója alatt a bojkott egyre terjed. A szalonikii lapok feltűnést keltő esetről írnak. A szalonikii-üszkübi vonalon állítólag a napokban nagyobb czukorszállítmány érkezett Ausztriából; a bojkott-mozgalom hívei egy kisebb állomáson megtámadták a vonatot, halomra hordták a tömördek czukrot, petroleummal leöntötték és felgyújtották. — Beyrutban szintén terjedőben van a bojkott-mozgalom. A múlt héten egy Lloyd-gőzös kötött ki, amelynek szállítmánya nagyobbrészt már ki volt fizetve. A kereskedők a hatóságokhoz és a központi bizottsághoz fordultak a rakodás ügyében, de mindkét helyen elutasító választ kaptak. Smyrnában, ahol a bojkott már szünőfélben volt, az ottani vámhivatal támogatásával újból megkezdtek. Tripoliszban is még egyre tart az osztrák és magyar áruk elleni bojkott, sőt mindjában terjed. Sok hajó, amely Triesztből teljes rakományval érkezett a kikötőbe, kénytelen volt, anélkül, hogy az árut kirakhatta volna, tovább menni. A kereskedők még a raktáron levő osztrák áruikat sem akarják eladni, de Triesztben esedékes tartozásaikat sem akarják fizetni. Egy kereskedő, akit egy osztrák cég beperelt, a bíró előtt kijelentette, hogy az ő aláírását nem honorálja, mint ahogy Ferencz József sem honorálta a saját aláírását.

Beavatott diplomáciai körökből közlik, hogy már a legközelebbi napokban ismét megindulnak a tárgyalások Ausztria-Magyarország és a porta között. Noha a bojkott teljes mértékben tovább tart, a monarchia mégis megindítja a tárgyalásokat, hogy ilymódon is bebizonyítsa készségeit Törökország előzékenységével szemben. A tárgyalások megkezdését már a jövő pénteki selamlikon hivatalosan be fogja jelenteni a porta.

A balkáni szövetség.

A „Vossische Zeitung”-nak jelentik Konstantinápolyból: A londoni Balkán-bizottság elnöke állítólag azt a feladatot tűzte ki maga elé, hogy Balkán-szövetséget létesítsen, ami által egy Németországgal való esetleges háboruban az osztrák-magyar haderő egy része leköthető lenne.

Az osztrákellenes „Turquie” című lap közlése szerint félhivatalos körök Párisból sürgönnyt kaptak, mely szerint Oroszország Törökország összes hadiadósságának kifizetését felajánlotta, ha Törökország résztvenne egy oly politikai kombinációban, melyhez a nagyhatalmak többsége is hozzájárulna.

Mértékadó helyen megzafolják azt a hírt, mintha a nagyhatalmak Bécsben a fegyverkezés beszüntetését akarnák követelni.

Bülow újabb kijelentése.

A német birodalmi gyűlés mai ülésén Hausmann délnémet néppárti képviselő azt javasolja, hogy a birodalmi kancellár a külügyek tekintetében behatóbban informálja a költségvetési bizottságot. A hatalmak változott csoportosulása Németország tekintetében bizonyos elszigeteltséget teremt. A balkáni zavarok talán megfogják könnyíteni a helyes orientálódást, amely a szövetségesnek is kívánatos.

Bülow herceg, miután kifejtette, hogy Németország miért foglalt állást a leszerelés ellen, így folytatta:

Uram, ebben a vitában ismételtlen hangoztatták, hogy külügyi helyzetünk nem egy tekintetben kívánivalót hagy fenn. Nem vitatom, hogy az európai helyzet ez idő szerint nem a legkellemesebb. Nekem is vannak e tekintetben némi óhajaim. Az azonban bizonyos, hogy külügyi helyzetünk abban a pillanatban megrosszabbodik és békénket akkor fenyegeti komoly veszély, ha katonai felszereléseinket csökkentjük annyira, hogy azok nem érik el az európai helyzet által kívánt színvonalat. Hausmann képviselő ur azonkívül abban a perczen, midőn a terembe léptem, jelezte, hogy a marokkói kérdésben különböző befolyások voltak észlelhetők. A külügyi hivatal nekem van alárendelve és egy nekem alárendelt hivatalban semmi mellék, vagy átláramlatot nem tűrök. Amidőn gondoskodom a szolgálat és politikánk egységéről, alkotmányos kötelezettségemnek teszek eleget, mert annak megfelelőleg a birodalmi kancellárnak teljes mértékben gyakorolnia kell alkotmányos jogosítványait. Hausmann képviselő ur végül Ausztria-Magyarország eljárását hibáztatta egyes pontokban. A monarchia egy emberöltő óta hű szövetségesünk és nem tartom helyes dolognak, ha azokat a nehézségeket, amelyekkel az osztrák-magyar monarchiának ez idő szerint meg kell küzdenie, haszontalan kritikával megnöveljük. (Helyeslés a baloldalon.) Ismétlem, Ausztria-Magyarország mellett állunk és azt hiszem, hogy a béke ügyének is jó szolgálatot teszünk, ha szövetségünk rendíthetlensége tekintetében minden kétséget kizárunk (Élénk bravó kiáltások) és kifejezésre juttatjuk azt a komolyságot, amellyel szövetséges kötelezettségeinket nézzük. (Élénk helyeslés.)

A Jeni Gazetta konstátálja, hogy Bülow herceg birodalmi kancellárnak Bosznia annexiójára vonatkozó jelentése hasonlít báró Aehrenthal kijelentéséhez, ami az Ausztria-Magyarország és Németország közti teljes megegyezést bizonyítja.

A Surraj Umed kifejti, hogy Bülow herceg beszéde vigasz Ausztria-Magyarországra nézve és a részvét kifejezése a bécsi németek szempontjából. Örömet kelt, de nem tudjuk, mily hatása lesz az Odera, az Elba, vagy a Rajna partjain. A lap fontosnak tartja, hogy Németország a hármasszövetség politikájának vezetését Ausztria-Magyarországra bizza.

A török parlament megnyitása.

A török lapok jelentése szerint a parlament megnyitása csütörtökre van kitűzve és a megnyitó-beszé-

det a szultán mondja. A lapok részletes jelentéseket közölnek azokról az ünnepies aktusokról, amelyek a parlament megnyitása alkalmával végbe fognak menni. A banketten, amelyet a képviselők tiszteletére a hadügyminiszteriumban adnak, úgy hiszik, a szultán is részt vesz. A képviselők klubjában uralkodó nézet szerint Ahmed Riza, akinek megválasztása konstantinápolyi képviselővé biztosítottak lát-szik, fog a parlament elnökségére megválasztatni.

Pasics czáfol.

Pasics lapja, a Szamou Prava kommünikét közöl oly tartalommal, hogy teljesen alaptalan az a hír, mely szerint Pacics valakinek azt mondotta volna, hogy Kossuth Tomics Jását biztosította volna arról, hogy Magyarország az annexióhoz nem fog hozzájárulni.

Biztosítás háboru esetén.

A Lloyd biztosító-társaságnál az utóbbi napokban biztosításokat kötöttek egy háboru kitörése esetére. Az olyan kár biztosításért, mely valamely biztosítottat egy Ausztria-Magyarország és Törökország közt kitörő háboru folytán három hónap alatt érné, 12% díjat kértek. Biztosításokat kötöttek ezen az alapon tőzdeczegek, kiviteli cégek és hajózási vállalatok részére. Más cégek biztosításokat kötöttek egy Ausztria-Magyarország és Szerbia közt márczius 9-ikéig kitörő háboru esetére, melyért 15% biztosítási díjat kértek.

Változások a szerb diplomáciában.

Milovánovics hazatérése óta a kormány sokat foglalkozik a külföldi diplomáciai kar kebelében szükséges változásokkal. Elsősorban a bécsi követség betöltése érdekli a kormányt, mert Szimics György magas kora és egészségi állapota miatt nem képes nehéz feladatok megvalósítására. Utódaul dr. Vuics Györgyöt szeretne volna a kormány Bécsben látni, de ő a vámkonfliktus idején lehetetlenülé tette magát az osztrák császárvárosban. Ilyen körülmények között az egyedül arra való ember Jovan Avakumovics volt miniszterelnök és a szabadlevél párt egykori vezetője volna, akit Péter király is szívesen látna a bécsi követség élén. A megoldást az hátráltatja, hogy a kormány be akarja várni, milyen fogadtatásra találna ez az előterjesztés a bécsi illetékes körökben.

KÜLFÖLD.

Az osztrák költségvetés.

Budapest, december 10.

A Reichsrath mai ülése ismét botrányos kezdődött. A cseh radikálisok ugyanis, amikor Weisskirchner elnök a terembe belépett, nagy lármával fogadták. Össze-vissza kiabáltak és verték a pódokat. Az elnök azonnal elrendelte az alelnökök választását, amely teljesen nyugodtan folyt le. Négy alelnököt választottak. A ház júliusi határozatával tudvalevőleg három új alelnöki állást kreált, de ezeket eddig nem tölthették be, mert a jelölésre vonatkozólag nem tudtak megegyezni, a negyedik alelnöki állás pedig Zaceknek cseh miniszterré történt kinevezésével üresedett meg. Csak három alelnök választására vonatkozólag jött létre megegyezés és ezekre az állásokra a keresztény szocialisták dr. Steinwendert, a csehek Zadworkát, a szocialisták pedig dr. Pernerstorfert jelölték. Ezeket nagy többséggel meg is választották. A negyedik állásra az olaszok Concit, a délszlávok pedig Pogacsnikot jelölték. Az utóbbi 282 szavazattal győzött. Rea szavaztak a délszlávok, a keresztényszocialisták és a szocialdemokraták legnagyobb része. Conci, aki csak 108 szavazatot kapott, az olaszok, a német szabadelvűiek, a rutének, románok és a szocialdemokraták egy kis része szavazott.

A ház aztán áttért a költségvetés tárgyalására.

Báró Jorkaschi-Kochi, a pénzügyminiszterium vezetője az 1909. évi költségvetést expoze kíséretében nyújtja be, amelyben bejelenti, hogy az összes kiadások 2,303,596,103 koronában, az összes

bevételek 2,303,657,294 koronában, a felesleg tehát 61,191 koronában van megállapítva. Mindenekelőtt rövid áttekintést nyújt az általános gazdasági helyzetről és kedvezőtlen visszahatásáról Ausztriára és konstatálja, hogy míg a mezőgazdaság a nem mindenütt sikerült aratás dacára is a konszolidálódás és javulás folyamatában további haladást tett, addig számos iparág, mint a textil-, kender-, len- és bőr- ipar a konjunktura rosszabbodása alatt szenved, míg a vas-, szén- és cukor- ipar állandóan kedvező fejlődést mutat. Kiemeli, minő kiváló ügyességgel fejt ki az Osztrák-Magyar Bank a közérdek (?) szolgálatában tevékenységet, konstatálja az osztrák értékpiacon teljesen egészséges helyzetét, hangsúlyozza, hogy az 1907. évi főleg ismét a vasut- és telefonügy czéljaira fog fordítatni. Tekintettel a szükségletek általános emelkedésére, különösen tekintettel a jövőbeli nagy állampénzügyi akciókra, tekintettel főleg a szociális biztosításra, a tartományi pénzügyek szanálására és a vasutállamosítási akció befejezésére, az állampénzügyi egyensúly további fenntartása kizárólag új bevételi források esetén lesz lehetséges. Szólv reméli, hogy a ház csatlakozni fog az egyensúly fenntartására vonatkozó ebbeli nézetéhez és kéri az előirányzat alkotmányos tárgyalását és elintézését.

A pénzpiac és a pénzügyi viszonyok alakulásának ismertetésénél a pénzügyminiszterium vezetője expozejában kiemelte azt, hogy a múlt évben a bankvezetőségnek rendkívüli intézkedései abból a célból, hogy saját pénzállományát megőrizze az óriási pénzügyi szükséglettel szemben, megtették hatásukat. Ezek a súlyos viszonyok sok gondot okoztak a pénzügyminiszteriumnak is. A kereskedelem és iparnak a pénzpiacczal szemben támasztott magas igényeire való tekintettel folytonosan növekedő, a nép takarékoskodási képességén alapuló tőkemanipulációra van szükség, hogy egyidejűleg az összes szükségletek tuiságosan terhes feltételek nélkül fedezetet nyerhessenek. Minthogy azzal is számítani kell, hogy az állami autonóm közigazgatás pénzügyi szükséglete a közel jövőben is növekedő tendenciájú lesz, mindenik gondos és messze tekintő állampénzügyi kormányzatnak oda kell törekedni, hogy egészséges tőkekepződési procezzus feltételeit előmozdítsa és a helyes tőkealkulást akadályozó, fenálló nehézségeket elhárítson. Ami az árupiaczot illeti, természetes, hogy az ipar részleges nehézségei érezhetőkké váltak, másrészt azonban teljes joggal állítható, hogy árupiaczunk minden tekintetben egészséges szervezettel bír és hogy sem túlprodukczióról, sem pedig az azzal összefüggésben álló veszélyes túrtértékelésről nem lehet szó. Az utóbbi idő jelentékeny áringadozásai, mint már kiemeltük, legnagyobb részben a külügyi helyzet tekintetében táplált aggályokban lelik magyarázatukat és a pénzügyi kormányzat megmaradhat azon a piacon már kifejezésre hozott véleménye mellett, hogy ezek az aggályok gyakorta alaptalanok és a tényleges eseményekkel szemben tulságosan erős reakciót képeznek. (Helyeslés.) Az 1909. évi költségvetésről szólván, szónok hangsúlyozza, hogy a jövő év tulszükséglete, a cseh északit vasut államosítására szükséges 14.2 millió koronát leszámítva, 154.7 millióról 140.5 millióra fog leszállani. Szólv kiemeli az egyes reszortok leglényegesebben emelkedett tétéleit és különösen hangsúlyozza, hogy a tartalékosok családtagjainak ellátására kerek 3 millió van beállítva (Helyeslés.) és a honvédség, valamint a csendőrség fizetésein szabályozására, valamint a legénységi élelem javítására is nagyobb összegek vannak a költségvetésbe felvéve. Megfelelően az államadósság emelkedésével, amely 1908. június végével közel 10 milliárdot ért el, emelkedik a kamat és törlesztésre szükséges összeg és pedig a törlesztések kerek 57, a kamatok több, mint 343 millió koronát követelnek meg. Szólv azzal zárja fejtegetéseit, mint azt már jelentettük, hogy az államháztartás egyensúlyának további fenntartása új bevételi források megnyitását mind szükségesebbé és sürgetőbbé teszi.

A Ház a miniszter beszéde után folytatta az indemnitási javaslat tárgyalását.

A következő ülés holnap lesz.

Báró Beck bukásáról. Dr. Stransky, reichsrathi cseh képviselő, vasárnap Iglauban beszédet tartott, melyben elmondotta, mi okozta báró Beck bukását. Megbízható információk szerint — mondotta — tudomásomra jutott, hogy báró Beck megbuktatásában Ferencz Ferdinánd trónörökösnek kétségtelenül része van. A trónörökös régebből — mikor báró Beck volt a közjogi tanára — úgy ismerte őt, mint konzervatív államférfit, némi klerikális hajlamokkal. Amikor a trónörökös aztán látta, hogy báró Beck Marchet volt közoktatásügyi minisztert annyira tartja, ezt a báró régi politikai álláspontjához viszonyítva, politikai jellemtelenségnek vélte s ezért oly erélyes magatartásra szánta magát a miniszterelnök ellen, hogy kijelentette, hogy báró Beck december másodikán után nem maradhat a kormány feje. A trónörökös óhajához képest aztán, mint ismeretes, a keresztényszocialisták gondoskodtak a kormány megbuktatásáról.

A francia flotta. Az Alliance democratique republicaine évi banketjén Picquard tengerészeti miniszter beszédet mondott, amelyben kifejezett adott annak a mély ragaszkodásnak, amelylyel ifjúsága óta a köztársaság iránt viseltetik. Mint Elzász szülöttje és az 1870. borzasztó tragédia tanúja, határozott elhatározása minden olyan regimennek, amely hasonló katasztrófához vezethetne. A miniszter konstatálja, hogy a nemzeti védelem élén két elzászi szülöttű egyén áll, miután Picquard hadügyminiszter is Strassburgban született. A történelemnek meg vannak a maga szeszélyei és talán az ifju nemzedék szemében újra fel akarja kelteni a multat. A miniszter Franciaország számára oly flottát óhaj, mely tengeri hatalmának és gyarmatai kiterjedésének megfelelő. A legutóbbi nemzetközi incidensekre rámutatva, azt mondja a miniszter, hogy Franciaország összehasonlíthatatlan példáját mutatta a kipróbált hazafiasságnak, bebizonyította az antimilitarista propaganda tehetetlenségét és a katonaszükség védelmezőinek örült kísérletezéseit csirájukba fojtotta.

A дума ülése. A birodalmi дума esti ülésében Kokovcev pénzügyminiszter hangsúlyozta, hogy az amuri és tranzbajkái szabaddikötő zárttá tételére vonatkozó javaslat ellenzői is elismerik, hogy Vladivostokon át 15—20 millió rubel értékű import történik, amiből az következik, hogy ugyanily összeg erejéig nem talál az orosz termelés saját hazájában elhelyezésre. Az Amur-vasúthoz szükséges 300 millió rubelt nem szabad sajnálni, mert így Oroszország közvetlen összeköttetésre tesz szert a Csendes-Oceánnal. A 300 millió rubel egészben, vagy részben meg fog térülni. Miután a javaslatot, mint jelentük, tulnyomó többséggel elfogadták, áttértek a szélsőjobb által a belügyminiszterhez intézett interpellációra, a zsidók telepítési határának törvénybe iktató kiterjesztése ellen. A дума visszautasította a javasolt sürgősséget és az interpellációt a bizottság elé utalta.

Az ellenszultán fogságban. Muley Moliamed ellenszultánt, akit a rabati kaid elfogott, Muley Hafid táborába vitte. Muley Hafid, miután heves szemrehányásokat tett öcscsének, vasvaretté és börtönbe záratta, Muley Mohamedet régebben másik bátyja, Abdul Aziz, a detronizált szultán tartotta hosszabb ideig fogva.

Londonból jelenti egy reggeli lap, hogy Fezben több tekintélyes benszülöttet letartóztattak, megkínóztak és tömlöcbe vetettek egy összeesküvés miatt, melyről kiderítették, hogy Muley Mohamedet akarja a trónra segíteni.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestmegye közigazgatási bizottságából. Pestmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt ülést tartott Gulner Gyula főispán elnöklése mellett. Az elnök főispán bemutatva Grézlió János kecskeméti volt kir. tanfelügyelő bucsuzó levelét, akit közelebb Torontálmegye tanfelügyelőjévé neveztek ki. Ezzel kapcsolatosan bemutatta a főispán az új kecskeméti kir. tanfelügyelőt: Kurucz Gyulát. A kisebb jelentőségű referádák tudomásul vétele után dr. Petri Mór pestmegyei kir. tanfelügyelő számolt be a tanterületének november hónapi állapotáról. Ebből a havi jelentésből tudjuk meg azt is, hogy ezidő szerint 65 községben működnek állami elemi iskolák. 451 tan-

teremben, 483 tanító vezetése mellett és hogy ezekbe az iskolákba 29,322 mindennapi és 3762 ismétlő tanító jár. A tanfelügyelő javaslata alapján elrendelte a bizottság Uri, Maglódi és Dunaharaszti községekben a gazdasági ismétlő-iskola szervezését. Végül bemutatta a tanfelügyelő több iskola és kisdudor költségvetését és számadását. Kurucz Gyula kecskeméti kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy a kirendeltség területén működő 63 községi és felekezeti elemi iskolai tanító korpótlékának a fedezésére, a vallás- és közoktatásügyi miniszter 6300 koronát engedélyezett államsegélyként; továbbá, hogy hat kalocsai r. kath. tanító részére összesen 1200 koronát és hét kecskeli r. kath. tanítónak összesen 2488 koronát utalványozott fizetés, kiegészítés, részben korpótlék címén. A bizottság a jelentések tudomásul vétele után főlegbeszédet intézett el.

Igazolt bizottsági tagok. Pestmegye igazoló-választmánya ma délelőtt ülést tartott, amely alkalommal igazolták a legutóbb megválasztott törvényhatósági bizottsági tagokat. Ezek a következők: Lenhardt Mihály, Szalai Imre, Móczár Gyula, Antal Balázs, Varga András, Szabó Elek, Fülöp József, Nagy György István, Sakai Gyula, Molnár Jakucs, Sáfár Béla. Az alberti kerületben megválasztott dr. Hochrein József választatása ellen felszólalást jelentettek be; a bizottság ebben az ügyben elrendelte a vizsgálatot.

A „Ne temere“ és a konvent.

— A református konvent tanácskozási. —

Budapest, december 10.

A református egyetemes konvent ma délelőtt folytatta és be is fejezte tanácskozási gróf Degenfeld József főgondnok világi és Antal Gábor püspök egyházi elnöklésével. A mai tanácskozás legfőbb tárgya újból a „Ne temere“ kezdetű pápai decretum ügye volt. A református egyházak nagyobb része tudvalevőleg feliratot intézett a konventhez ezen pápai decretum sérelme ügyében. A konvent a püspökök és főgondnokokból álló bizottsághoz utasította az ügyet, amely határozati javaslatot terjesztett a konvent elé. E javaslat kimutatja, hogy a katolikus egyház feje a negatív álláspontjára helyezkedvén, a református egyház kénytelen felvenni a harcot, mivel erre rákényszerítik; de azon reményének ad kifejezést, hogy az államkormányzat és a magyar katolikusságnak sikerülni fog elhárítani a békés megoldás akadályait. Az ügy elintézését a két protestáns egyházat közösen érdeklő ügyek tárgyalására kiküldött bizottsághoz óhajtja utasítani.

Czike Lajos a püspökök és főgondnokok javaslatát pártolja és einek egyhangú elfogadása érdekében arra kéri fel gróf Degenfeldet, aki tegnap külön indítványt nyújtott be, hogy javaslatát vonja vissza.

Gróf Degenfeld kijelenti, hogy ő a főgondnokok és püspökök bizottságában is fentartotta akciószabadságát és ezért nem vonhatja vissza javaslatát.

György Endre arra mutat rá, hogy a „Ne temere“ milyen káros hatással lesz a magyarságra nézve a görög-katolikusoknál. A maga részéről a bizottság javaslatát fogadja el.

Nagy Lajos Degenfeld javaslatához járul hozzá, mert a bizottság javaslatának elfogadásával esztendőknél fogva elmúlni az egyezkedésben. Tudja, hogy amit egyszer bizottsághoz utalnak, az a köztudat szerint azt jelenti, hogy az ügyet el akarják odázni.

Gróf Tisza István Czike Lajossal szemben kifejti, hogy senki sem mondhat le abbéli jogáról, sőt kötelességéről, hogy véleményének kifejezést adjon. Épp ezért méltánytalannak tartja azt a kérést, hogy Degenfeld vonja vissza javaslatát. Nagy Lajossal szemben kijelenti, hogy senki sem akarja elodázni ezt a fontos ügyet. Igaz, hogy amennyiben Degenfeld javaslatát elfogadná, úgy nyomban fordulhatnánk a kormányhoz, de ennek, szerinte, gyakorlati értéke nem volna és csupán teoretikus óvásnak válna be. Ellenben, ha a közös bizottság a miniszterrel egyetértően elintézi az ügyet, akkor ez a sérelem, bár csak hosszabb idő múlva, de gyakorlati elintézését fog nyerni.

Szavazásra kerülvén a tárgy, a konvent nagy többsége a főgondnokokból és püspökökből álló bizottságnak javaslatát fogadta el. Ezután Fejes István indítványt tett arra nézve, hogy a két pro-

testáns egyház közös bizottsága egészítsék ki, mert a Tiszáninneni kerület csak két taggal, míg a többi kerület 3-3 taggal van azon képviselve. Antal Gábor püspök, gróf Degenfeld József, Dókus Ernő, dr. Nagy Dezső, Darányi Ignác főgondnokok és Nagy Károly felszólalása után a bizottság elfogadta gróf Tisza Istvánnak amaz indítványát, hogy ebbe a bizottságba a jövő konvent pötagokat is válaszson, de ez ügyben a lutheránus testvéregyházzal egyetértésben járjon el.

Végül a konvent több tökésegy, adócsökkenési, fegyelmi és egyéb folyó ügyeket intézett el s Antal Gábor püspök buzgó imájával véget ért.

EGYHÁZAK.

Kálvin-Szövetség.

Budapest, december 10.

A folyó év nyarán alakult meg a református egyház hívei körében Kenessey Béla erdélyi püspök elnöklése alatt a Kálvin-Szövetség. Bár a szövetség megalakítására vonatkozó előmunkálatok még a katolikus népszövetség létrejötte előtt megkezdődtek, mégis aligha csalódunk, ha a szövetség megalakítása és a katolikus népszövetség rohamos térfigyelése között bizonyos összefüggést látunk. A hívekkel való intenzívebb foglalkozás gondolata az, amely az újabb időben a hivatalos egyház keretein kívül is egyívű tömöríti az egy hitet vallók közül azokat, akik komoly egyháztársadalmi munkára magukban hivatottságot is éreznek.

A katolikus egyházban kialakuló keresztényszocialista irányzat, a híveknek a templomon kívül is együtt tartása s az egyház hatalmi erejének ilyen módon való fokozása minden esetre példát mutat a többi felekezeteknek is az e téren való munkálkodásra.

Helyes-e az egyház erejének ez a növelése éppen korunkban, ez olyan kérdés, ami felett gondolkodni és vitatkozni lehet is, meg érdemes is, de maga a tény előtt szemet hunyni nem lehet, azzal foglalkozni kell.

Hogy a Kálvin-Szövetség célja is a református egyház erejének fokozása a hívekkel való foglalkozás és a hívek lelki és anyagi erejének gyarapítása után — az kétségtelen. Szívesen állapítjuk meg azonban, hogy — amint a nekünk beküldött felhívásokból és ismertetésekből látjuk — a Kálvin-Szövetség célja csupán az egyház belső erejének fokozása s a szövetségtől igazán távol áll minden hatalmi törekvés.

A mai meglehetősen zavaros interkonfessionális viszonyok között nem lehetne eléggé kárhóznati egy olyan egyesülés létrejöttét, amely hatalmi törekvéseket ápol s ezáltal az oly igen kívánatos felekezeti egyetértést megzavarását idézheti elő. A Kálvin-Szövetségtől mindez távol áll. Az egyház belső építése, a híveknek a modern élet ezer és ezer káros behatása s főleg a haza- és egyházellenes nemzetközi szociáldemokráciától való megóvása az első és legközvetlenebb cél, amelyet a Kálvin-Szövetség maga elé tűzött. E főcél mellett s ennek a szolgálatában egész sereg szép és nemes eszme s törekvés vár a Kálvin-Szövetségtől megvalósítást, mint munkás- és családokhoz létesítése, foglalkoztató műhelyek, árvaházak, diakonissza-otthonok létesítése, vagy támogatása, a kivándorlók védelme, utbaigazítása és támogatása, az egyke rendszer elleni küzdelem stb., stb.

Céljai megvalósítására az Országos Szövetség kebelében kerületi és helyi fiókszövetségeket óhajt szervezni s ezek után eszméit és törekvéseit minél szélesebb körben népszerűsíteni. Szövetségi lap és évkönyv s ezenfelül népies kiadványok közrebecsátása is tervbe van véve, mihelyt a szövetség egy kissé megerősödik.

„Tanulni és dolgozni!“ ezt a jelzöt irták a szövetség megalakítói zászlójukra s a szilmagyar kálvinista nép, mely a maga nagy intellektuális erejével igazán nagy szolgálatot tett mindenha az egész magyarságnak, megérdemli, hogy az arra hivatott vezetők minél odaadóbban foglalkozzanak vele s dolgozzanak érte.

A szövetség élén nem azok állanak, akiknek neve agressziót és harcot jelent, hanem azok, akik a jóbékesség és komoly munka embereiként ismeretesek mindenki előtt. Kenessey Béla erdélyi püspök és Kovácsy Sándor, a pesti ref. egyház főgondnoka az elnökök, rajtuk kívül Petri Elek budapesti ref. pap, Révész Kálmán kassai esperes, Gonda Béla min. tan. és Ligárt János ny. százados neveivel találkozunk még a tisztikarban, míg ügyvivő elnökül a szövetség Bernát István orsz. képviselőt, a tudós közgazdát nyerte meg, kitől a szövetség eszméje is ered, ügyvivő titkár pedig dr. páloői Horváth Zoltán budapesti ügyvéd.

A szövetség tagjai örökös, alapító, rendes és segítő tagok lehetnek, aszerint, amint mindenkorra 500, vagy 150, avagy évenként 5 vagy 1 koronát fizetnek. Tagsági jelentkezések a szövetség címére, IX., Kálvin-tér 7. sz. küldendők.

Ha a szövetség kitűzött céljai mellett megmarad, úgy a református magyarság támogatására, amelyet kétségtelenül meg is fog érdemelni, bizton számíthat is.

A szövetség hívatását bizonyította a folyó hó 9-én tartott ünnepélyes megnyitó felolvasó-ülésével, amelyen nagyszámu és előkelő közönség gyűlt össze, amely igazolta, hogy a református hívek körében a szociális munkára vállalkozó Kálvin-Szövetség már eddigi rövid működésével is gyökeret vert. Megjelent a többek között Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, Kenessey Béla erdélyi ref. püspök, a szövetség elnöke, György Endre ny. miniszter, Szabó Albert ny. kuriai tanácselnök, Kenessey Kálmán, Németh József min. tanácsosok, dr. Baksa Lajos konventi előadó, dr. Kovács Ernő és Somogyi Aladár orsz. képviselők, Bokor József egyetemi tanár s még számosan az egyházi és világi kitünőségek közül, különösen az éppen most ülésező konvent tagjai. A szövetség tisztikarából ott voltak Gonda Béla, Bernát István, Petri Elek és Révész Kálmán alelnökök, dr. P. Horváth Zoltán és Hamar István titkárok. A felolvasó-est Petri Elek budapesti ref. lelkész áhitatos imájával vette kezdetét, mely után Kenessey püspök tartott hatalmas elnöki megnyitót, a kötelességek hív teljesítését állítván a jelenlevők elé, mint a keresztény ember főfeladatát. Bernát István orsz. képviselő tartalmas előadásában a Kálvin-Szövetség kitűzött céljait ismertette, utána Maday Gyula főgimnáziumi tanár „Pacsirtaszó“ czimen hangulatos vallásos költeményt adott elő. Dr. Kovács Ernő orsz. képviselő a „Diakotthon“-okról tartott a kérdés alapos ismeretéről tanuskodó s nagy gyakorlati érzékre mutató előadást, utána dr. P. Horváth Zoltán pár szóban a szövetség támogatására hívta fel a jelenlevőket s ezzel a „Bethlen Gábor-Kör“ énekara által előadott vallásos ének s Hamar István teol. tanár buzgó fohásza után ért véget a sikerült ünnepély.

— (Egy fővárosi plébános gyémántmiséje.) Ritka ünnepre készül a fővárosi papság. A budapesti plébánosok nesztora, Zierer Károly első kerületi tabáni plébános most szombaton, december 12-én éri meg pappá szentelésének hatvanadik évfordulóját. Ebből az alkalmából december 13-án, vasárnap nagyszabású ünnepség lesz a tabáni templomban és a plébánián. E napon délelőtt tíz órakor tartja meg gyémántmiséjét az újalakított tabáni templomban az agg plébános és istentisztelet után üdvözlő küldöttségek járulnak a jubilálás elé. Vaszary Kolos biboros hercegprimás megleghangu levélben üdvözölte a jubilánst. E levelet a jubileumi ünnepségek alkalmával fel fogják olvasni.

TÁVIRATOK.

Abdul-Ázisz Tangerben.

Casablanca, december 10. Amidőn Abdul Aziz végleges elutasításának híre ment, a kalifa nagy kísérettel a mecsetbe ment, hogy Muley Hafidert imádkozzék. Semmiféle tüntetés nem volt. Abdul Aziz kíséretével ma Tangerbe érkezett.

Castro partraszállása.

Pouillac, december 10. A Guadeloupe csomagszállító hajón ma reggel ideérkezett Castro elnök, kíséretében van ennek neje, nővére és fivére, három orvos és négy szolga. A hajó fedélzetére csupán a Compagnie Transatlantique igazgatóját, a gónuai venezuelai konzult és néhány újságíró bocsátották. Az elnök nem engedte magát meginterjúvolni. Castro elnököt azonnal partraszállása után megkérték, tartózkodjék minden, a sajtó előtt teendő kijelentéstől. Castro holnap folytatja utját Páris felé. A rendőrség

örizet alá vett egy embert, aki az alatt a gyanu alatt áll, hogy Castro ellen merényletet akar elkövetni.

Közgazdasági táviratok.

		dec. 9.	dec. 10.
Newyork.	Buza		
	locobuza	110 ³ / ₄	110 ¹ / ₂
	decemberre	111 ¹ / ₄	101
Tengeri	májusra	112 ¹ / ₄	112 ¹ / ₄
	decemberre	68 ¹ / ₂	68 ¹ / ₂
	májusra	69	69
Csikagó.	Buza		
	decemberre	102 ³ / ₈	102 ¹ / ₄
	májusra	107 ³ / ₈	107 ¹ / ₂
Tengeri	decemberre	58 ³ / ₈	58 ³ / ₈

New-York, decz. 10. Gyapot New-Yorkban helyben 9.15 (9.25 tegnap), gyapot januárra 8.60 (8.79), gyapot márcziusra 8.61 (8.82), gyapot New-Orleansban helyb. 8.13/16 (8.13/16), petroleum stand white Filadelfiában 8.50 (8.50), petroleum Stand white Filadelfiában 8.45 (8.45), petroleum Raffined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, decz. 10. (Zárlat.) Zsír decemberre 9.15 (tegn. 9.15), zsír januárra 9.25 (tegnap 9.17), szalonna short clear, 8.68 (tegnap 8.63), sertéshus decemberre 16.42 (tegnap 16.40)

Mozgó képek.

Osztokodás.

— Részletek, amelyek nem szívrogtak ki a szerb-montenegrói külügyminiszterek tanácskozásairól. —

A SZERB: Tehát rendben vagyunk. Maguk megkapják Hercegovinát, a novibazári szandzsáknak és Albániának egy részét és Cattarót. A miénk lesz Bosznia, Ragusa, az úszkíbi vilajet és a szandzsák másik része. Akar még valamit?

A MONTENEGRÓI: Akarok... Egy füst alatt a miénk lehetne Horvátország és Erdély...

A SZERB (kicsit gondolkodik): Igaza van... Tehát maguk megkapják még Horvátországot és Erdélyt... Mi pedig kapjuk az Alföldet és a Dunántúlt...

A MONTENEGRÓI: Apám, ne legyen smuczig... Hozzát a pár rongyos hegyet is, meg azt a pár tötöt...

A SZERB (bőkezűen oszt): A maguké a Felvidék, a Tátra, a miénk Alsó-Ausztria, Felső-Ausztria, Porsosz-Szilézia...

A MONTENEGRÓI: Jó kis pasas maga... Utoljára mutyizom magával... Mindig többet vesz ki a táliból... Maga... maga...

A SZERB: Jó, csak ne dadogjon, mert akkor mindig megjárod, hogy harapni akar... Hát legyen a maguké ez a... ez a... Hogy a fenébe hívják azt a helyet, ahol Bécs van?

A MONTENEGRÓI: Franciaország...

A SZERB: Stimmt! Tehát, a maguké lesz Franciaország fele.

A MONTENEGRÓI (gyanakodva): Melyik fele?

A SZERB: Az innenső, ahol Írország van és Portugália...

A MONTENEGRÓI: Rendben van... Azután kell Bajorország, Csehország...

A SZERB: Akkor linkssvenkol: Angolország, Norvégia és az ország, amelyikben Dánia van...

A MONTENEGRÓI: Madrid...

A SZERB: Ez az... Akarja Nagy-Britanniát?

A MONTENEGRÓI: Jöhet... Jöhet továbbá

Egyiptom, Szudán és az a nagy lyuk avval a sok porzóval... Gondolom Szamumnak hívják...

A SZERB: Nem úgy hívják.

A MONTENEGRÓI: De úgy hívják... Különböztetve mit veszekszem én magával... Menjen haza, tépjen ketté egy földrajzkönyvet, azután majd földobunk: fej vagy írás... A fele megy ide, a másik fele oda... Most pedig gyerünk egy kávéházba...

A SZERB: Gült, de nálam össze-vissza hat para van.

A MONTENEGRÓI: Az baj, mert nálam csak négy para van... Egy kupicza tréber pedig öt para... Hanem tudja mit, adjon kölcsön egy parát, nem zárkózom el némi kárpótlás elől... Például lemondok Bajorországról...

A SZERB: Rendben van. (Átnyújtja a parát.)

Ray.

Rejtélyes gyilkosság.

Budapest, december 10.

Tegnap számunkban már körülményesen beszámoltunk a bécsi titokzatos gyilkosságról. A gyilkossággal az eddigi nyomozás után az orosz terroristákat gyanúsítják. Megirtuk azt is, hogy az utóbbi időben a rendőrséghez mind-sűrűbben érkező fenyegető levelek egyik íróját Brazik Szaniszló személyében sikerült kinyomozni, ki az orosz terroristák oszlopos tagja. Eltoloncolni azonban nem lehetett, mert megbetegedett. Az irgalmasok kórházában helyezték el. Tegnapelőtt este egy szegényesen öltözött, sovány, körülbelül husz esztendősnak látszó ifju jelentkezett a kórház portásánál, arra kérvén engedelmet, hogy a kezében levő levelet Brazikhoz juttathassa. Tört német nyelven beszélt. Kívánságát teljesítették. És Brazik másnap délben megszökött a kórházból. Hihetőleg annak a levélnek értelmében, amelyet a rejtélyes fiatal orosz adott át neki. Más verzió szerint Brazikot közvetlenül a kórházba való internálása után két fiatalember is fölkereste.

Ezt a rejtélyes eltűnést kapcsolatba hozza a redőrség az ékszerész meggyilkolásával. Egyébként a nyomozás más irányban is folyik. Ma délben a rendőrségen jelentkezett két tanu, akik a Laurenzbergen, az ékszerüzlet előtt elhaladva, az üzlet előtt egy magas növésű embert láttak ólálkodni, aki az által vonta magára figyelmüket, hogy bő galléroköpenybe egészen beburkolózott, úgy, hogy az arca alig volt látható.

A vizsgálat során jegyzőkönyvbe vették még a következő jelentések: Tegnapelőtt, kevéssel déli tizenkét óra után, az ékszerüzlet előtt egy egylovas bérkocsi hajtott el, amelyben ketten ültek. Megálltak a szomszédos telken levő házépítkezésnél és a pallért keresték. Palkovics pallér megkérdezte, mit akarnak.

— Engedélyt nyertünk a vállalkozó urtól, hogy az állványszerkezetet megtekinthessük.

A két idegen kis ideig keresztil-kasul járta az épülő házat, aztán visszaültek az egyfogatuba és elhajtattak. Wunseh építési vállalkozó utólag értesült a dologról és igen csodálkozott, mert nála senki sem járt avégből, hogy megengedje az építkezés megtekintését. Igen helyesnek látszik hát a detektívek abbeli feltevése, hogy ez a két gyanus ember mintegy előőrsiül volt kiküldve abból a célból, hogy esetleg vérszemet adjon az ékszerüzletben egyidejűleg működő rablóknak a meneküléshez. A pallér azt mondja, hogy az idegenek egyike 40—50, a másik 30—40 éves lehetett és egymás közt előtte ismeretlen, de szláv hangzásu nyelven beszélgettek. A helyszínen talált Browning-revolver is igazolja a nyomozás irányának észszerűségét, amennyiben, tapasztalat szerint, Browning-revolvert az orosz betörők használnak különösen előszeretettel. A patron-szakértők a helyszínen talált, kilőtt patron megvizsgálása után megállapították, hogy a patron nem bel-földi gyártmány. Ugyancsak szakértők állapították meg a patron lecsésének helyéből, hogy valószínűleg négy lépés távolságból kellett az áldozatra célzóznia. A patron gyári jelzése: „F. N.” Ilyen jelzésű patronokat sem Bécsben, sem Ausztriában nem gyártanak.

A legújabb jelentés szerint a bécsi rendőrség ma délután sürgős megkeresést intézett a budapesti államrendőrséghez, hogy a meggyilkolt Frankfurter ékszerész gyilkosait szorgosan nyomozzák Budapesten. Alapos a gyanu ugyanis, hogy a gyilkosok Budapest felé vették utiukat. A főkapitányság a megkeresés vétele után rögtön intézkedett, hogy a gyilkosok bécsi személyleírása alapján kutassák át a külvárosi szállásadók lakásait.

A Z E G Y E T E R T É S

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. a. van.

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Goethe utolsó szerelme.

Budapest, december 10.

Pappenheim Jennynek hitták azt a nőt, aki a német költőóriás életalkonyát szerelmével besugarazta.

A nem éppen költői és minden betűjében német hangzásu név viselőjének ereiben a szelid német mellett tüzes korzikai vér is csörgedezett. A nagy Bonapartenak unokahuga volt, amennyiben törvénytelen ágyból Jérôme királytól származott.

A szép Jenny Hessenben született és mint serdülő leányka került Weimarba, ahol Goethevel és a költő családjával benső összeköttetésbe jutott.

Naponként járta a „frauenplani” ház széles, „klasszikus” lépcsőjét le s fel. Majdnem a családhoz tartozott és a szépen berendezett Aldobrandiniszobában majdnem olyan otthon érezte magát, mint az olympusi öreg menyének, Ottiliának padlásszobácskájában.

Később báró Gustedtnak lett neje s szellemileg rendkívül jelentékeny nővé fejlődött, aki egyszersmind szívét se hagyta műveletlenül és a jótékonyág gyakorlásában is örömet talált. Legbensőbb lényében a szocialisztikus üdvtanhoz közeledett, sőt a kommunista jövő képétől se rettent vissza. És emellett mégis őszinte barátság fűzte Augusztá császárnéhoz, akivel Weimarban a leányévek tavaszát álmodta át.

Erről a barátságról csak kevesen tudtak s Pappenheim Jenny azon ismeretlenek sorából való, akik a sokat emlegetett személyiségek mögött eltűnnek, de közelebbi tekintésre sokkal érdekesebbnek tűnnek föl, mint környezetük előtérbe tolokodó hírességei.

Braun Lily, egy finom érzékű és szép tollu német író „Im Schatten der Titanen” című könyvében áldoz báró Gustedtné-Pappenheim Jenny emlékének. A titánok alatt természetesen Napoleon és Goethét értette. Hallgatag Jérôme királyt is. Művének első része valóságos tisztára mosása a sokat ócsárolt legifjabb Napoleonidának.

Elmondja Jéromenak Jenny anyjához való szerelmi viszonyát. Az elzászi születésű Waldner grófnő tizennyolcz éves korában ment gróf Pappenheimhez férjhez. Házassága nem volt boldog. Férje husz évvel idősebb, mint ő, eszelős volt s utóbb meg is örült.

A kasseli udvarhölgy menthetetlenül belekerült a huszonöt éves „charmeur” Jérôme király hálójába. Viszonyukból két leánygyermek született. Később, amikor Jérôme Franciaországba visszatért, a „szép Diána” másodsor ment férjhez, a huszonöt éves Gersdorff miniszterhez, akit Weimarba követett.

Jenny is odakövette anyját, miután nevelése egy strasszburgi intézetben befejezést nyert. Mostoha-atyja szeretettel bánt vele. Weimar, akkor már nem volt a régi Weimar. Schiller két évtized óta halott volt. Wieland, Herder és velök sok más nagyság és fény letűnt.

A város összes „bakkfiss”-jei rajongtak egy hatalmas aggastyánért, Goetheért. Egy este virágokkal ostromolták meg a kertjében és a szeles leányhad a nagy tolongásban egy gipsz-Vénuszt döntött le az állványáról. A szép bűnös — a kis Jenny — sirva fakadt és Goethe mosolyogva vigasztalta:

— Ej, ej, mire való egy holt Vénuszt siratni, amikor az istennőnek annyi élő képviselője van.

Ez a találkozás mély benyomást tett mindkettőjükre. Az öreg Goethe nek még egyszer, napnyugta előtt utoljára, megdobbant a szíve.

Egyszer félig tréfásan, félig komolyan nagy mézeskalács-szívet ajándékozott a fiatal leánynak. Jenny pedig papucsot himezett a költő 82. születésnapjára.

Goethe versben köszönte meg ezt a figyelmet. És az a köszönet veszedelmesen hasonlított — szerelmi vallomáshoz.

Ez a szerelem nem volt mély, drámai, tomboló. Inkább édes enyelgésnek mondható. Az esti szellő még egyszer, utoljára, suhant a szív hurjain végig, mielőtt azok végképen elnémultak... S a szép Jennynek egy bájosan megható emléke maradt utána.

UJDONSÁGOK.

Lakóhelyváltoztatás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket idejekorán közöljék velünk. Minden erre vonatkozó bejelentéshez szüksége van a kiadóhivatalnak egy czimszalagra, esetleg a régi lakóhely megjelölésére.

NAPIREND. Naptár. Péntek, december 11. — Róm. kat.: Damár. — Prot.: Döme — Görög-orosz: nov. 28. Uj István. — Zsidó: Kiszev 17. — A nap két reggel 7 óra 33 perczkor, nyugszik délután 4 óra 7 perczkor. — A hold két este 7 óra 25 perczkor, nyugszik délelőtt 11 óra 29 perczkor.

A belügyminiszter fogad délután 3 órakor. — A földmívelésügyi miniszter fogad délután fél 5 órakor. — A közoktatásügyi miniszter fogad 4 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 órakor. — A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

A Képzőművészeti Társulat téli nemzetközi kiállítása nyitva 8-9-ig. Belépő-díj 1 kor. — Modern festők kiállítása a Könyves Kálmánál Nagymező-utczai 37-39. Nyitva egész nap. Belépő díj nincs. — Az Uránia Kigyóleri szalonja rendezés miatt zárva van. — A Nemzeti Szalon karácsonyi kiállítása nyitva 9-6-ig. Belépő díj 1 korona. — Az Iparművészeti Múzeum kiállítása és a karácsonyi vásár nyitva 9-6-ig. Belépő díj 1 korona. — Karácsonyi kiállítás az Uj művészeti szalonban (Kecskeméti-utca 3.) nyitva 9-1-ig. Belépő díj nincs. — Rembrandt-kiállítás a Szépművészeti Múzeumban nyitva 9-6-ig. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum régiségtárai nyitva 9-2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva. — A földtani intézet muzeuma nyitva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Ráth György múzeum nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — A Nemzeti múzeum könyvtára nyitva. — Az Akadémia könyvtára nyitva. — Az Egyetemi könyvtár nyitva. — A fővárosi könyvtár nyitva. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-12-ig, a téli hónapok alatt novembertől február végéig kedden és pénteken 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva. — A többi muzeumok és nyilvános könyvtárak zárva. — A muzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— **Uj kamarás.** A király tolnai gróf Festetics Pál titkos tanácsos és a magyar országgyűlés főrendiháza örökösjei tagjának a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— **Beteg-e a német császár?** Németországban nem csekély nyugtalanságot keltettek azok a sajtóközlemények, amelyek arról szóltak, hogy a német császár beteg. A sajtóközlemények szerint az udvarhoz közelálló körökben azt beszéltek, hogy a császár a napnak több óráját ágyban tölti, nem annyira testi fájdalmak, mint súlyos természetü lelki lehangoltság miatt. Ezzel a hírel szemben a „Zeit am Mittag“ illetékes helyről jelenti, hogy mindebből egyetlen szó sem igaz. A császár állandóan jókedvű és állapota semmiféle aggodalomra sem ad okot.

— **Renata főhercegnő renuncziációja.** A hivatalos lap mai száma a következőket közli: Miután Renata Mária főhercegnő, Károly István főherceg leánya a király jóváhagyásával önkéntes beleegyezését adta, hogy herceg Radziwill Jeromossal házasságra lépjen, a fennálló házi törvények és a legfelső családi szabályzat értelmében a fenséges menyasszonynak a házasságkötés előtt nyilatkozatot kellett tennie, hogy magára és utódaira nézve az őt születésénél fogva megillető utódlási és öröklési jogról lemond. Ezt a nyilatkozatot folyó évi november 30-án délelőtt háromnegyed 12 órakor, Károly István főherceg palotájában az 1908. november 19-én kelt legfelső elhatározás értelmében megtörtént, amennyiben Renata Mária főhercegnő, herceg Montenuovo, a király főudvarmesterének, gróf Cziráky főudvarnagynak, báró Bienerth cs. kir. miniszterelnöknek, báró Aehrenthal, a cs. és kir. Ház és a külügyek minisztere képviselőjében, báró Burián cs. és kir. közös pénzügyminiszternek és dr. Wekerle m. kir. miniszterelnöknek képviselőjében, gróf Zichy, a király személye körüli miniszternek jelenlétében a lemondási okiratot a vonatkozó esküformával együtt sajátkezűleg aláírta, mire az állami jegyző az aláírást a fenséges menyasszony pecsétjével is ellátta. A völgényt képviselő tanu erre az okiratot aláírta és az aláírást saját pecsétjével látta el.

— **Lueger eskütétele.** A király ma délután egy órakor fogadta dr. Lueger polgármestert, aki ez alkalommal tette titkos tanácsosi esküjét. Az eskütétel azért történt e szokatlan időben, mert az uralkodó a polgármestert, aki ma az alsó-ausztriai polgármesterek hódoló küldöttségét vezette a Burgba, meg akarta kimélni attól, hogy kétszer legyen kénytelen a palotába menni. Az eskütétel után dr. Lueger a polgármesterek küldöttségét vezette a felső elé. Az általános kihallgatások során a király gróf Pejacevich Lászlót és báró Czibulka hadtestparancsnokot is fogadta.

— **Csöke Ferencz miniszteri tanácsos betegsége.** Mai számunkban már megírtuk, hogy Csöke Ferencz kereskedelmi miniszteri tanácsos, a kereskedelmi minisztérium elnöki osztályának vezetője lakásán betegen fekszik. A tanácsos orbánczot kapott s állapota a mai napon sem javult. Sok tisztelője tudakozódott állapota felől, de hozzá ma sem bocsátottak be senkit.

— **A Nobel-díj nyertesel.** Stockholmból és Krisztániából kapott jelentés szerint a Nobel-díjakat a folyó évre a következőképp osztják szét: a kémiai díjat Rutherford E. manchesteri tanárnak, a fizikai díjat Lippmann O. párisi tanárnak, az orvosi díjat dr. Mentsikoff párisi tanárnak és Ehrlich Pál majna-frankfurti tanárnak, az irodalmi díjat Euker R. jénei tanárnak, a békedíjat Bayer Frigyesnek (Dánia) és Arnoldsonnak (Svédország) adják ki.

A Nobel-békedíj kiosztására Arnoldson (Svédország) személyesen Krisztániába érkezett. A bizottság határozatának közzététele után beszédet mondott, amelyben a „világbéke“ érdekében kifejtendő munkatervezetről szólt. A népeket fel kell szólítani, hogy a világbéke érdekében feliratot irjanak alá, amely a hadi felszerelések megszüntetését és az egész világon közös rendőrség felállítását kívánják. Remélhető, hogy ezáltal a jövő hágai konferenciának erkölcsi támasza lesz és ilyképen a kormányok abban a helyzetben lesznek, hogy az általános leszerelések hatályos megkezdése ügyében megegyezésre jutnak.

— **A király hangja a grammofonban.** A király néhány héttel ezelőtt egy amerikai vállalat kérésére beszédet mondott egy grammofonba, de kikötötte, hogy a lemezt csak halála után szabad terjeszteni. Néhány nappal ezelőtt a király intézkedésére az amerikai társaságtól ezt a lemezt visszakerülték.

— **Egy főúri végrendelet.** Ez év október havában hunyt el lukamenyei kastélyában báró Maitthényi László, belső titkos tanácsos, volt honti főispán és főrendiházi tag. Az elhunyt főúrnak gyermekei nem voltak és nagy vagyont hagyott hátra. 1886. június 26-án és augusztus 26-án végrendeletet, illetve fiókrendeletet alkotott s ezeket Budapesten deponálta Gaszner Béla kir. közjegyzőnél. A végrendeleteket a közjegyző a budapesti V. kerületi királyi járásbírósnak mutatta be s azokat dr. Ladányi Béla kir. járásbíró a megjelent érdeklődők előtt nyomban kihirdette. Az érdekes végrendeletek számos hagyomány és mellékintézkedés után akként rendelkeznek, hogy általános örökös az özvegy legyen, utána pedig egy honti főszolgabíró örökölje a vagyont, így akarván meghálálni azokat a jó szolgálásokat, amiket neki főispán korában tett. Érdekelte részről azonban bejelentették azt is, hogy az elhunyt főúrnak van egy újabb keletű végrendelete is, amelyben azonban már másként intézkedik.

— **Tanítók gyűlése.** A Budapesti Tanító-Testület VI. kerületi tanítók köre ma délelőtt tartotta meg őszi közgyűlését Sturez György igazgató elnöklésével. Tas József előadó a zülött gyermekeknek elkülönítését és azoknak a társadalom részére való visszahódítását célzó javaslatokat terjesztett a közgyűlés elé, amelyeket az örömmel fogadott. A második előadó Biró Samu székesfővárosi tanító volt, aki a népiszkolai osztályozás eltörléséről értekezett és előadott érveit a megjelent nagyszámu tanító és tanítónő mindvégig figyelemmel hallgatta. A köri gyűlés az osztályozás eltörlését feltétlenül szükségesnek mondotta ki olyformán, hogy a növendékekről kiadandó általános, tehát nem tantárgyankénti vélemény kifejezésére legfeljebb három minősítés szolgáljon.

— **Merénylő Zselénszki Róbert kastélyában.** Aradról érkezett tudósítás szerint szombaton délután gróf Zselénszki Róbert ujfalusi kastélyába beállított egy elegánsan öltözött fiatal ember és a gróf felől tudakozódott. A szolgák az idegent feltartóztatták, mert mikor már közzölték is vele, hogy a gróf nem fogad, erőszakosan a parkban sétáló fűr felé tartott. Erre az idegen kést rántott és ezzel akart magának utat törni a gróffhoz a szolgákon keresztül. Egy embert meg is sebesített, de a többiek rárohantak és megkötözve átadták a csendőrségnek, mely a temesvári ügyészséghez kísérte át a merénylő fiatalembert. Személyazonosságát mind-éideig nem lehetett megállapítani.

— **Örült a Vatikánban.** Ma dél felé megjelent a Vatikánban egy fiatal, idegen egyén és a szolgálattétő csendőraltszótól a majordomushoz való bebozsátatását kérte. Amidőn azt a választ kapta az altszótól, hogy a majordomus el van foglalva, az idegen nevének említése nélkül be akart jutni és az utat előle elzáró kápiárt ökleivel és lábaival bántalmazta. Erre letartóztatták és a rendőrségre vitték. A Vatikánból kiérve, el akart menekülni, hosszabb üldözés után azonban elfogták. Vonakodott nevét megnevezni és viselkedéséről magyarázatot adni. Egy nála talált okmány I. M. H. Hen névre van kiállítva. Szállásadója, akinél november 25-ike óta lakik, hollandusnak tartja és kijelenti, hogy élénk óhaja volt a pápát látni, miután igen jámbor. Azt hiszik, hogy az illető nagyfoku neuraszténiában szenved.

— **A Leányegyesület karácsonyi vására.** A Budapesti Leányegyesület karácsonyi áruházát december 12-én délelőtt fél tizenkét órakor nyitja meg dr. Bárczy István polgármester és még két napon keresztül — december 14-én estig — lesz nyitva. Szombaton és vasárnap, 12-én és 13-án öt órakor tea lesz, vasárnap este kilencz órakor Rococco-színpad, mindez külön belépődíj nélkül.

Az áruház résztvevői: Gyermekekjék: Deutsch Olga, Gardé Alice, Augenföld Lajosné, Neulaender Margit, Popper Olga, Spitzer Flóra, Hochmann Erzs. — Baba: Grosz Gizi, Strasser Margit, Grabber Sári, Horner Ella, Fischer Olga, Barinkay Rózi. — Plakette és művirág: Hatvany Lili, Rosenberg Mariska. — Mézeskalács: Schwartz Stefi, Oppenheim Mariska, Strasser Jolán. — Elővirág: Gomperz Jenny, Mezei Edith. — Dohánytözsde: Keppich Gabi, Dévai Erzs. — Női divatcikk: Bakos Mártonné, Kanitz Vilmosné, dr. Vermes Lajosné. — Férfi-divat: Deutsch Lenke, Freund Klári, Gerzso Rózi és Sziszi, Pollák Évi, Perelis Ilonka, Schwarcz Mariska. — Biedermayer-tárgyak: Herzfeld Böske. — Macska zsákban: Hatvany Tóni, Sonnenberg Margit. — Karácsonyfadisz: Blum Brunoné, Kanitz Gézané, Montag Lili, Jakoby Böske, Weltkugel Angi, Ujhelyi Kálmáné. — Czukrázda: Ligeti Mariska, Kramer Rózi, Pfeiffer Nina. — Papírüzlet: Beck Böske, Lasz Hanna, Mihofer Grete. — Vegyeskereskedés: Reschovszky Béláné és Viktorné, Gerő Nándorné, Szabóné. — Illatszér: Grosz Elza, Tusskau Boriska, Lichtwitz Trude. — Kézimunka: Goldberger Ilona, Schön Poldi, Fleissig Sándorné. — Villamos-játék: dr. Alföldi Béláné, Freund Sándorné, Altai Rezsóné. — Műtárgyak: Birkovits Renée. — Hollandi czukrázda: Czettel Lili, Dalnoky Zsuzsi és Ida, Fried Teresi és Lili, Feldheim Zsuzsi, Ferencz Nelli, Fürst Elith, Krammer Otti, Kaufmann Anna, Meller Erzs. Radó Emmi, Rottmann Klári, Schwarcz Aranka, Schwarcz Sári, Schulz Lili, Vértes Alma, Sváb Mici, Pólyányi Zsófi. — American Bar-Fumoir: Goldberger Stella, Mauthner Böske, dr. Kirchnopf Ferenczné, Rózsahegy Kálmáné. — Pénztár: dr. Königsberg Lea, Grünwald Ilka, Bloch Janka, Spitzer Grete, Pfeiffer Mariska, Breithner Tira, Krempp Lucie. — Buffet: Hillmann Lili, Ruszt Oszkárné, Böszörményi Oszkárné, dr. Radó Sámuelné, Seidner Miklósné, Bischitz Arturné, Basch Szeri, Wellisch Erzs. Ungár Dezsóné, Frank Mariska. — Szigoruan szabott, alacsony árak. Belépődíj 1 korona, gyermekeknek 50 fillér, mely a Nemzeti Szalon téli tárlatának megtekintésére is feljogosít.

— **A „fekete kéz“ dolgozik.** New-Yorkból jelentik: A Fekete kéz néven ismert, kiváltkép olaszokból álló bünszövetkezet, mikor zsarolási kísérletei egy kereskedőnél hatástalanoknak bizonyultak, bombát vetett az illető házába, mely alkalommal 20 személy, közöttük négy életveszélyesen megsebesült.

— **Vigyázatlan vadász.** A gróf d'Hennin által Patta Nyitramegyei község határában rendezett hal-tóvadászaton ma délután az egyik csősz fegyverrel véletlenül elsült és a golyó Galar francia gróft, egy hajót s magát a csőzt is veszélyesen megsebesítette.

— **A tuberkulózis diagnózisa.** Tudjuk, hogy a korszak legnagyobb betegségének, a tuberkulózisnak gyógyítása igen sok esetben függővé tétetik attól, hogy idejében meg tudják-e állapítani a betegséget. Igen fontos tehát az, ha csálhatatlan diagnosztikai módszert talál valaki fel. Mindezt azonban ez nem sikerült. Most az a hír érkezik Párisból, hogy Marmorek tanár ilyen módszert talált föl, de módszerének problematikus voltáról egyidejűleg érkezik tudósítás. Párisban az Académie de Médecine keddi ülésén Marmorek tanár előadta, hogy sikerült neki a gümőkór bacillusait a vérben és a vizváladékban még kezdő stádiumban is kimutatni és vizsgálatához 3—4 csöpp vér, vagy váladék untig elegendő. A módszer abban áll, hogy néhány csöppet összekever a Marmorek-féle szérummal és aztán néhány csöpp juhvért kever hozzá. Ha a juhvér nem keveredik és nem oldódik fel a kémlőcső folyadékával, akkor tuberkulózis van jelen; ha feloldódik, akkor nincs jelen. A módszert Marmorek mintegy hatszáz tüdőbeteg emberen próbálta ki és csak harminc esetben nem mutatható fel határozott eredményt. Mivel a módszer és a hozzá szükséges eszközök a lehető legegyszerűbbek, minden bármilyen kicsi laboratórium is használhatja. Ezzel szemben Bassermann berlini tanár nyilatkozata, aki, mint Berlinből jelentik, a „Berliner Tagblatt” munkatársa előtt a következőket mondotta:

— Amennyire ez a jelentésekből megállapítható, több tényekről itten szó sincsen. Ugyanaz a módszer, amelyet Bruck, Neusser és én a berlini fertőző betegek intézetében a vérba megállapításában már régóta alkalmazunk és amelyet a tüdőbetegeken is kipróbáltunk. Kísérleteink eredményeiről annak idején a szakfolyóiratokban be is számoltunk és kimutattuk, hogy ezzel az úgynevezett szerodiagnózissal tényleg ki is lehet mutatni bizonyos szubstanciákat, ha azok a vérben előfordulnak. Mindamellett a gyakorlatban igen óvatosan kell eljárni, mert a módszer amellet, hogy igen komplikált és sok időt igényel, mégsem megbízható.

— **Megcsönkített Kossuth-szobor.** A rákospalotai Kossuth-szobor ellen állandó gaz merénylet történt kedden éjjel, melynek tetteseit azonban mindeztideig nem sikerült kinyomozni. A szobor, mely a községi tőpiacszán áll, a tavasszal készült el és ünnepélyes településén megjelent Kossuth Ferencz is. A szobor közelében posztoló rendőr szokott körutjáról visszaterve helyére, észrevette, hogy mialatt távol volt, a szobrot ismeretlen tettesek megcsönkítették. A szobor jobbkezeinek egyik ujját letörték és arcát bepiszkolták. A rendőr nyomban jelentést tett a gyalogozatos merényletről s rögtön megindult a szigorú rendőri nyomozás, de ezideig, sajnos, még nem került kézre a gázság elkövetője.

— **A mérgekeverő orvos drámája.** Elbingben megrázó dráma játszódott le a törvényszéki palota közelében az utcán. Dr. Ligovszky odaváló jóhírű orvos vetett véget önkézevel az életének, miután a mérgekeverés gyanúja terhelte. A harminczhét esztendősi férfi viszonyt kezdett Klein Berta huszonhét éves elárúsítóleánnyal, aki álnéven közeledett hozzá. A csinos leánynak fiatal korához képest nagyon zaios multja van, amiről Ligovszky csak nemrégiben értesült. A férfi lelkét feldúlta ez a dolog. Hétfőre virradó éjszaka bekövetkezett a katasztrófa. Az orvos keverte-e a mérget vagy nem, de tény, hogy a leány cziánkálit ivott. Az orvos mentési kísérletezéseket végzett, de mire a kiáltozások miatt előhívott rendőrök odaérkeztek, a mérge már megölte a leányt. Az orvos, miután a rendőrtisztviselő kihallgatta, elávozott hazuról és czeáltalánul bolyongott a városban. Korcsmákban töltötte az idejét és csak tegnapelőtt este tért vissza a lakására. Épp akkor vitték el neki a beidézést a vizsgálóbíróhoz, amit alkalmasint úgy értelmezett, hogy gyilkosság miatt le akarják tartóztatni. Tegnapp reggel el is ment a törvényszékre és mikor már nagyon közel volt a palotához, pisztolyt rántott elő és halántékán lötte magát. Azonnal meghalt.

— **Eulenburg herceg állapota.** Az Eulenburg herceg egészségi állapotának megvizsgálására kiküldött orvosszakértői bizottság oly értelmű jelentést tett az ügyészségnek, hogy a herceg kihallgatása a jövőben ki van zárva. A pert ennek daczára nem fogják abban hagyni, hanem Eulenburg herceget félévenként a bizottság meg fogja vizsgálni.

— **A hódoló körmenet utóbajai.** A Reichsrath két tagja, Forstner és Widholz interpellációt nyújtott be az igazság- és pénzügyminiszterhez a hódoló díszmenet alkalmával károsult iparosok és kereskedők ügyében. Az interpelláció megemlíti, hogy a közbotrányal végződött jubileumi felvonuláslból kifolyólag a rendező-bizottságnak tömérdek póre támadt az iparosokkal és kereskedőkkel, akiknek a követeléseit képtelen teljesíteni. A bizottság deficítje körülbelül 800.000 koronát tesz ki. A magasabb körök, akik a felvonulás mellett foglaltak volt állást, nagy részvétlenséget mutatnak a károsult iparosok és kereskedők iránt, és bár mindenfelé azt beszélik, hogy a deficítnek hűtlen kezelés az oka, az államügyészség egyáltalában nem foglalkozik azzal a kérdéssel, vajjon nem törvénybe ütköző büncselekmény esete forog-e fenn? A közhangulatot még inkább nyugtalanítja az a hír, hogy a deficít fedezésére adójövedelmeket akarnak jogtalanul felhasználni. Ezért az interpellálók a következő kérdéseket teszik fel: 1. Hajlandó-e az igazságügyminiszter utasítani az ügyészséget, hogy a felelős közegek ellen vizsgálatot indítson; 2. hajlandó-e a pénzügyminiszter arra, hogy megnyugtassa a közönséget, miszerint a deficít fedezésére közvagyonot nem fognak fölhasználni? A miniszterek válaszáat nagyon izgatottan várják.

— **A posta és távirtdalgazgatóság** a postai csomagok czélszerű csomagolása, helyes czimzése tárgyában a következő figyelmeztetést bocsátotta ki: A karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és czimzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. Különösen szem előtt tartandók a következők: 1. Pénzt, ékszert, más tárgyakkal egybe csomagolni nem szabad. 2. Csomagolásra falada, vesszőből font kosár, viaszos, vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyu tárgyaknál pedig erős csomagoló papír használandó. Vaszon- vagy papírburkolattal bíró csomagokat, göb nélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan át-kétni, a zsineg keresztelési pontjain pedig pecsétviaszzal lezárni kell. A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használandó. 3. A czimzésnél kiváló gond fordítandó a czimzett vezeték- és keresztnevének, vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.), továbbá a czimzett polgári állásának, vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények czimirataiban ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és aító jelzés stb. kiteendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. 4. A czimzet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a czim fatáblácskára, bőrdarabra, vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni. A papírlapokra írt czimeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Fellette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a czimírat összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő czimírat leesnek, elveszne, vagy pedig olvashatlanná válnék, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papírlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehet. Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagon levő czimírat felső részén is kitüntesse. 5. A csomagok tartalmát úgy a czimíraton, mint a szállítólevélen szabatosan és részletesen kell jelezni. Budapestre és Bécsbe szóló élelmi szereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (huznemű, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok czimirataira, nemkülönben az ilyen csomaghoz tartozó szállítóleveleken a tartalom, minőség és mennyiség szerint kiirandó (pl. szalonna 2 kg., egy pulyka 3 kg., 2 liter bor stb.). A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivétele szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

— **Női lelkész.** Southport angol helységben a kongregacionalisták a megüritült lelkészi állásra miss Smith nevű hajadont hívták meg. Ha a kongregacionalisták szövetsége e választást jóváhagyja, Smith kisasszony lesz az első női lelkész Angliában. Miss Smith különben hosszabb ideig templomi orgonista volt.

— **Házasság.** Hétfőn, e hó 7-én tartotta esküvőjét a Szent István-bazilikában Hegedűs Béla, a fiumei Danubius hajógyár főmérnöke, tartalékos honvédszázados Sziits Máriaannel, Sziits Béla és felesége, szül. Skubliesz Mária leányával.

— **Nászajándékok.** Jegygyűriük legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszerterelő, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Nyolczszáz millió képviselője.** Olyan szélhámost tartóztattak le New-Yorkban, akinek nagystilű terveit és szélhámoságait ugyancsak elhomályosították a nagy Teréz százmillió csalásait. Ki tudja, mily manőverek sikerülnek neki, ha a newyorki rendőrség idejében ártalmatlanná nem teszi. Amerikai újságok így írják le a dolgot:

Mikor nyár végén Amerika két nagy pártja elnökjelöltjeit: Taftot és Bryant kikiáltotta, egy Ausztráliából jövő nagy gőzösn egy igen elegendős külsejű ur érkezett Newyorkba. Myers Montefiorenak nevezte magát s azt mondta, hogy angol. Newyork egyik legelőkelőbb szállójában bérelt lakást és egész csomó ajánlólevelet hozott magával, amelyeket Amerika legismertebb politikusi és milliomasai írtak alá. Különösen melegen ajánlotta Myerst Amerika londoni nagykövete, Reid Whitelava. Az elegáns idegen Newyorkból Pittsburgba ment, ahol a londoni Rothschild képviselője gyanánt mutatta be magát s mosolyogva hozzátette, hogy megbízójától föl van hatalmazva nyolczszáz millió dollár amerikai iparvállalatokba fektetni, ha kétséget kizáró módon bebizonyul, hogy Taft lesz az Egyesült-Államok elnöke. Rothschild megbízottját Pittsburg nagyiparosai tárt karokkal fogadták. A meghívók csak úgy özönlöttek a cimére s a legelőkelőbb házak ajtóit megnyiták előtte. Mindenki ünnepelte Myerst, mint a milliós hatalmas képviselőjét s boldog volt, aki kezét szoríthattott vele. Pittsburgban egész kis palotát bérelt ki s dolgozószobája falait hercegek és királyi sarjak autogrammos fényképei díszítették. Az íróasztalán pedig festői rendtelenségben heverték a világ leghíresebb embereinek a levelei. A művészek révén Pittsburg színházának igazgatójával is megismerkedett, akinek bökkezően egy millió dollárt ígért egy minta-színház építésére. Az igazgató örömmel vitte automobíliján Myerst napokig, hogy a mintaszínházhoz alkalmas telket kiválasszák. Egy nagy ebéden, amelyet Pittsburg egyik milliomas Rothschild megbízottjának tiszteletére adott, a színházigazgató tüzes szónoklattal ünnepelte az előkelő idegent s a többi között ezt mondta:

— Uraim, pillantsanak erre az uriemberre, mert hozzá hasonlót nem fognak többé látni. Ő neki, a nyolczszáz millió dollár képviselőjének köszönheti majd Pittsburg Amerika legnagyobb és legmodernebbül berendezett színházat.

Myers mosolyogva válaszolta:

— Uraim, önk igazán zavarba főznek.

Másnap lopás miatt tartóztatták. Kisült ugyanis, hogy már tavaly februárban szányolczvanezer dollár értékű értékpapírost lopott. Most már hamar leleplezték az ügyes kalandort. Pittsburg nagyiparosait, politikusait és milliomasait nagyon kellenetelenül lepte meg, amikor dédelgetett vendégüket zár alá helyezte a rendőrség. Majdnem valamennyi új barátjától csalt ki kisebb-nagyobb összegeket, amelyek összesen tőb százezer dollárt tesznek ki. A vizsgálat során az is kiderült, hogy az előkelő idegen, mielőtt Rothschild megbízottjának fölcsapott, Newyorkban kötőre volt s az éjeleket alkalmasabb, ingyenes szállás híjján a földalatti vasut alagútjában töltötte.

— **Rajztanítók hiánya.** A polgári iskolák száma az utolsó években aránylag gyorsan szaporodott. Egyedül a rajztanárképző nem tartott lépést a polgári iskoláknak szaporodásával: évenként a polgári iskolák számára most alig képesít többet tiz rajztanítónál. Ennek az a következménye, hogy most körülbelül kétszázötven polgári iskolának nincs képesített rajztanítója, ennyi iskolánál van a rajztanítás avatatlank kezében. A rajztanítók körében most mozgalom indult meg, hogy növeljék a kedvet a rajztanítás szakmájához és ne állandósítsassék az az anomália, hogy az országban harmadfélszáz iskola képesített rajztanító nélkül maradjon.

— **Hamis végrendelet.** Az 1895-ben Lembergben elhunyt gróf Velausky Miklós reichsrathi képviselő végrendelete hamisítványnak bizonyult. A valódi végrendeletet a gróf unokánővére, aki fiaival együtt általános örökösként jelentkezett, meghamisította s azután új végrendeletet hamisított. A hamisítás egy szolga indiszkrécziója folytán került napvilágra és pedig oly módon, hogy az illető a hamisításnál történt segédkezését bevallotta. Ezen szolga annak idején bűnrészességért egy birtokot és 200.000 korona készpénzt kapott.

— **Felesége után a hűlálba.** Mittermayer Ernő nyíregyházi dohánygyárvédéki tiszt ifju neje tegnapp hirtelen meghalt. Férje nem tudta elviselni a fájdalom s amint neje koporsója mellett állt, egyszerre összeesett s szív-ütér-peredés következtében azonnal meghalt. Az elhunytakat, kik két kis árvát hagytak hátra, ma temették el nagy részvét mellett.

— **A kömi dóm veszedelme.** A strassburgi polgárság köreiben nagy izgatottságot keltenek azok a hírek, amelyek a dómon felfedezett károkról szólnak. A falak egyes részein törések és repedések mutatkoznak. Egy oszlopalapzat megvizsgálásánál kiderült, hogy $2\frac{1}{2}$ méternyire a föld alatt a falaknak körülbelül 15 cm. vastag rétege a nagy nyomás és a föld nedvessége következtében eliszaposodott. Az esz-közleendő javítások céljából külön bizottság lett kiküldve.

— **A bizonyítványgyártók dolga.** A rendőrség ma délre egészen tisztázta a bizonyítványpanama ügyét. Kétségtelenül megállapította, hogy hivatali sikkasztások, vesztegetések, okmányhamisítások és csalások történtek. Hivatali sikkasztás büntette terheli Földes Géza és Hortobágyi Antal polgári iskolai igazgatókat. Amikor Földes Gézát dr. Sándor László rendőrkapitány főlészlőltotta, hogy az anyakönyveket szolgáltassa be, az igazgató megijedt és kapkodva, nagyon primitíven hamisított bele utólagos könyveléssel az anyakönyvekbe. Még súlyosabb cselekmény: megvesztegetés büntetetté vádja sújtja dr. Korányi György budapesti és Krenkó Géza nagy-szebeni segédtanfelügyelőket. Beigazolódott, hogy nem akadályozták meg a jogtalan vizsgálati engedélyek kiadását, hogy hamisított erkölcsi- és lakásbizonyítványokat fogadtak el, hogy Krenkó tudatosan fölhasznált hamis bizonyítványokat, hogy összejátszott az előkészítőiskolák vezetőivel, hogy pénzt fogadott el, sőt egyes-nesen követelt tőlük. Balogh Márk tanárról megállapította dr. Sándor kapitány, hogy pénzért vizsgáztatott, megvesztegettek s a hivatali sikkasztásban is részes. Az előkészítő iskolások közül főképp Vogel Béla, Kerekes Ignác, TelkesAndorné és Révai Manó bűnösök. Bebizonyult róluk a közokirathamisítás büntette is, nemcsak a vesztegetésé. Hasonló dolgok derültek ki az előjárásági kezelőtiszték-ről is. A kihallgatott emberek nagy része beis-merő vallomást tett. Bevallották, hogy pénzt adtak tanároknak, tanfelügyelőknek, hivatalnokok-nak s ők maguk is fabrikáltak hamis bizonyítvá-nyokat. Egy estilap szerint a kultuszminiszter-ium óhajtása volt, hogy egyelőre senkit le ne tartóztassanak, mert akkor megnagyobbodik a botrány s a külföldi lapok bővebben szellőztetik viszonyainkat. A rendőrség erre vonatkozólag kijelenti, hogy a kultuszminiszter a vizsgálatra semminemű befolyást nem gyakorolt. A rendőrség csak holnap, vagy holnapután teszi át az iratokat az ügyészséghez, amelynél az eddig említett urakon kívül még ötvennyolc embert jelent föl.

— **Szerencsés örökös.** A Szentesen megjelenő „Alföldi Ellenzék” érdekes hírt közöl. Néhány hét előtt Budapesten elhunyt egy jótékonyaságáról ismert főúri hölgy, özvegy Batthyány-Tarnóczy Etel grófnő. Halálával körülbelül tíz milliónyi örökség maradt ismeretlen hozzátartozóira. Mint most Makórol jelentik, Tarnóczy Etelnek egyik törvényes örököse makói ember, portás egy ottani szállóban. Ilyenformán, ha leszármazását kétségtelenül be tudja igazolni, milliósi örökségnek néz elébe. Maga a szerencsés örökös, Tarnóczy Sándor, a Korona-szálló portása az örökség történetét így adja elő:

— Tarnóczy Etel, a tízmilliósi örökös anyám, Tarnóczy Zsuzsanna testvérenek a leánya. Szentesi születésű, ott születtem én is. Régi nemes családból származunk. Etel 14 éves korában csodás szépségű hajadon volt, aki egy pesti kirándulása alkalmával megismerkedett gróf Batthyány Ödönnel, a durgazdag főúrral. A gróf beleszeretett a leányba és feleségül vette. Házasságukból, amely 25 évig tartott, gyermek nem származott. A grófné két év előtt özvegyen maradt. Ettől fogva visszavonultabb életet élt, de jótékonyasága révén köztisztelőben részesült. A matróna két hónap előtt meghalt. A győri hagyatéki bíróságnál bontották fel a végrendeletet, amelyben összes vagyonára, mely mintegy tíz millióra rug, rokonait tette meg törvényes örököséivé. Tudommal az elhunyt rokonsága közül ez idő szerint csak ketten vagyunk életben, én és testvérem, Tarnóczy Juliska, aki Szentesen lakik.

Eddig tart Tarnóczy Sándor portás előadása. Az örökség híre egyáltalában nem sodorta ki flegmájából. Sőt most sokkal buzgóbban teljesíti szolgálatait.

— **Török lóvásárlások Magyarországon.** Szerdán háromtagú török katona-bizottság járt Szegeden. A bizottság Horgos községből jött, ahol körülbelül 1000 lovat vásároltak. A török bizottság három hete utazik a déli megyékben és az öt évesnél fiatalabb lovakat vásárolja össze. A bizottság még körülbelül 500 lovat akar vásárolni; a lovakat nagyobb csoportokban Szerbián és Bulgárián át szállítja török földre.

— **Merész léghajósut.** Olaszországban Casale mellett leszállt „Cognac” léghajó az első, amely Németországban szállt föl és Itáliában ért földet. A léghajó egyúttal felállította a német távutazás rekordját és Santos Dumont díján kívül a Coup de Gaulois 4000 frankos díját is megnyerte. Ezenkívül megkapja a francia aeroklub aranyérmét. A léghajó utja pompás volt. Az Alpeseiken, mint a léghajó vezetői mondják, a Böhmerwaldtól délkeletre a felhők fölött mintegy 2500 méternyi magasságban haladt át. Az új beállta folytán a helyet pontosan megállapítani nem lehetett s csak Póla kikötője mutatta, hogy merre járnak. Miután a Santos Dumont-díj megnyeréséhez még két óri ut hiányzott, az Adria fölé is kellett rö-pülniök. A tengeren való átkelés közben kétszer is érintették a víz színét és csak tetemes ballasz kidobása után juthattak ismét följebb. Szombaton este érték el Pezzaronál Olaszországot és miután még a 72 zsák ballasztból 25 még megmaradt, elhatározták, hogy tovább haladnak. Éjfél előtt félórával látható lett a Földközi-tenger. A szél másodpercenként 10 méter erősségű volt.

— **Hölgyek párbaja egy inas miatt.** Orosz újságok írják nevek említése nélkül az alábbi dolgot, mely ellenőrizhetlen ugyan, de érdekessége folytán érdemes a reprodukálásra. Egy pisztolypárbajt irnak le, mely a tveri kormány-zóságban játszódott le. Az affér szereplői nem férfiak, hanem hölgyek, akik a lova-giasság szabályai szerint viaskodtak azért, hogy kié legyen a közös imádottjuk. A két nő szerelmének a tárgya nem valami előkelő személyiség, hanem csak közönséges urasági inas, és nem is lobogó lelkű ifju, hanem már ötvenkét tavaszt megért bácsi. Mind a két hölgy grófnő és gazdag özvegyasszony. Már néhány évtizede van annak, hogy Jussov Vaszili inasnak szegődött el Tamarkaja grófnőhöz, aki őt az idők multával nagyon megkedvelte és azt beszélték a környéken, hogy itt különös gyengéd vonzalomról van szó. A házhoz bejáratos volt Starrin grófnő, akinek szintén megtetszett az inas. Elkerülhetetlenné vált a két hölgy között a heves versengés, amely a napokban annyira el-fajult, hogy csak párbajjal lehetett elintézni. A vetélytársnők pisztolyra mentek, de mind a három golyóváltás eredménytelen maradt.

— **Régi görög sírfelirat.** Dr. Zierbarth a berlini tudományos akadémia megbízásából nemrégiben Enböa szigetén régiségtani ásátásokat folytatott, amely alkalommal egy érdekes régi sírfeliratra bukkant. A sírfeliratot, amely Eretria temetőjéből való, most Kurminotis az eredeti fényképfelvétel után egy régiségtani szaklaphan leköszölte. Míg eddigelé a sírfeliratnak csak az elejét és végét tudták meg-fejteni, most az újabb fényképfelvétel alapján Diels tanár egészen megfejtette az elmosódott és az idő-től nagyon is megviselt epitaphiumot. A sírfelirat, mely a régi görögök vallási felogását érdekesen mutatja be, magyarul így hangzik: „Legyetek üd-vözölve, akik itt áthaladtok az uton. Itt fekszem holtan a föld alatt. Lépj ide vándor és olvasd né-mán, hogy kit reitene e hantok: Mnesitheos, Du-rymaches fia, az aiginai idegen nyugszik e sírban. Halálomat jó anyám, Timareti gyászolja. Ezért most a sírhalom tetejére emlékoszlopot állítottam. Légy kegyes íránta, oh Hades, akit a sötét árnyék-világba taszítottál. A sírkövet Timarete emelte el-hunyt fiának”.

— **Siketnémák karácsonylája.** A siketnémák bu-dapesti állami intézetének igazgatósága a december 22-én délután három órakor megtartandó karácsonyfa-ünnepély sikere érdekében ez uton is tisz-telettel kéri a jószívű embereket, hogy a siketnémák karácsonyfájára szánt természetbeli, vagy pénzbeli adományaitak sziveskedjenek az intézet igazgatósá-gának czimére (Budapest, VIII., Mosonyi-utca 8.) küldeni.

csin szállították el a lopott holmit. A vakmerő go-nosztett dolgában megindult a nyomozás, de még eddig nincs semmi eredménye.

— **Tragikus végű fogadás.** Hammond, amerikai városban történt az alább elmondandó tragikus vég-zetű fogadás. Visinszky András nevű harmincz-négy éves magyar ember barátjával, Masinszky Jánossal fogadott, hogy képes tizenöt pohár viskit egyszerre meginni. Egy sörös pohárba betöltötték egyelőre tizenegy pohár viskit, melyet Visinszky egyszerre lehajtott és kérte a még hiányzó négy pohár italt. A bartender éppen oda akarta neki adni, amikor hirtelen megtántorodott, a földre zuhant és meghalt.

— **Egészségügyi előadások.** A Budapesti Kerü-leti Munkásbiztosító Pénztár tagjai számára ez év-ben is egészségügyi oktató előadásokat rendez, mely-lyel a munkásság érdekében fontos közegészségügyi feladatot óhajt teljesíteni. Hogy pedig e feladatnak minél tágasabb körben tehessen eleget, s hogy az oktatások minél hozzáférhetőbbek legyenek, ez uton arra kéri mindazokat az egyesületeket, melyeknek tagjai a pénztár kötelekéhez tartoznak, hogy ameny-nyiben saját helyiségük van, ezt a téli hónapok fo-lyamán tartandó előadások czéljaira engedjék át. A fél folyamán egy-egy helyiségben legfeljebb három előadást fognak tartani. A helyiségek átengedéséről szóló értesítéseket a hely és idő megjelölésével, a hol és amikor az előadások megtarthatók volnának, dr. Hahn Dezső orvoshoz (VII., Szövetség-utca 45. sz.) kérjük küldeni.

— **A kék gyémánt.** A kék gyémántot Taveriner drágakövekereskedő hozta 1620-ban Indiából Francia-országba, ahol annyira megnyerte XIV. Lajos király tetszését, hogy két millió frankon megvásárolta Franciaország számára és a kereskedőt nemesi rangra emelte. A gyémánt közzözületlen állapotban 112.5 karát súlyú volt. A remek követ Amsterdambá vitték, amely város már akkor is a gyémántköszörü-sök világhírű központja volt; a csiszolásra ráment súlyának kétharmad része, mert a csiszolt gyémánt csak 47.5 karátot nyomott. Szépnek azonban hason-lithatatlanul szebb lett. Olyan gyönyörű kék színben ragyogott, mint a zafir; sem előtte, sem utána ék-szeres szemét drágakő tíze úgy nem kápráztatta, mint ezé a kék gyémánté. — A francia korona gyé-mántja maradt 1793-ig, mikor XVI. Lajos vérpádon fejezte be életét. A szanszkülotok a korona éksze-reinek egy részét is megkaparították, közte volt a nevezetes kék gyémánt is, mely 1830-ig lappangott. Akkor hirtelen föltűnt a gyémántpiacon és Hope angol bankár vásárolta meg. Mikor a bankár leánya, Henrlette 1861-ben férjhez ment Newcastle herce-géhez, hozományul apjának milliói mellé a remek követ is kapta. Ebből a házasságból két fiu szüle-tett, az idősebb apjának czimét és birtokait, a kí-sebbik pedig édesanyja híres gyémántját örökölte. A gyémánt örököse azonban nemsokára anyagi za-varokba jutott és eladta követ Newyork legelső ék-szeresének 3.702.000 frankért. Newyorkban csodájára jártak a milliárdosok, de mert időközben valaki azt híresztelte, hogy a kék gyémánt szerencsétlenséget hoz gazdájára, senki se merete megvenni. Eszten-dökig hevert a nagyértékű kő az ékszeres vasszek-rényében és mivel csak a kamatveszteség évenként százötvenezer frank volt, a kereskedő esődbe jutott. A csödtömegeből egy indiai maharadzsa vette meg negyedélmillió frankért, így hát a híres kő vissza-került oda, ahonnan körülbelül háromszáz esztendő előtt hozzánk jutott.

— **Tűz a növényzsilgyárban.** A Soroksári-ut 144. szám alatt lévő Növényzsilgyár Részvénytar-saság telepén ma délben, néhány perccel tizenkét óra előtt, eddig kiderítetlen okból tűz keletkezett. A tüzet a főépület első emeletén dolgozó munkások vették észre először és kétségbeesetten menekültek a félelmetesen terjedő lángok elől a szabadba. Ke-véssel azután már a helyszínen termett a VIII. és IX. kerületi tűzörség Breuer segédtsízt vezetésé-vel. A tűzoltóknak egy órai kemény munka után sikerült a veszedelmes tüzet lokalizálni. A kár azonban így is meghaladja a harmincezer koronát. A rengeteg zsiradékot kívül ugyanis legett az egyik épület tetőzete és mintegy tíz méter hos-zuságban az első emelet. Délután két órakor tel-jesen elfojtották a lángokat, mire a tűzoltók be-vonultak. Valószínűnek tartják, hogy a tűz gyujto-gatásból eredt.

— **Öngyilkos haramia.** Két hónap előtt borzalmos rablógyilkosságnak lett áldozata Petrovics Dusán jómódu battonyai gazda és Szelezsán Arezda nevű bérese. Petrovics Dusán egyike volt a község legvagyonosabb gazdálkodóinak s éppen ez a körülmény okozta halálát. Több földje volt a határban s ezek közül a gyilkosság előtt való napon eladott egy darabot. A rablógyilkosok, úgy látszik, pontosan értesültek az eladásról s erre alapították sötét tervüket. Petrovics Dusán a kapott pénzt nem tartotta magánál, hanem azonnal elhelyezte egy pénzintézetbe. Aztán nyugodtan ment haza s este minden félelem és gyanu nélkül hajtott a álmora a fejét. Egy helyiségben aludt Szelezsán nevű béresével. Mélyen és egészségesen aludtak. Arra sem ébredtek föl, amikor gyanus alakok sompolyogtak be a nyitva álló ajtón keresztül. A belépődző alakok aztán gyorsan végeztek. Reggelre meggyilkolva találták Petrovics Dusánt és béresét. Hidegen, némán feküdtek egymás mellett s úgy látszott, magukkal vitték a sirba az éjszaka véres titkát. Legalább sokáig a legszorgosabb kutatás is nyomott vesztett. A környék valamennyi csendőröse munkához látott s éjjel-nappal nyomozott a megdöbbentő bűnügyben. Azonban minden fáradozás hiábavalónak bizonyult. Egyszer aztán híre járt, hogy a gyilkosság éjszakáján egy csendőrruhába bujt alakot látták Petrovics Dusán házatáján. Így fölmerült az a gyanu, hogy valamelyik csendőr is részese lehet a titokzatos bűnügynek. Ez a gyanu mélyen sértette a környékbeli csendőrök önértetét. Az új nyomok után ujult erővel indult meg tehát a nyomozás a csendőrruhás haramia után. A nyomozás folyamán kiderítették, hogy Gécsey Sándor nevű ember is részese a gyilkosságban. Gécsey aradi illetőségű ember és egyidőben a csendőrségnél teljesített szolgálatot. Később ott kellett hagynia állását és Kovács házában telepedett meg. Ebben az időben követte el a gyilkosságot. A csendőrség a nyomozás adatai alapján le akarta tartóztatni. Hogy biztos legyen kézrekerítése, éjjel akarták meglepni. Éjfél tájban zörgettek be az ablakán. A haramia, amikor a csendőröket látta, azonnal tisztában volt, hogy kiderült a titok s tudta, hogy elveszett. Végső kétségbeselésben merész lépésre szánta rá magát. Tudta, hogy ugyanis mindegy számára, akár egy csendőrgolyó teríti le, akár a büntető igazságszolgáltatás kezébe kerül. A hátulsó szoba ablakán tehát kiszökött s a sötétség leple alatt menekülni próbált a csendőrök elől. Teljes erővel futott. Azonban a csendőrök mindenütt nyomában voltak. Többször lőttek utána, a golyók azonban nem találtak s a haramia tovább menekült. Az üldöző csendőrök pedig egészen nyomot vesztettek. Visszatértek tehát Gécsey házához. Sokáig vártak a lesben, de hire-hamva sem volt a haramiának. Egyszer aztán közel jöttek a házhoz. Föltűnő volt előlük, hogy a padlás ajtaja nyitva van s előtte létra áll. Óvatosan mentek föl a padlásra. És csakugyan megtalálták a haramiát. Ott lógott a padlás szarufájához erősített kötél. A halálba menekült.

— **Egy apache-lakodalm.** Mulatságos epizódot ír meg egy párisi lap a francia főváros rémeinek, az apacheoknak életéből. A huszonéves Celine Facht és egy Justin Gagneot nevű huszonhat éves fekete hajjú ifjú, aki foglalkozására nézve apache volt és akit társai röviden csak „Tintin”-nek neveztek, forró szerelemre gyuladtak egymás iránt. Hamarosan el is határozták, hogy férj és feleség lesznek és az ünnepélyes esküvő csakhamar meg is történt a 13. arrondissement anyakönyvi hivatalában körülbelül husz pályatárs és társnő jelenlétében. Amikor beesteledett, Tintinnek fényes eszméje támadt. Kitalálta, hogy hogyan vendégelhethet meg lehetőleg olcsón a lakodalmi vendégeket. Tervét nagy lelkesedéssel a vendégek is elfogadták. Arról volt szó, hogy az élelmiszer-árusok árusító helyeit egy kissé megdézsmálják. A társaság elhatározta, hogy szétoszolva, munkához lát és nyolcz órakor megint találkoznak a zsákmány elfogyasztására. De a társaságnak ezen a napon nem volt szerencséje. Először a fiatal párt csípték rajta, amint egy zöldségárustól lopni akartak és az odaérkező rendőrök azonnal beszállították az őrszobába. Nem sokáig voltak egyedül a különben sem ismertlen őrségben, amikor a rendőrök a társaság három másik tagját tuszkolták be hozzájuk. Mind a háromnak a zsebe tele volt konzervdobozokkal. Kezéssel utóbb a jeles társaság öt újabb tagját hozták be és lassanként valamennyien együtt voltak a rendőrségen.

Az Egyetértés Karácsonya

A karácsonyi ünnepek közeledtével bejelentjük olvasóinknak, hogy ebben az esztendőben karácsonyi ajándéku olyan meglepetésben lesz részük, amelyet nem készíthet olvasóink egyetlen fővárosi lap sem. Az „Egyetértés” olvasói karácsonyi ajándéku az

Egyetértés Vasárnapjának

gyönyörűen kiállított, dus tartalmu ünneplés számát kapják.

Nem tudunk kellemesebb ajándékot, mint egy díszesen kiállított, sok képpel tarkított munkát, amely tartalmára érdekesebb és tanulságosabb lesz mindenféle más mellékletnél.

Az Egyetértés Vasárnapjának

minden száma változatos és minden alkalommal felöleli a bel- és külföldi aktualitásokat. Olvasóink és a nagyközönség körében hihetetlen gyorsan népszerű lett és ma már nehezen várt vasárnapi vendége minden háznak és ötletes, eleven kiegészítője lapunknak.

Az Egyetértés Vasárnapjának

karácsonyi száma egyenesen szenzációs lesz. Külföldi összeköttetéseink révén megszerezük és megszerezhetjük addig, ami fényképreprodukciókban megszerezhető és gondoskodunk arról, hogy budapesti fényképszelink is kellő anyaggal álljanak rendelkezésünkre. A bel- és külföldi aktualitásokon kívül adunk pompás utleírásokat, gyönyörű képekkel, adunk mulattatót, tanulságosat, vegyest.

Az Egyetértés Vasárnapjának

karácsonyi száma olyan lesz, hogy olvasóink beköthetik és könyvtárukba helyezhetik mint mindenkor értékes munkát. Ugy tartalma, mint ragyogó kiállítása elsőrendű munkává fogja avatni, amelyben minden művelt embernek öröme fog telni.

A mellékletnek, miután karácsony nem esik vasárnapra

Az Egyetértés Karácsonya

címet adtuk.

Föhlívjuk erre már most az olvasóközönség figyelmét és reméljük, hogy ezzel az ajándékkal őszinte örömet szerzünk mindenkinek.

— **Gyilkos orvvadász.** Tereá Péter és Florea Igna orvvadászok Sztregonyán együtt jöttek haza vadászatról, az elejtett vaddisznót eladták és annak árán estig mulattak. Hazatérükben betévedtek Periosz Péter tanyájára, aki a beszélgetésre kiment és a setében odaszólt, hogy ki jár az udvarban. Erre Florea felkapta puskáját és Perioszt mellbelőtte, akit haldokolva szállítottak a dévai kórházba. A tetteseket elfogták.

— **Halálozások.** Jandó Jenő betűszedő e hó 8-án életének huszonhatodik évében elhunyt Budapesten.

Guttmann Hermann magánzó, Garai Ferencnek, a Pesti Hírlap munkatársának atyja, ma hetvenhárom éves korában Budapesten meghalt. Temetése pénteken délután két órakor lesz a rákoskeresztúri izraelita temető halottasházából.

— **Betörés.** Tegnapelőtt éjszaka betörők jártak a Deutsch és Grünfeld-czégnek a Laudon-utca 4. számú házában lévő posztókereskedésében. Az üzlet ajtaját tolvajkulcsal nyitották föl, elvittek több mint ötezer korona értékű posztót és negyvennégy darab váltót. A betörők kocsihajtottak az üzlet elé s a kö-

— **Rendőri hírek.** A könyvelő büne. A büntető törvényszék vizsgálóbírája elfogató-parancsot adott ki Rosenthal Adolf pénzbeszedő és könyvelő ellen. Rosenthal bizományosa volt a külföldi Cepellifico Mousse kalapos-czégnek. Rosenthal a beszédett pénzből huszezer koronát elikkasztott s megszökött. A rendőrség nyomozza. — Lopás a fürdőben. Wendel Sándor kereskedő feljelentést tett a főkapitányságon, hogy a minap a Klauzál-utczában lévő fürdőben feltörték a kabinját és ellopták negyvennégy korona készpénzt, továbbá arany óralánczát és gyűrűjét. A tolvajokat keresi a rendőrség. — Eltűnt emberek. A rendőrségen tegnap a következők eltűnését jelentették be: Karner Mátyás cipészsegéd (lakott Desseffy-utca 18.), Schwarz Márkus kereskedő felesége, Schwarz Nina (Ujpest, Nyár-utca 1.), Laki Mariska varró (Nagymező-utca 43.), Borsos Jánosné, született Szöllösi Borbála gyári munkásnő (Szvetenay-utca 30.), Németh Kálmán szabósegéd (Rózsa-utca 77.), Korsós Erzsébet varróleány (Ferencz-utca 28.).

— **Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.**

— **Minden jegy elkel!** Ezt a táblát látják minden nap az Apolló-színház látogatói és ezt csak a gondosan, izléssel összeállított műsornak kell tulajdonítani. A műsor legjobb számai közül felemlítjük, a „Telefonon keresztül” című drámát és a „Cowboyok és indiánok” című képet, mely tárgyát az amerikai prairie-k életéből vette.

— **Czélserűbb — maradandóbb karácsonyi vagy újévi ajándék el sem képzelhető egy hangszerrel, vagy zongoránál.** T. olvasóink becses figyelmét felhívjuk Reményi Mihály országoszerre legelőnyösebb kiszolgálásról elismert nagy hangszer- és zongoratelepek karácsonyi vásárát, hol az összes hangszer legdusabb választéka alkalmat ad minden tekintetben kiváló jó, amellel olcsó árért hangszerket beszerezni. Lapunkra hivatkozva ingyen és bérmentve küldi minden hangszerrel külön-külön képes árjegyzékét Budapestről, Király-utca 58. sz.

Mulatságok.

— **Bölcse bál.** A gróf Károlyi József elnöksége alatt megalakult százharmincz tagu rendezőbizottság, tekintettel a naponta érkező kérdezősködésekre, ezúton értesíti a bálozó közönséget, hogy a Bölcse bál a Vigadó összes termeiben 1909. február 1-én tartják meg Radics Béla muzsikája mellett.

— **Széchenyi-bál.** Rendkívüli nagy érdeklődés előzi meg az 1909. február 6-án a fővárosi Vigadó összes termeiben rendezendő Széchenyi-bált, mely az idei tél egyik legelőkelőbb s legszebb farsangi ünnepsége lesz s melyet társaságoszerre már is általánosan ibolya-bálnak hívnak, tekintettel, hogy a résztvevő leányok fehér vagy ibolyaszínű ruhában, élő ibolyadiszszal fognak azon megjelenni. Táncrend helyett a résztvevők ibolyát fognak kapni és a lépcsőház, táncsterem s a védői tisztet betöltő királyi fenségnak, továbbá száz háziasszony részére készítenő emelvény disztésénél a fehér s a lila színt s ibolyát fogják alkalmazni, ami megkapóan választékos képet fog a bálnak kölcsönözni. Különösen nagy előkészületek folynak az ünnepség művészi rendezése érdekében, amelyet külön művészbizottság eszközöl. A páholyokra már eddig nagy számú előjegyzések történtek. Három vezető háziasszonnyal az élén, száz háziasszony készíti elő a fővárosi társaság legelőkelőbb köreiből a bál sikerét. A bál irodája Ráday-utca tizenhat szám alatt, a Széchenyi Szövetségben van. A rendezőségbe, amely a napokban véglegesen megalakítja a bál tisztikarát, csak az elnökség ajánlatára vesznek fel tagokat.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Dalest.** Egy kezdő énekesnő első szárnypróbálgatásának voltunk ma tanúi a Royal-teremben. A fiatal hölgy az Adria Adrienne álnév alá rejtőzik. Mestere elég érettnék találta őt arra, hogy önálló hangversenyben lépjen a nagyközönség elé. Meg is telt a terem rokonokkal, jó ismerősökkel és ezeknek ismerőseivel, akik gondoskodtak az ilyen első fellépések külső kellékeiről. Volt tehát taps, kihívás, virágannyi, amennyi néha igazán nagy művésznőnek sem jut. De a pártatlan kritika nem hallgathatja el azt a nézetét, hogy a mai fölléptetés még kissé korai volt. A kisasszony kétségkívül nagy zenei intelligenciával rendelkezik. Ez meglátszott az előadásán. Csakhogy túlságosan utánozza Svärdström Valborgot, — persze csak külsőségeiben: arczjátékban, gesztusokban. De a svéd csalogány előadásának melegét, bensőségét nem tudta elsajátítani. A hangja is még kissé nyers, sőt a forteban éles, mindenesetre tehát még csiszolást kíván. Különbösen elég gazdag műsort állított össze ismert és ismeretlen nagyságok dalaiból. Volt közt néhány magyar dal is. A zongorakíséretet Diénzl Oszkár művészileg játszotta. a. k.

(*) **A M. Kir. Operaházban** holnap, pénteken Svärdström Valborg, a svéd művésznő fellépésével Romeo és Julia kerül színe. A vendégművésznő Julia szerepét adja. Romeo—Arányi, Stefano—Payer M., a daika Valent V., Merentis—Takáts, Escalus—Kornai, Paris—Kertész, Capulet—Szemere, Tybald—Fichler, Lorenzo—Szendrő, Gregoris—Ney B. és Benvolio—Juhász F. lesz. A III. felvonásbeli utcai harcban előforduló vívást Podor Károly mester tanította be. Vezényel: Márkus Dezső karmester, rendező: Alszevghy K. főrendező. (Évi bérlet 139. sz. Felemelt helyárak.) — Holnapután, szombaton, Goldmark Téli regé-jét adják a főszerepekben Vasquezné, M. Szoyer, Berts, Payer, N. Valent, Anthes, Takáts, Arányi és Hegedüs fellépésével. (Évi bérlet 140. sz.) — Vasárnap ez időnyben először Leroux A csavargó (Le chemineau) című dalműve kerül színe (bérleten kívül) és kedden, e hó 15-én adják legközelebb a esütörtokról elmaradt nagysikerű újdonságot: D'Albert A hegyek alján című zenedramáját. (Évi bérlet 141. sz.)

(*) **József főherczegék a Mücsarnokban.** József főherczeg és neje, Augustia főherczegasszony ma délután megtekintették a Képzőművészeti Társulat téli nemzetközi tárlatát a városligeti Mücsarnokban. A fenséges látogatók fogadtatására a közoktatási kormány részéről megjelent: K. Lippich Elek min. tanácsos, a művészeti ügyosztály feje; a Társulat vezetősége részéről: báró Forster Gyula főrend. elnök, Jendrassik Jenő helyettes-igazgató, zólyomi dr. Wagner Géza és Dudits Andor igazgatósági tagok, továbbá dr. Ambrozovics Dezső titkár, Lesskó János helyettes-titkár és Paur Géza műtáros. A főherczegéket, akik két óra után érkeztek a kiállítási palotába, báró Forster üdvözölte s azután bemutatta nekik a fogadtatásukra megjelent urakat, majd kimentette gróf Andrássy Gyula társulati elnököt, aki a parlamentben való elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg. A kauluz tisztét a festmények között Jendrassik Jenő festőművész, helyettes-igazgató töltötte be, akinek utmutatása mellett legelsőbb is a magyar művészek terméit nézték meg ugyancsak alaposan és lépten-nyomon elismerésüknek adtak kifejezést művészi színvonala fölött. Most a szobrokra került a sor, amelyek közül Róna József, a szobrászati zsüri előadója szolgált magyarázatokkal. Ezek is nagyon tetszettek nekik, de még inkább a rendkívül gazdag kollekczió, amelyek nézésével alig tudtak betelni. Sokáig nézték a belgák festményeit is s végül a világhírű állatfestőnek, Zügel Henriknek óriási alkotásait. A szemle jóval tovább tartott egy óránál, mely után ismételt elismeréssel és szívélyes bucsuzással, meg azzal az ígérettel távoztak el, hogy a tárlatot még egyszer megnézik.

(*) **Szalkay Lajos színigazgató jubileuma.** Ma este ünnepelte Szalkay Lajos székesfehérvári színigazgató színészkedésének huszonöt éves jubileumát.

Angol, francia és amerikai rendszerű KÉSZPÉNZÉRT félárban:

ruházkodhatik minden ember finoman és elegánsan az ország- és idegenországi utazásánál. **Zélfinger Samu** url-szabónál

A jubileumi ünneplésben résztvevő Székesfehérvár egész társadalmá. A színházban ünnepi előadás volt, mely alkalommal a nézőtér megtelt díszes közönséggel. Az előadás előtt a színpadon a színügyi bizottság, a színpártoló egyesület és a szintársulat képviselője üdvözölték a jubiláns direktort és díszes emléktárgyat és ezüstkoszorút nyújtottak át neki. Az előadás alatt lelkes óvációkban volt része. Az ünneplést a Magyar Király szállóban lakoma fejezte be.

(*) **Hugó Károly kézirata.** Hugó Károly drámaíró, akinek emlékét most, születésének századik évfordulójára alkalmából megünnepelték, kéziratait, könyveit és a hagyatékában talált leveleket Frankl Bernát, a költő rokona, két év előtt átadta a Magyar Nemzeti Múzeumnak; ugyancsak átadta a Hugó Károlyra vonatkozó okmányokat és kéziratokat, amelyeket ő sok éven át összegyűjtött. Most azt a kérést intézi Frankl Bernát mindenkihez, akinek birtokában Hugó Károly kéziratai, vagy levelei vannak, hogy ezeket szintén becsássák a Nemzeti Múzeum rendelkezésére, vagy pedig küldjék el az ő címére: Budapest, VI., Szerencsen-utca 26. szám alá.

(*) **Karácsonyi vásár.** Az Iparművészeti Társulat karácsonyi vásárját az Iparművészeti Múzeum palotájában állandóan igen sokan keresik föl és a vásárlás rendkívül élénken folyik. A szebbnél-szebb, valóban művészi alkotású tárgyak majdnem mind elkelnek, de azért a kiállítás mindig teljes marad, mert az elfogyottakat ujjakkal pótolják. A vásárnak érdekessége az, hogy a londoni magyar kiállításról visszaérkezett műtárgyakat is kiállították keretében. A kiállítás díjtalanul látogatható naponta reggeli 9 órától este 6 óráig.

(*) **Vidéki színelőadás.** Debreczenben tegnap volt Orbán Dezső és Sztojanovics Jenő „Csókkirály” című operettjének bemutató előadása, mely a mult nyáron a budai szinkór műsorát dominálta és azóta a vidéki legtöbb elsőrendű színpadon elfoglalta az öt megillető helyet. A debreczeni közönség is nagy tetszéssel fogadta a mulatságos librettót s a fülbemászó zenét. Az összevágó előadásban ki-tüntek: Rózsa Lili (Miska), Zilahyné (Királyné), Gyöngyi Jolán (Évike) és a férfiak közül Gyöngyi Győre, Kemény Lajos. — A szabadtéri városi színházban Ibsen „Norá”-ját kiváló előadásban hozta színe dr. Parkas Ferencz társulata. Markovics Margit teljesen átértette és nagy hatással érzéketten meg a czimszerepet. Helmert Herczeg Jenő játszotta s művészi alakításával nem kisebb sikert ért el Szabadkán, mint annak idején a fővárosban, ahol a Thalia előadásában keltett általános feltűnést. Könyves Jenő Rank orvos szerepében jeleskedett.

(*) **Az iparművészet vidéken.** Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat megbízásából ezidén Lyka Károly és dr. Czakó Elemér indultak vidéki utra népszerű előadásokat tartani. Lyka Debreczenben e hó 5-én tartott előadást a modern iparművészetéről, Czakó pedig e hó 7-én Szombathelyen „Izlelshibák” czímen. Ugyanerről a tárgyról tart majd előadást Lyka e hó 12-én Szombathelyen és Czakó e hó 15-én Debreczenben.

(*) **A Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete** tegnap tartotta meg állandó ülését a Képzőművészeti Főiskolában, a művészek igen élénk részvételével. Legelsősorban is megválasztották a tisztikart. Elnök lett Nádler Róbert, titkár Edvi-Illes Aladár és pénztáros Garzó Berthold. A választmány tagjaiul megválasztottak: Erdőssy Béla, Basch Árpád, Hány Gyula, Olgyai Viktor, Katona Nándor, Koszkol Jenő és Székely Andor. A választások meg-ejtése után Nádler Róbert elfoglalta az elnöki széket és tartalmas beszédben kifejezte az új egyesületnek programját. Mint már a címé is vallja, az egyesület az akvarell- és pasztellművészet kultiválását tűzte ki céljául s a művészet e két ágának híveket óhajt szerezni és megnyerni ugy a művészek, valamint a műkedvelők köréből. Ezért különösen a műkedvelők figyelmét hívja fel az egyesületre és felkéri e helyütt mindazokat, akik pártoló tagul hajlandók abba lépni, hogy e szándékukat levélben közöljék a titkárral, akinek czíme: Edvi-Illes Aladár tanár (Budapest, Képzőművészeti Főiskola, Andrássy-ut 71. sz.). Az egyesület évente Budapesten

egy-egy nagyobb kiállításon mutatja be tagjainak új alkotásait s ezenkívül kollektíve vesz részt a külföldi ilyenirányú nemzetközi kiállításokon s önálló kiállításokat is rendez a külföldön.

(*) **A Műhely kiállítása.** A „Műhely” művészek és iparművészek egyesülete kiállítást rendez az Uránia Kigő-tér 1. szám alatti szalonjában. A kiállítás keretében résztvesz a gödöllői művészek csoportja, a Körösfői Aladár vezetése alatt álló s az országos magyar iparművészeti iskolához tartozó szőnyegszövő-telep, a kassai javító-intézet ipariskolája s a Dékányi Árpád-féle csipkekészítő-műhely is. Kiállításra kerülnek: Interieurök, kerámiai textil- és famunkák, művészi kézimunkák, gyermekjátékok, bőrművek, rézkarcok, akvarellek, pasztellek stb. A kiállítás bemutatása a sajtó képviselőinek szombaton, e hó 12-én délelőtt történik, a meghívott közönség előtt pedig ugyanezen napon délután 4 órakor nyílnak meg a kiállítás kapui.

(*) **Uj Velasquez-kép.** A Szépművészeti Múzeum újabban ismét egy nagybecsű Velasquez-kép birtokába jutott, amelyet a múzeum igazgatósága egy ismert angol műtörténészről vásárolt meg igen előnyös feltételek mellett. A párisi „L'Art et Les Artistes” művészeti folyóirat novemberi száma Frank Rutter angol művészeti író tollából londoni levelet közöl, amely a többek közt kiemeli azt a veszteséget, mely Angliát Velasquez „Lakoma” című ifjúkori képének elvesztése által érte. Sokkal nagyobb veszteség ez — írja az angol műtörténész — Anglia művészeti vagyona szempontjából, mint ami nyereséget jelent Franz Hals egy képének a Nemzeti Képtár részére egy félmillió márkáért történt megvétele.

(*) **Az Akadémia jövő hónapi munkarendje.** A Magyar Tudományos Akadémia 1909. év január hónapjának következő időrendben tartja meg üléseit: Január hó 4-én az első, nyelv és széptudományi osztály; 11-én a második, bölcsészeti-, társadalom- és történettudományi osztály; 18-án a harmadik, matematikai és természettudományi osztály; 25-én összes ülés.

(*) **Elhalasztott hangverseny.** A folyó hó 15-re hirdetett Kemény-Kladviko-Szerény-Szifer II-ik vonósnyegyes estét, a Kemény-családban történt gyász miatt elhalasztották. Az új határidőt annak idején közlik.

(*) **Kamarazene-matiné.** A „Magy. Vasúti és Hajózási Klub” folyó hó 13-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor rendezi II. kamarazene-matinéját, melyen Grieg C-moll szonátája és Brahms A-dúr zongora-négyese kerül előadásra. Előbbi Kőszegi Sándor (hegedű) és Térey Emma (zongora), utóbbi Zerkovitz Vilmos, Penyves Jenő, Hermann László és Langer János adják elő. Közben Erdős Rikárd, a m. kir. Opera tagja operarészleteket és műdalokat énekel.

(*) **Kiállítás Szegeden.** A Szegedi Képzőművészeti Egyesület az Országos Magyar Iparművészeti Társulattal és az Országos Iparművészeti Iskolával együttesen a szegedi kulturpalotában csipke-iparművészeti kiállítást rendez, melyet a város előkelőségeinek és a fővárosból leutazó művészeknek jelenlétében deczember 18-án nyitnak meg.

(*) **Hangverseny-naptár.** A bécsi hangverseny-egyesület két zenekari hangversenye iránt, mely deczember hó 11-én, pénteken és 12-én, szombaton a fővárosi Vigadó nagytermében Loewe Ferdinánd és dr. Strauss Richárd vezetésével fog megtartatni, a közönség részéről nagy érdeklődés mutatkozik. A jegyek legnagyobb része már elkelt. A még háralevő jegyeket a „Harmonia” zeneműkereskedésben lehet kapni.

Beethoven-estély. A Cseh vonósnyegyes szerdán, deczember 16-án első estélyét mint Beethoven-ünnepélyt rendezi a Royal-teremben, miután aznapra esik a halhatatlan zeneszerző születésnapja. Gerhardt Elena bucsu-dalestélyét vasárnap, deczember 20-án tartja a Royal-teremben előreláthatólag a legdíszesebb hallgatóság előtt. Jegyek fenti versenyekhez Méry Bélánál kaphatók.

A deczember 13-iki Grünfeld-hangverseny műsora némi változást szenvedett, amennyiben Loewe karnagygyal nem az előre hirdetett Brahms-féle triót, hanem annak f-moll zongora-ötösét adják elő. Haselbeck Olga operanékesnő Weber „Oceán-áriáját” énekl. Azonkívül még Grieg hátrahagyott és Haydn E-dúr vonósnyegyesét játszzák. A hirtelen megbetegedett Novacek helyett Földessy Arnold, az operai zenekar ujonnan szerződtetett első magángordonkása váltotta el a gordonka-szólalmot. Jegyek kaphatók Rózsavölgyi és Társánál.

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raktárakban vásárolt 8-6 méteres legújabb divatu minta gyapjuszövetekből mérték szerint készítek:

finom öltönyt — — — — — 21 frtért
nagyon finom prima öltönyt — 26

Raglán — — — — — 21—26 frt
Földítő vagy
Tollkabát

Budapest, IV., (Belváros)

Magyar-utca 3. sz. I. emelet.
Kossuth Lajos-utca mellett

A december 21-iki V. filharmóniai hangverseny vendége a nálunk is közkedveltségnek örvendő Culp Julia hangverseny-énekesnő lesz. Azonkívül ismét magyar újdonságot adnak elő. Bartók „Magyar szvit”-jét. Jegyek kaphatók Rózsa-völgyi és Társa zeneműkereskedésében (Kristóf-tér 3. sz.)

A Hubay-Popper második trió-estély, mely pénteken, december 18-án lesz a Royal termében, rendkívül érdekesnek ígérkezik. Közreműködik az estélyen Lamond Frédéric, a nagyhirű, legutóbb Bécsben nagy sikert aratott zongoraművész és Juon Pál orosz zeneszerző.

FŐVÁROS.

(**Iskolaszékek megalakulása.** A lipótvárosi elsőszámu iskolaszék tegnap megalakult. Elnöke dr. Czizler Armin ügyvéd lett. Alelnökei: dr. Gyulai Béla polgárhatalmazó és dr. Virostek György mentőegyesületi főorvos, jegyző dr. Bauer Mór ügyvéd, gondnok Kozma Samu kereskedő. — Ugyancsak tegnap alakult meg a lipótvárosi második számu iskolaszék is, amelynek elnökévé Szatmári Mór orsz. képviselőt választották. Alelnökök lettek: Pauncz Sándor nagykereskedő és dr. Bleyer Vilmos ügyvéd, jegyző Gáspár Károly tanár, gondnok Tausig Vilmos kereskedő. — Ugyancsak megemlítjük, hogy gróf Festetics Géza tanácsos most nagyszabású munkálaton dolgozik, amely az iskolaszéki intézmény modern átalakítását czélozza.)

(**A tanácsból.** Az utlakai vízműtelep részére szükségessé vált egy harmadik kazán beszerzése, amelynek költsége 35.000 korona. A tanács elhatározta, hogy a beszerzést javasolja a közgyűlésnek. — A tanács a Magyarországi Építőmunkások Országos Szövetségének a VII. Aréna-ut 4294. hrsz. alatt fekvő négyemeletes ház és egyleti helyiség építésére az engedélyt megadta. — A tanács mai határozatával beszüntette a III. ker. Fazekasközi kétfogatu bérkocsiállomást, ellenben véglegesítette a III. ker. Fő-téri egyfogatu bérkocsiállomást; azt a kérelmet, hogy a Nagy János-utcai bérkocsiállomás áthelyeztessék, a tanács elutasította. — A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete azzal a kérelemmel fordult a főváros tanácsához, hogy az egyesület szaktanácskozmányain képviseltesse magát. A tanács a kérelemnek eleget tett és dr. Melly Béla tanácsnokot küldte ki. — A főváros részére szükséges vasárú és szerszámművek szállítására vonatkozó és december 31-én lejárt szerződést a tanács Makó Mihálylyal egy évre meghosszabbította. — A tanács engedélyt adott Grossmann Lázár kávéháztulajdonosnak arra, hogy a bérletében lévő Aréna-uti Liget-kávéházban a téli hónapokban kabaret-előadásokat tarthasson.)

(**Az ipartörvénytervezet tárgyalása.** A tanács részéről kiküldött vegyes bizottság, ugy volt, hogy e hó 14-én fogja tárgyalni a fővárosnak az új ipartörvénytervezetre vonatkozó munkálatát. Dr. Vaszi Lievits János alpolgármester, a bizottság elnöke ma értesítette a bizottság tagjait, hogy a 14-ére összehívott ülés közbejött akadályok miatt elmarad és másnap, december 15-én, kedden délután 4 és fél órákor fogják megtartani a központi Városháza tanácstermében.)

(**A király adománya.** Az ötödik kerületi plébános jelentést tett a tanácsnak, hogy a király huszezer koronát adott, hogy abból a Szent István-templom részére csináltassák meg Assisi Szent Ferenc kőszobrát. A tanács ma a jelentést örömmel vette tudomásul.)

(**Az iskolaszékek reformja.** A tanügyi osztály reformálni akarja az iskolaszékek szervezetét. Az iskolaszék rá is szolgált a reformra, mert az iskolaszéknek mai szervezetében igazán semmi jogosultsága nincsen. Gróf Festetics Géza tanácsos a reformot úgy akarja megcsinálni, hogy a polgárság intenzívebb befolyást kapjon az iskolaügyi adminisztrációjában.)

(**A kispesti munkástelep környéke.** A kormány, a képviselőháztól nyert felhatalmazás alapján Kispeszt község határában, állami költségen munkásházatelepet fog létesíteni. Ez a bértelep Kispeszt községnek a főváros területével határos részében, az Üllői-ut és a Gyáli-ut között épül azzal a célzattal, hogy a fővárosban foglalatostkodó munkásság lakás-szükségletének kielégítése, valamint általában a megélhetés viszonyai megkönnyíthessék. E célzérésének egyik alapfeltétele az, hogy a telep a

főváros forgalmi eszközeivel minél czélszerűbb közlekedési erék létesítése révén, szerves kapcsolatba kerüljön. Szükséges tehát, hogy a munkástelep környékének általános szabályozó-tervét minél előbb elkészítsék. Erre vonatkozólag a kormány műszaki közgei tervezetet dolgoztak ki, amely felöleli: 1. a Gyáli-utnak 36 méter szélességben, vagyis főközlekedési utvonalként Kispeszt határában, Erzsébetfalva érintésével, Péteri-pusztá felé való továbbfejlesztését; 2. az állami munkástelep és a főváros fásító-határhoz közt az Üllői-ut és a Gyáli-ut összeköttetéséül egy nyolcz öl széles határut létesítését, amely utnak egyik fele a község területéből vétetnék; 3. az Üllői-utból kiágazó és a kispesti Sárkány-utczába torkoló 12 öl széles utnak is a továbbfejlesztését. Ennek a tervezetnek a tárgyalása, Pest-megyé és Budapest székesfőváros kiküldötteinek a részvételével, ma délelőtt volt a közmunkák tanácsában, amelyet Wekerle Sándor miniszterelnök hívott össze. A tervezetet Gorenczy Mihály miniszteri tanácsos, mint előadó ismertette. A székesfőváros részéről jelen voltak: Kun Gyula tanácsos, Heuffel Adolf középítési igazgató, Pohl Frigyes IX. kerületi előjáró és Devecsis Ferencz műszaki tanácsos. A kiküldöttek általánosságban elfogadták a tervezetet.)

(**Villamos a tüdőbeteg-szanatóriumhoz.** Több polgár azzal a kérelemmel járult a kereskedelmi miniszterhez, hogy a Közuti Vaspálya Társaság farkasréti vonalának a meghosszabbítását rendelje el. A meghosszabbítandó vonal a közuti villamosnak „Királyhágó-ut” nevű megállójától az Orbán-hegyi Nár-cisz-uton át a Márton-hegyre, azután az Orbán-hegyi-uton végig fel az Isten-hegyre, onnét pedig az Erzsébet-szanatóriumig terjedne. A miniszter ezt a kérvényt ma véleményezés céljából átküldte a tanácsnak.)

(**A fővárosi muzeum gyarapodása.** A fővárosi muzeum legutóbb két értékes gyűjteménnyel gyarapodott, amennyiben megszerezte néhai Weisberger Miklós művészeti és képzőművészeti hagyatékából azokat a műtárgyakat, amelyeknek fővárosi vonatkozásuk van. Hasonlóképen megvásárolta dr. Vajda Adolf fővárosi vonatkozású műgyűjteményét is. A két gyűjtemény harmónikus egészíti ki a muzeumnak eddigi gyűjtését.)

(**Miskolcz ünnepe.** Miskolcz városa legközelebb nagy ünnepséget rendez abból az alkalomból, hogy törvényhatósági joggal ruházzák föl. Az alakuló ünnepes közgyűlésre és a főispáni beiktatásra meghívta a fővárost is. A tanács ma foglalkozott a meghívással és elhatározta, hogy az új társtörvényhatóságot átiratban fogja üdvözölni.)

EGYESÜLETEK.

(**Magyar Nők Köre** szépen sikerült házi zsúrján, az egyesület bazárjának tárgyaiból ügyesen összeállított tombolán és teázáson kívül, igazi műveltségben is részesült a nagyszámu közönség, amennyiben Cervi Anna és ifj. Odry Lehel énekében gyönyörködhetett és Gömbösné-Galamb Margit hangulatos kis novellájában, melyet a kedvelt írónő maga olvasott fel. Jövő kedden, folyó hó 15-én, Beethoven születésének évfordulóján, Beethoven-estét rendez az egyesület vígadóbeli klubhelyiségében. Előadásra kerül Beethoven C-moll triója, Müller Eugénia zongoratanítónő, Lederer Imre (hegedű), Richter István (gordonka) közreműködésével. Beethoven: In questa tomba... és Wonne der Wehmut-ját éneklő Faragóné-Szörényi Bella.)

(**A Budapesti Kir. Orvosegyesület** e hó 12-én, szombaton délután öt órákor tartja hetvenegyedik évzáró rendes közgyűlését. A közgyűlésen az elnöki megnyitón kívül jelentéstelepek lesznek napirenden.)

(**A Magyar Földrajzi Társaság** ma este a régi képviselőház üléstermében felolvasó estélyt tartott dr. Havass Rezső kir. tan. alelnök vezetésével. Az estélyen dr. Radványi Antal selmeczbányai tanár tartott érdekes előadást az általa négy év óta kutatott székelyföldi Görgényi Havasokról. Előadását tetszéssel fogadta a nagyszámban megjelent előkelő közönség.)

(**A Főiskolai Székely Kör**-nek a szegény tanulókat segélyző alapja javára e hó 12-én, (szombaton) este nyolcz órákor Szentendrén a kaszinó nagytermében műsorral egybekötött estélyt tart.

(**A Trieszti Magyar Kör**, mely egyike a külföld legelőkelőbb magyar egyesületeinek, most tartotta nyolczadik rendes évi közgyűlését. Az évi jelentés örömmel konstatálja a kör fokozatos fejlődését és kiemeli ama tiszteletteljes szimpátiát, melylyel a város olasz társadalma és a helyi sajtó a körnek adóznak.)

(**Az Országos Műszaki Egyesület** e hó 12-én, szombaton este 9 órákor az Egyesület Lipótvárosi Polgári Kör helyiségeiben (V. Akadémia-utca 3. sz. hangversenyterem) egybekötött zártkörű táncestélyt rendez.)

(**Előadások a modern művészetekről.** Az Országos Nőképző Egyesület leánygimnáziuma volt iskolatársainak szövetkezete egyetemi hallgatókat segélyző ösztöndíjalapja javára e hóban és a jövő év január havában a kir. m. tud. egyetem földrajzi intézetének nagytermében, VIII., Főherczeg Sándor-u. 8. szám alatt a „Modern művészetek” czímen, vetítéssel illusztrált népszerű tudományos előadásokat rendez.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Környei Ede jubileuma.** A Magyar Jogászegylet ma ünepelte alelnöke, Környei Ede ügyvédségének ötvenedik évfordulóját. A Magyar Jogászegylet igazgató-választmányja küldöttség útján üdvözölte alelnökét, mely küldöttségnek tagjai voltak: Nagy Dezső országgyűlési képviselő, Szladits Károly és Baumgarten Nándor titkárok. Környei jubiláris ünnepsége alkalmából az ország minden részéből kapott üdvözlő táviratokat és leveleket.)

§ **Az országos ügyvédgyűlés állandó választmányára.** Dr. Szivák Imre elnök és dr. Papp József titkár 1908. december hó 19-ének délutáni négy órájára hívták meg a budapesti ügyvédi kamara helyiségeibe az országos ügyvédgyűlés állandó választmányát. A kibocsátott köriratban hangoztatják, hogy Günther Antal igazságügyminiszter az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet közgyűlésének határnapjával 1908. december hó 20-át tűzte ki. Az országos ügyvédgyűlésnek van oroszulnérsze a nyugdíjintézet létesítésében, ezért az állandó választmány nem haladhat el némán ezen ügyvédi ünnep mellett. Az országos ügyvédgyűlésnek a kar autonómiáját tovább kell azonban fejleszteni, különféle irányban és módon. E czélból kötelessége foglalkozni a magyar ügyvédek országos szövetségének kérdésével is. Az 1907. évi országos ügyvédgyűlés dr. Kenedi Géza idevágó indítványát az állandó választmányhoz utasította. Kenedi el is készítette a magyar ügyvédek országos ügyvédgyűlés állandó választmányának kell a magyar ügyvédek országos szövetsége a magyar ügyvédek érdekeinek védője és előmozdítója lesz. Egy országos és állandó jellegű érdekképviselő. Az országos ügyvédgyűlés állandó választmányának kell állást foglalni, vajjon a magyar ügyvédek országos szövetsége a mai kamarai rendszer mellett létesíthető-e egyáltalán, vagy sem és ha igen, miképpen és mily hatáskörrel? Az országos ügyvédgyűlés állandó választmányának ötven tagja van, köztük igen sok országgyűlési képviselő is.)

§ **Megtagadott kérés.** Ez év augusztus 23-án éjjel 11 óra tájban Sas István 27 éves munkás ittas fővel ballagott haza a Meder-utcai lakására. Vele szemben jött ifju Tatai János napszámos, akitől Sas István szivart kért. Mivel Tatai megtagadta kérését, Sas István kést rántott s azt teljes erővel Tatai János mellébe szurta. A szerencsétlen ember ott a helyszínén pár percz múlva meghalt. Mikor Sas István látta, hogy Tatai összeesik, nekitámadt Tatai barátjának, Skepke Ferencz munkásnak is s ezt is súlyosan megsebesítette kérésével. A garázdá legényt a rendőrök csak nagy küzdelem után tudták ártalmatlanná tenni s megkötözve beszállítani a rendőrségre. A budapesti büntető-törvényszék Zsitvay Leó elnökelete alatt halált okozó súlyos testi sértés és súlyos testi sértés büntetettéért ma vonta felelősségre Sas Istvánt. A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy a kérdéses napon egész délután ivott s neki sejtelve sem volt arról, hogy valakit agyonszurkolt volna, mert teljesen ittas volt. Dr. Biró Kálmán ügyész vádbeszéde után az esküdtek bűnösnek mondták ki a vádlottat a halált okozó súlyos testi sértés és a súlyos testi sértés büntetéseiben. Ezen marasztaló verdikt alapján a bíróság Sas István vádlottat, tekintettel arra, hogy 1905. év folyamán a pest-vidéki törvényszék esküdttörvénye által ugyancsak halált okozó súlyos testi sértés büntetettéért már 2 és fél évi börtönnel büntetve volt, most 7 évi fegyházzal sújtotta. Az ügyész megnyugodott, a vádlott és védője semmiségi panasszal éltek.

§ A végrendelet-hamisítók. A Gelléri-Szabó János végrendeletének meghamisítása miatt a Losoncon letartóztatott Krudy Gyulát és Landau Samut a budapesti büntető-törvényszék vádtaancsának határozata következtében tegnapelőtt szállították át a budapesti büntető törvényszék fogházába. Dr. Kovács Lajos vizsgálóbíró már kihirdette a négy letartóztatott előtt az előzetes letartóztatást elrendelő bírói végzést. Ez ellen a bírói végzés ellen a vádlottak védője felfolyamodást jelentett be, de ma a négy letartóztatott végrendeleti tanu megnyugodott a vizsgálóbíró határozatában.

§ A „bankár” ur cikkei. A rendőrség a múlt hónapban letartóztatta újból Wechsler Gyula bankigazgatót, akit bankalapításai révén „repülő bankár” néven ismertek fővárosszerte. Mikor még Wechsler Gyula, a repülő bankár szabadlábon volt és folytathatta nagyszabású bankalapítási szédelgéseit, rávette a szemét a magyarországi molnárokra is s ezeket is fel akarta használni önző céljaira. De itt szembe találta magát Jutassy Ödönnel, a Molnárok, Lapja szerkesztő-tulajdonosával, aki több leleplező cikkben óva intette a molnárokat, hogy ne üljenek fel a szélfurak bankár hangzatos ígéretein. A leleplezés nagyon fájhatott a „repülő bankárnak”, mert zuglapiában, a Magyar Molnár-ban két durva hangu nyilatkozatban támadt neki Jutassy Ödönnel. Jutassy ezen támadásáért sajtópört indított Wechsler Gyula ellen s ezt a sajtópört ma tárgyalta a büntető-törvényszék dr. Thold bíró elnöke alatt. A párvíadatok és rágalmazási sajtópörök miatt már büntetett „repülő bankárt” fegyveres börtönőr kísérte ma vádlottként a tárgyaló-terembe. Wechsler Gyula a tárgyalás elején bocsánatkérő nyilatkozattal akarta kiengesztelni a panaszt. Jutassy Ödön azonban nem elégedett meg a bocsánatkérő nyilatkozattal s Wechsler Gyula szigorú megbüntetését kérte. A bíróság dr. Soós Béla védelme után 3 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte becsületsértés sajtóvétségéért Wechsler Gyulát, aki megnyugodott ezen ítéletben.

§ A drága kölesön. Mult év június havában Brand Ágoston cs. és kir. százados pénzzavarában Kalmár-Katz Jenő gabonakereskedőhöz fordult kölesnért, aki egy 500 koronás váltó ellenében 400 koronát adott neki kölesön. Mikor a váltó lejárt, Kalmár-Katz Jenő a váltót kiméltlenül beperelte és az utolsó fillérig teljes összegében behajította a százados. A százados feljelentésére uzsora vétsége miatt került Kalmár-Katz Jenő vád alá. Bünygyét ma tárgyalta a büntető törvényszéknek dr. Thold elnöke alatt ítélkező tanácsa. A tárgyaláson a vádlott, akit dr. Gaál Jenő védett, azzal védekezett, hogy a százados öt egy 3000 koronás kölesön megszerzésével bízta meg s az előzetes költségekre elszámolás kötelezettsége mellett adta neki ezt az ötszáz koronát. Ő a nagyobb kölesönt, tekintettel a múlt évi nehéz pénzügyi viszonyokra, nem tudta megszerezni, de igazolta, hogy mindent elkövetett, hogy a százados azt megkapja. A bíróság, miután a sértett százados nem jelent meg, dr. Varga ügyész kérelmére a mai tárgyalást elnapolta.

§ Társas-iroda. Pár héttel ezelőtt a rendőrség Cantacuzéne Frigyes herceg feljelentésére letartóztatta Kisteleki Izsó Rákóczi-uti okmány-szerzőiroda-tulajdonost csalás büntettségéért. Kisteleki, aki magát rendszeren dokornak és ügyvédnek szokta kiadni, a herceget rávette, hogy több ezer korona hozzájárulással lépjen be hozzá virágzó okmány-szerző-irodája társnak. A herceg tapasztalatlan lévén, léprement. Mikor látta a nap-nap után megismétlődő botrányokból, hogy Kisteleki, mint okmány-szerzőiroda-tulajdonos nem tartozik a korrekt üzletemberek közé, megtette ellene a feljelentést. A rendőrség kihallgatás után átkísértette a kir. ügyészség fogházába s dr. Kiss István vizsgálóbíró elrendelte ellene az előzetes letartóztatás fentartását. Ezt a határozatot a törvényszék vádtaancsa is helybenhagyta. Kisteleki ez ellen is felfolyamodással élt a kir. ítélőtáblához. Mielőtt azonban a tábla végső fokban döntött volna az előzetes letartóztatás fentartásának kérdésében, Kisteleki hozzálátott az ügy pénzügyi részének rendezéséhez, miután a panaszos herceg ily

körülmények között kára tekintetében kárpótlást nyert, a védő újabb beadványára a vizsgálóbíró visszahozta a kir. tábláról az iratokat s elrendelte Kisteleki Izsó azonnali szabadlábra helyezését. A vizsgálat azonban tovább folyik Kisteleki ellen.

SPORT.

(Nemzetközi vívóverseny Pozsonyban. A Pozsonyi Vivó-Egylet február hó 12., 13. és 14-én Pozsonyban nemzetközi kard- és tör-versenyt rendez. A versenyt a M. A. Sz. szabályai szerint és jóváhagyása mellett rendezik. A versenyen csupán gentleman amateur-vívók vehetnek részt. Mindkét honvédség, cs. és kir. közös hadsereg, hadi tengerészet és csendőrség tisztjei és hadapródjai, ha vívómesteri oklevélük nincs, a versenyen feltétlenül résztvehetnek. Középsikolai tanulók és 18 éven aluliak a versenyből kizáratnak. Első nevezési zárlat február 3. est 8 óra. A nevezés a Pozsonyi Vivó-Egylet titkára címére (Somogyi Pál, honvédfőhadnagy, Pozsony, Kossuth Lajos-tér 23.) küldendő. I. Kardverseny. A verseny győztese nagy arany plaquetet bajnoki szalagon „Pozsony város kardvívó-bajnoka 1909. évre” felirattal, a döntőbe jutott valamennyi vívó nagy ezüst plaquetet nyer. II. Törverseny. A törverseny, ha a nevezők száma legalább huszonöt, úgy rendeztetik és díjazatik, mint a kardverseny, ellenkező esetben az I. és II. osztályba jutott vívókból csupán egy kör alakítatik. Ebben az esetben a verseny győztese nagy arany plaquetet, bajnoki szalagon „Pozsony város törvívó bajnoka 1909. évre” felirattal, a 2., 3. és 4. nagy ezüst plaquetet nyer.

III. Hölgy-törverseny. Ezt a versenyszámot csak akkor tartják meg, ha erre legalább öt nevezés érkezik. A verseny győztese a körvívás győztese, aki díszes arany plaquetet selyemszalagon „Nemzetközi hölgy-törverseny győztese” felirattal és tiszteletdíjat nyer. A versenyen résztvevő valamennyi hölgy díszes ezüst emlék-plaquetet és díszoklevelet nyer. A verseny mindhárom számára legalább 10 értékes tiszteletdíj jut kiosztásra, még pedig előreláthatólag a következő elosztással: kardverseny 6, törverseny 3, hölgyverseny 1 tiszteletdíj. A versenyt a Pozsonyi Vivó-Egylet helyiségeiben (Ventur-utca 11. szám, II. emelet) tartják meg. A verseny 1909 február 12-én d. e. 10 órakor a kard minősítésével kezdődik.

(Küzdelem a vezető-helyért. Vasárnap délután két órakor tartja a Ferencvárosi T. C. és a Magyar Athletikai Club utolsó bajnoki mérkőzését a Margitszigeten. A két csapat találkozása döntő fontossággal bír a bajnokság helyezésére. A M. A. C., mely őszi bajnoki küzdelmei során veretlenül maradt, egy ponttal került a F. T. C. mögött a II. helyre. A F. T. C. csak a szezon első mérkőzését veszítette el, azóta a legjobb goalarányával győzte le ellenfeleit. A M. A. C.-al való találkozása mindig nagy érdekességgel bír, főleg ha a mérkőzés a margitszigeti pályán folyt le. Az érdekes és izgalmasnak ígérkező mérkőzés győztese a bajnokság élére kerül az őszi fordulón, mely körülmény a játékosokat a leglelkesebb játékra fogja ösztönözni. Megelőzőleg a III. csapatok, délelőtt a II. csapatok mérkőznek.

(A Polónyi-díj nyertesel. A margitszigeti ezüstlabda 1909. évi fordulójának december 1-én volt a nevezési zárlata, amely fényesen sikerült, amennyiben tizennégy egyesület nevezett az értékes vándordíjra. Az ezüstlabda-bizottság tegnap tartotta ülését és konstátálta, hogy a nevezési zárlatig a következő tizennégy csapat nevezése érkezett be. Ezeket a következő három csoportba osztották be:

Első csoport: Ferencvárosi Torna-Club, Magyar Athletikai Club, Fővárosi Torna-Club, Magyar Testgyakorlók Köre.

Második csoport: Budapesti Torna-Club, Budapesti Atlétikai Club, Ujpesti Torna-Egyesület, Török-vés Sport-Egylet.

Harmadik csoport: Nemzeti Sport-Club, „33”-as Football-Club, Postás Tisztviselők S. E., Budapesti Egyetemi Athletikai Club, Szegedi Athletikai Club, Győri Egyetértés.

Azután a margitszigeti ezüstlabda 1909. évi bizottságát választották meg. Elnök lett: Friedrich Nándor; a díj adományozója részéről: dr. Polónyi Dezső, a MAC. részéről: Becker Géza, a Labdarugó-Szövetség részéről: Balogh Hugó, a klubok részéről Malaky Mihály és Neuwelt Emil.

(A Ferencvárosi T. C. jégpályája a Közraktár-utca és Boráros-tér sarkán ma nyílt meg a tagok nagyszámu érdeklődése mellett. A villanyvilágítással felszerelt és minden kényelmet kielégítő pálya a nagyközönség rendelkezésére is áll. Idényjegy 6 korona.

(Sportkedvelők Köre. A Sportkedvelők Körének folyó hó 7-én új Koperly Döme elnöke alatt tartott választmányi ülésén a lemondott dr. Busztin Gyula titkár helyébe egyhangulag László Mártont választották meg új titkárnak. László megelőzőleg a Budapesti Athletikai Klubnak volt három éven át titkárja s ez idő szerint igazgatósági tagja. A SKK-nak vezetőségét, valamint a tagjainak több mint 80 %-át a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaságnak hivatalnokai adják. A SKK-t illető minden írásbeli közleményt mindenkor László Márton titkár címére (V. Váci-körút 32.) küldendő.

Nyílt-tér

É rovatban közöltekéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KALLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

A Budapesti Kereskedelmi és Közgazdasági Bank Részvénytársaság üzlethelyiségeit

VII., Erzsébet-körút 12.

szám alatt földszintről a félemeletre helyezte át, ahol üzleteit változatlanul folytatja.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908. december 10-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap is — csekély kivétellel — boros idő uralkodott, de csapadék nem fordult elő. A hőmérséklet lényegtelenül változott; maximuma Czirkveniczán 8 C°, minimuma Boffalun —21 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Legfeljebb nyugaton némi csapadék és későbbi hőemelkedés várható.

Allomás	Lágyulás mm. 7 óra +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmér. (oklet)	
						max.	min.
A-Szlátina	71.6	13.3	E	3	0	9	13
Ungvár	61.1	7.2	NE	1	0	8	8
Kőszeg	65.3	6.0		1	0	8	8
Losoncz	63.0	6.8		3	0	4	8
Ógyalla	68.4	4.5	SSW	1	4	2	5
Budapest	67.6	6.1	N	1	4	1	6
Hérsény	65.8	3.4	S	3	4	0	3
Keszthely	66.5	4.8	SE	2	3	ny	1
Pécs	66.8	5.0		2	2	0	0
Zágráb	65.9	1.8	ESE	1	4	3	4
Fiume	63.4	5.2		1	4	0	0
Szeged	67.1	4.8	E	1	4	2	8
Temesvár	68.2	3.4	ENE	3	4	2	5
Nagyvárad	67.2	3.1	E	0	4	2	9
Kolozsvár	71.2	13.6		1	0	7	14
Nagyzeben	70.8	10.2	SE	1	0	7	11
Szalár	—	—	—	—	—	—	—
Eger	—	7.8	NE	2	4	3	9
Árvavárja	—	8.0	NW	1	—	1	5
Selmeczbánya	—	5.2	S	1	4	5	6
Komárom	—	4.5	S	4	4	2	5
Magyar-Ovár	—	4.2	SE	1	4	1	4
Sopron	—	3.4	S	1	4	0	5
Eszék	—	7.6	E	1	2	2	8
Cirkvenica	—	2.7		4	—	8	1
Debrecen	—	6.3		4	—	5	11
Kecskemét	—	7.6		4	—	2	10
Oroszáza	—	6.0	NE	2	4	4	7
Arad	—	2.7	SE	3	4	1	4
Zombolya	—	—	—	—	—	—	—
Verscez	—	1.5	SSE	2	4	2	4
Orsova	—	4.4		2	—	1	6

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági, ipari és házi célokra

Telefon: Detail 26-27, 75-26, Engros 164.

Radnay Károly

BUDAPEST, Váci-körút 78. szám

Sürgőnyosim ANTRACIT BUDAPEST

KÖZGAZDASÁG.

A balkáni bojkott-mozgalom.

Budapest, december 10.

A balkáni események hírszolgálatában állandóan szerepel a bojkott-mozgalom rovata. A közönség könnyösen fut át rajta, mintha nem érdekelné, pedig közgazdaságunkra nagy jelentősége van ennek a balkáni bojkottnak. A keleti kivitellel foglalkozó hazai gyárosok és kereskedők súlyosan érzik ezt; milliókra rugó veszteségeink vannak.

A bojkott-mozgalom, mely Bosznia és Hercegovina annexiójára adott válasz, kiterjed Törökország egész területére. Fő fészkel mindenütt természetesen a főbb tengeri kereskedő városok és kikötők, hol pompás szervezettel ellenőriznek minden magyar és osztrák származású árut. Minden városban külön bizottság őrökdi a bojkott betartására. A közönség maga amúgy is fanatizálva van; bojkottált árut semmi áron nem vesz, pedig a kereskedők nehezen nélkülözik megszokott beszerzési forrásait.

A bizottság tehát első sorban a kereskedőket ellenőrzi. És ebben a munkájában semmi eszköztől, még a legvadabb terrorizmustól sem riadnak vissza. Könnyen tehetik, mert a hatóságok kéz alatt támogatják őket. Az osztrák-magyar konzulok nevetésesen tehetetlenek, úgy hogy volt olyan eset, hogy a mi érdekeinket a — német konzulnak kellett megvédelmeznie. Bizony nem ártana a nagyobb erőlyesség. Skutariban terjed a mozgalom. A napokban az ottani kereskedelmi kamara ülésén a magyar és osztrák áruk ellen régebben kimondott bojkottot meghosszabbították, annak feltételeit megszigorították és míg eddig a bojkottban csak az önkéntesen jelentkező kereskedők vettek részt, addig most kényszerítették minden kereskedőt a mozgalomhoz való csatlakozásra. A kereskedőkön kívül a mozgalomhoz csatlakoztak a londratulajdonosok is — kik Obotti és Scutari közt az áruforgalmat közvetítik — amennyiben kimondták, hogy Ausztria és Magyarországból származó árukat Skutariba nem továbbítanak és ha netán a hajózási társaság saját londráival kívánna a küldeményeket Skutariba vinni, azt erőszakkal is megakadályozzák. A Skutariban fiókkal bíró Austro-Orientalische Handelsgesellschaft az Ungaro-Croata utolsó hajójával cukrot hozott, midőn azonban a cukrot szállító londra a vámhivatalhoz érkezett, annak kirakását egy 3-400 főre menő tömeg megakadályozta. Konzulatusunk ugyan félt lépéseket, ezideig azonban még az említett cukorkorakomány kirakását nem volt képes kieszközölni. Ily viszonyok mellett üzletkötésekről természetesen szó sem lehet. Fiumében az áruk elhajózásának semmi célja nincs, mert a küldemények csak Obottlig jutnak el. Ennek következtében valószínű, hogy az Ungaro-Croata, úgy mint a Raguzea, Skutari rendeltetéssel nem fognak árukat elhajózni. A piac kereskedelme a bojkott következtében nagyon szenved, mert azon cikkekben, melyeket Ausztria és Magyarország ezideig szállítottak, a készletek nagyon megcsappantak. Ezen cikkek nagyjából (cukor, kávé, fa, vas, üvegáruk stb.) Olaszország csak tulmagas áron képes szállítani, ezen áron azonban a kereskedők nem vásárolhatnak, mert a bojkott megszűnésével nagy veszteség érne őket, más országokkal pedig hajózási összeköttetés hiányában érintkezésbe nem léphetnek. E hónapban a detailforgalom megélnékül ugyan, de lényeges javulás nem állott be, minthogy az inkasszók, különösen Montenegróból kimaradtak.

Albániában Skutarin kívül csak Durazzóban van meg a bojkottmozgalom, Valonában alig érezhető, míg Dél-Albániában csak a mohamedánok csatlakoztak e mozgalomhoz, kik ott kisebb számban élve, nem voltak képesek odairányuló kivitellünknek nagyobb kárt okozni. Sajnos, éppen Dél-Albánia kikötőit nem látog

gatja a magyar hajóstársaság, miért is a hazai kereskedelemnek semmi haszna sincs ezen kedvezőbb helyzetből. A magyar tengerhajózási és kereskedelmi élheteretlenség itt is megboszulja magát. Albánia déli kikötőinek felkeresése most még jól jövedelmezne.

Szalónikiben a mi szempontunkból valami keveset javult a helyzet. Az ottani kereskedők egy tekintélyes része, érdekeik ellen valónak tartva a bojkott-mozgalmat, azzal a kéréssel fordult a bizottsághoz, hogy szüntesse be a bojkottot, mert különben a piac több kereskedője kénytelen volna fizetéseit beszüntetni, a mennyiben többeknek nagyobb összeg erejéig nyílt bankhitelt nyitottak osztrák gyárosok, s ha az árukat át nem vehetik, nagyobb katasztrófától kell tartani. A bizottság megbotránkozással hallotta e „hazafiatlan“ kívánságot, s kereken elutasította, de a kereskedők ellenmozgalmat készítenek elő, hogy a bizottság önkénykedése ellenére is, véget vessenek az áldatlan bojkottnak, a mely súlyosan sújtotta az itteni kereskedők nagy részét. Hogy e mozgalomnak lesz-e hatása, még nem tudni, s korai volna jóslatokba bocsájtani, de a tény, hogy a mindenható bizottság ellen fel mert emelkedni egy hang, megérdemli, hogy leszögezzessék.

Örvendetes hír az is, hogy a legutóbb visszatartott üvegaggon, amelynek elszállítását a bizottság megakadályozta, végre el volt szállítható, mert sikerült a bizottságnál annak elszállítására engedélyt kicsikarni. Eredmény ez is, habár még szerény.

Dedeagacsban a bojkott-mozgalom következtében a Magyarországgal való kereskedelem ugyancsak teljesen szünetel. Egy Fiuméből utnak indított és 14 láda sörből álló szállítmányt nem lehetett partra szállítani, 240 zsák cukor pedig, amely ide volt rendelve, a triesti dokkban vesztgel. Aleppóban az osztrák hajók kirakódása alkalmával ismétlődött tüntetések mind ritkábbá válnak és a magyar vagy osztrák áruk bojkottja nemsokára tökéletesen megszűnik.

Érdekes, hogy a bojkott bizottságok még a többi nemzetek hajóit is megfigyelik, nehogy ezuton csempészenek be magyar-osztrák árut. Így pl. Jaffában történt az alább következő érdekes eset. November 17-én két német gőzös érkezett a kikötőbe, az egyik a hamburgi német Levante, a másik a brémai Atlas hajója. A kirakás folyamán az a hír terjedt el, hogy az áruk Ausztriából valók, mire a munkások beszüntették a kirakást és felszólították a kapitányt, hogy a vámhivatalban fekvő árut is visszavitesse. A kapitány égre-földre esküdzött, hogy az áru német eredetű, de állításai nem találtak hitelt, s a munkások azzal fenyegetődtek, hogy elpusztítják a rakományt. A német konzul erőlyes felszólítása a vámigazgatóhoz (aki melleleg a bojkott választmányi elnöke) eredménytelen maradt, mire a konzul a német Levante-vonal ügynökségébe sietett és a kaimakam-helyettesét odahívatta magához. Közben a felbőszült munkások néhány collit a tengerbe vetettek. A vérszemét kapott tömeg a kaimakam, a vámigazgató, a rendőrszét és 20 katona jelenlétében és ezek tökéletesen passzív magatartása mellett három csónak rakományát megsemmisítette. A konzul kijelentette, hogy a gőzösök addig el nem hagyhatják a kikötőt, amíg az ide rendelt árut teljesen ki nem rakták, s fenyegetődött, hogy az illetékes hatóságok megtorolják a történeteket. Az erőlyes fellépésnek meg volt a sikere, másnap reggel nyugodtan folyt a kirakás, a kaimakam-helyettesét távirati uton felmentették s több kirakó munkást letartóztattak. A míg a kárt hatóságilag meg nem állapították, az egyes feleknek nem adják ki a rendelt árut.

A német konzul erőlyes fellépése, különösen, mert osztrák és magyar áru kirakásánál előforduló balesetekért is felelőssé tette a török közegeket, — a magyar és osztrák alattvalókra igen jó hatást tett. Persze az osztrák-magyar konzul nem volt sehol, mikor a mi érdekeink védelméről volt szó.

Főlszámol a mozi-társaság. Ebben a nagy mozgófényképes világban nem kis meglepetést kelt az a hír, hogy a Mozgófénykép R. T. főlszámol. A társaság még a múlt évben elhatározta, hogy a 30.000 koronás alaptőkét fölemeli 45.000 koronára. Azonban a műveletet keresztülvinni nem lehetett. Ehhez járult, hogy az idén is nagy veszteségek érték, amelyek 21.692 K 73 fillért tettek ki, úgy, hogy a társaság kénytelen volt december 20-ára rendkívüli közgyűlést összehívni, amelyen aztán kimondták a felszámolást.

Főtanácsülés. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa valószínűleg a jövő hét vége felé fogja ez évben utolsó ülését tartani, amely alkalommal a főtanács el fogja határozni, hogy a két kormányt megkéri szabadalmának meghosszabbítására. A bank az ez iránti kérvényt az év utolsó napjai egyikén szándékozik átnyújtani a két pénzügyminiszternek. A főtanács legközelebbi ülésén fogják az ez évre kifizetendő osztalék nagyságát is körülbelül megállapítani. Az osztalékot 90 koronán felüli összegre becsülik, ami hat százaléknál nagyobb kamatozásnak felel meg. A bank múlt évi osztaléka 107 korona 40 fillér, azaz 9.67 százalék volt.

Ezerötszáz pénztintézet az adóreform ellen. A legutóbb Budapesten megtartott pénztintézeti kongresszus behatóan foglalkozott a tervezett adóreformmal. Az ott elhangzott véleményeket és határozatot most a Pénztintézetek Országos Szövetsége egy emlékiratba foglalta és ma terjesztette fel a kormányhoz. Az emlékirat előrebocsátja, hogy a pénztintézetek ugyan eljutottak a teherviselési képesség legszélső határához, még sem várják az adóreformtól súlyos terheik könnyítését, azt azonban elvárják, hogy amikor az adóreform ürügye alatt terheik fokoztatnak, a pénztintézetek reputációját mélyen sértő rendelkezés, aminő a 15%-os uzsoraadókulcs megállapítása oly intézetekre, amelyek akár csak egyetlen ügyletük után 8%-nál többet szednek, feltétlenül töröltsék. Súlyos aggodalmak vannak a pénztintézeteknek a jövedelemadóval reájok való ki terjesztése tekintetében, ami a társaságok keresetének minden esetben kétszeres, a legtöbb esetben azonban háromszoros megadóztatásával egyértelmű. A tervbevett pótelőírások lehetősége pedig ezt az amúgy is súlyos terhelést még kiszámíthatatlanná is teszi. Az adómentes értékpapírok jövedelemadóval való terhelésével, a törvényhozás a korábbi törvények egész sorozatában tett ígéréteit szegné meg, amennyiben azonban ezzel az újítással a kormány-nak az a célja, hogy egyes intézetek teljes adómentességét megszüntesse, úgy ez helyesbendő, azonban egy minimális állomány adómentességére a pénztintézetek mobilitása érdekében fektetlen szükség volna. Panaszolja továbbá az emlékirat, hogy az intézetek igazgatóságának és felügyelő-bizottságának jövedelme „könnyű szerzemény“ czimén kétakkora adóval sújtatik, mint bármely más kereset. Rendkívül súlyosnak tartja a 25%-os rendbíróságot, amely már azon esetben is kiróható, ha a pénzügyi hatóság úgy találja, hogy az adóvallomás hézagos, vagy a bekért pótlás nem megfelelő. Az adóreformnak a pénztintézetek szempontjából egyedüli örvendetes újítása volt a tőkeamat és járadékadó kulcsának felére való leszállítása. A pénzügyi bizottság ismert határozata után ez újítás megvalósulása is kétségessé vált, miért is az emlékirat azt kéri, hogy a leszállított adóaláb legalább az 1883: VII. t.-cz. által adó alá vont takarékbetétekre alkalmaztassék, nehogy a takarékbetétek még nagyobb mértékben külföldre vándoroljanak, ahol, mint például Ausztriában a mi 10%-os adókulcsunkkal szemben mindössze 1% adóval vannak terhelve. Kéri továbbá az emlékirat, hogy szemben a tervbevett hatósági adókiivetéssel, a polgári elemekből álló adókiivető hatóságok rendszere tartassék érvényben. A pénztintézetek önértékét, de üzleti érdekeiket is sérti, hogy a velők versenyző szövetkezetek rendkívüli bélyegilletékmentességeik, állami és törvényhatósági betétek mellett, még adómentességben is részesülnek, miért is kéri az egyenlő és arányos teherviselés alapelveibe ütköző privilég

er II.
Közraktár
a tagok
nyilvántartás-
pálya a
egy 6 ko-
Köré-
klete alatt
r. Busztin
6 Mártont
egelőzőleg
n éven át
A SKK-
b mint 80
ársaságnak
n írásbeli
r czimére
kereskedő-
AN
a.
3. sz.
szágtól
sára.
etekkel
Köz-
saság
12.
letre
atlanul
jelentése
kor.
ete:
éttel —
rdult elő.
maximuma
1 C° volt
s későbbi
Csapatok num.
Hőmér-
soklet
max.
min.
0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Reggelizés előtt fél pohár Schmidhauer-féle Igmándi keserűvíz. Használata valódi áldás gyomorbajosoknak és székeszorulásban szenvedőknek. An elrontott gyomrot 3-8 óra alatt tel. Jelen rendbe hozza. Kís. éveg 40 fillér. Nagy éveg 60 fillér.

gium kiküszöbölését. Végül mentegedőzik az emlékirat a pénzintézetek sérelmeinek késői időpontban való előterjesztése miatt, aminek oka abban keresendő, hogy a pénzintézeteket egészen váratlanul érte az adóreform, miután a jelenlegi pénzügyminiszter ur 1893. emlékiratában, még azt a helyes álláspontot képviselte, hogy a részvénytársaságok adóztatására vonatkozó jogszabályok mai érvényükben változatlan fenntartandók, amely álláspont érvényesülését a tervezett adóreformmal szemben a pénzintézetek ma is örömmel üdvözölhetnék.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket közli: Löwy Adolf kereskedő, Eszék; — Rosenberg Jónás kézműves, Nagykanizsa; — Knapp Mór kereskedő, Budapest; — Epp Károly mérnök, Budapest; — Timár László vegyeskereskedő, Csik-Szt.-Márton; — Kovács Dániel, Magyar-Lápos; — Prodanovics Bozsidar, B.-Szt.-Tamás; — Karácsonyi László kereskedő, Parajd. — Itt említjük egyúttal azt a milliószázalékos fizetésektelenséget, amelyet Toulonból jelentenek. A Miquel és társa bankcéleg ugyanis, amelynek passzívái 1 1/2 milliót tesznek ki, beszüntette fizetéseit és ennek következtében számos üzletember és paras pénzügyileg szorult helyzetbe került. Elhatározták, hogy felkérlik a minisztériumot, hogy a touloni kereskedőnek nagyobb összegű készpénzt biztosítson rendelkezésére, mert különben sok kereskedőnek csődöt kellene mondania.

A Hazai Köolaj R.-T. mérlege. Már több ízben foglalkoztunk a Hazai Köolaj R.-T. ügyeivel. Most a társaság igazgatósága közzétette az 1907/1908. üzleti évről készített mérlegét. Ez a mérleg sokkal kedvezőbb, mint azt a szakkörök remélték. Ugyanis a 300.000 koronás részvénytöke mellett 59.515.95 korona osztalék nyereséget mutat ki a múlt évi 70.775 koronával szemben.

A vaspiazzról. New-Yorkból jelentik: A nyersvastermelés november havában 15.770.000 tonnát tett ki. A nagy olvasztók jelenleg naponta 22.595 tonnát produkálnak. Az az általános vélemény, hogy a nyersvasfogyasztók sürgetik a szállítást. Míg jelentékeny érdekeltek csak elszigetelten vásárolnak, a jelek arra mutatnak, hogy azok, akik kifogásolták az emelkedett árakat, most hajlandók engedni. Birminghami jelentések szerint ott jelentékeny üzlet fejlődött ki alacsony foku nyersvasban tonnánkénti 13 dolláros alapon. Az ezen áron történt eladások mennyisége csökkent. Az aczélárak emelkedése körül keletkezett nézetkülönbségeket várnak. Aczél-sodronyokban az üzlet igen élénk. Nyers aczélban és platinában elégséges üzlet volt. Építési aczélban a forgalom aránylag kicsiny. Hengerelt bádóg ár tekintetében ismét javult. A vezető aczéllyukasztó művelő képességének 75 százalékaival dolgozik.

Félmunka a malmoknál. A buza árában előállott emelkedés, nem kevésbé a szokatlanul kicsi készlet máris arra bírta a malmokat, hogy a december 1-én életbeléptetett 2 napos üzemenkorlátozást esetleg januárban vagy még előbb 3, illetőleg 3 és fél napra terjeszszék ki, úgy, hogy a fővárosi malmok őrlése éppen a felére fog leszállítani. Indokul erre azt hozzák föl, hogy a nagymérvű áremelkedés a malmokat kedvezőtlenül helyzetbe hozza, mert a buzaszerzésnél hozott áldozatokért egyáltalában nem találtak kárpótlást a liszteladásnál. Az üzemenkorlátozásról ma már a töbzsén is beszéltek.

A nyugatmagyarországi gazdák mozgalmái. A Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete Laehne Hugó orsz. képviselő elnöke alatt tartott ülésében mély sajnálattal vette tudomásul gróf Desseffy Aurélnak a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége elnökségéről történt végleges visszavonulását s ennek jegyzőkönyvében is kifejezést adva egyúttal a távolozó elnökhöz bucsu felirat intézését elhatározták. Az egyesület 1909. évi költségvetését tárgyalta ezután, a bruttó szükségletet 27.440 kor. összegben állapítván meg. A földmívelési kamarákról szóló országos értekezletre Laehne Hugó igazgató-elnököt, a június hóban tartandó nemzetközi tejgazdasági kongresszusra pedig Laehne Hugó orsz. képviselő elnököt és De Pottere Bruno igazgatót delegálták. Megállapította a választmány a téli háziipari tanfolyamok helyeit. A gazdasági ismétlő iskolákban legszebb eredményt elérő tanító jutalmazására 200 korona jutalmát tűzték ki a választmány, végül a legközelebbi vándorgyűlés helyéül Kapuvárt, időpontjául pedig január hó 7-ik napját megállapítván, az ülés véget ért.

Kitüntetett mezői munkás. Ekecsen, a csallóközi komárommegyei községben szép lefolyású munkásünnepet rendeztek. Darányi földmívelésügyi miniszter kitüntetett oklevéllel és 100 koronával jutalmazott egy ott lakó munkást, Nagy Istvánt. Az egész falu ünnepelve fogadta Kálmán Rudolf főispánt, Gliczy

Dénes alispánt, a vármegyei gazdasági egyesület küldöttségét, földbirtokosokat s a közel és távolról összegyűlekezett lelkesíti kart. Kálmán Rudolf főispán szép beszédet intézett az egyszerű munkáshoz, akinek becsületet, munkás élete például szolgálhat. A kitüntetett munkás a beszéd végeztével így válaszolt: Még álmodni sem mertem volna, hogy a munkás embert így megbecsülik. A főispán az ünnepély után a községben épp az aznap megnyitott fafaragási tanítást nyitotta meg és buzdította a Csallóköz nagy számban összegyűlt népét a háziipar minél nagyobb felkarolására.

A IV. tavaszi vásár. A fővárosi kereskedők egyesülete tegnap rendes választmányi ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a IV. tavaszi vásárt 1909. évi április 10—14-én rendezik a városligeti Iparcsarnokban. A rendező bizottság elnökül Szénássy Bélát választották. Elhatározták továbbá, hogy a tavaszi vásárral egyidejűleg Budapesti kirakatversenyt is rendeznek és hogy a közreműködésre az összes helyi szakegyesületeket felkérlik.

Tél a Dunán. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság Obrenovác állomáson az árufelvételt december 11-ével megszünteti. Ugyancsak 11-ével szünteti meg az árufelvételt Budapestről Pozsonyba, Wienbe és Korneuburgba, továbbá Pozsonyból Wienbe és Korneuburgba, ugy, hogy ez idő szerint már csak Wienből és Korneuburgból Pozsonyba, továbbá ezen három állomásról Budapestre irányuló áruforgalmat tartja fenn addig, amíg az az előrehaladott időnyre való tekintettel még lehetséges.

Ausztria beruházásai. Az osztrák kormány 1909-ben ismét nagyobb szabású beruházásokat vett föl programjába. E beruházások költségeinek fedezésére az osztrák pénzügyminiszter 1909. évre a következő járadék kibocsátását tervezte: Az 1907. évben fegyverkezési célra megszavazott kölcsönből 72 milliót bocsátanak ki, továbbá 2.9 millió korona kibocsátás a trieszti kikötőépítés céljára szolgál, vasútépítésre 17 milliót szereznek be kötvények kibocsátása után; víziutak építésére 44.3 millió korona értékű kötvényt bocsátanak ki, folyamszabályozásra pedig 17.2 millió kibocsátását tervezik. Ez összesen mintegy 142 millió koronát tesz ki, kérdéses azonban, hogy e hiteleket mind igénybe veszik-e. A magyar kormány járadékkibocsátásáról már tegnap megemlékeztünk.

Az Első Magyar Biztosító forgalma. Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság”-nál 1908. év november havában 7.620.060 korona tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat nyújtott be, melyből 6.781.510 korona biztosítási tőkéről szóló ajánlat kötvénykiállítás által lett elintézve. 1908. év január elsejétől 85.239.281 korona tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat lett betervezve és 73.898.862 korona tőkéről szóló kötvény lett kiállítva. A folyó év január elseje óta bekövetkezett halálesetek folytán 4.182.788 korona biztosítási tőkéről szóló kár lett bejelentve. Múlt év december 31-dikével 417.298.409 korona biztosított tőkéről és 1.437.974 korona életjáradékról szóló 119.692 darab életbiztosítási kötvény volt érvényben, melyre 111.471.258 korona gyűjtött díjtartalék van kimutatva. Életbiztosítási károk czimén az 1907. évben 4.140.193 korona lett kifizetve, míg a társaság alapítása óta (1857) az évenként közzétett kimutatások szerint, az összes biztosítási ágazatban előfordult károkért 473.589.398 korona összeg fizetett ki.

Serdülő leányok és fiúk

erősekké és vidorokká fejlődnek, elvesztik lehangoltságukat, hogyha a szükséges táplálékot

Scott-féle Emulsio

alakjában élvezik, a mely az összes erősítő szerek között a legkiválóbb.

Orvosok és bábák a SCOTT-féle Emulsiót a legmelegebben ajánlják az utóbbi 32 év óta. Édes, mint a tejszín.

Könnyebben emészthető, mint a tej.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszárban.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — közzé kell mutatni.

Kivonat a hivatalos lapból

— Deczember 10. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Sajtos Mihály földmívelésügyi minisztériumi díjnokot a móri járásbíróvá, végrehajtóvá, Szilasi József iparművész és Füredi Jenő királyi kertészeti tanintézet alkertész, budapesti lakosokat a kassai királyi javító-irtézhelyre egyelőre ideiglenes minőségben család-főnökök; a debreczeni itélőtábla elnöke Petz Ferenc kálmándi lakos, jogszigorlót a debreczeni itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Szarka Albert közhalmi járásbírói irnokot a székelyudvarhelyi törvényszékhez, Scherer Gáspár abrudbányai járásbírói végrehajtót a szamosújvári járásbíróshoz; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Piroks Irma németeszkai állami elemi iskolai tanítónőt a temességi állami elemi iskolához helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Feldmár Ernő budapesti lakos Fenyőre, kiskoru Fautl Ilona és György kaposvári lakosok Fehérre, Fink József tordai lakos Ferenczire, Singer Dávid budapesti lakos Salgóra, Cszmege György kaposvári lakos sajtát, valamint Mária és Erzsébet nevű kiskoru gyermekei Csanádira, Ruzsics János kaposvári lakos sajtát, valamint Mária nevű kiskoru gyermeke Rákosra, Czukelter Gyula községi lakos sajtát, valamint Mária, Endre és Róza nevű kiskoru gyermekei Csányira, Gutmann József soltvadkeri lakos sajtát, valamint Gutmann Ignác és Gutmann Sándor nevű kiskoru gyermekei Gömörre, Smáj Mihály kiskunhalasi lakos Gérczire, kiskoru Grünberger Sándor nagyváradai lakos Gyarmatra, Marhát Sándor darázs lakos sajtát, valamint Marhát Anna és Marhát Sándor nevű kiskoru gyermekei Medgyesire, kiskoru Oberlender Izidor balassagyarmati lakos Földesre, Schneider Lajos budapesti lakos Szerdahelyre, Goldstein Jenő budapesti lakos Juhászra, Löwy Vilmos kassai lakos sajtát, valamint Jeanette (Zseni), Béla, Jolán, János, Imre és Róza nevű kiskoru gyermekei Lengyelre, kiskoru Pajtler János kaposvári lakos Pálmaira, kiskoru Czucz Lajos budapesti lakos Czákora, Popu Mária budapesti lakos Papra, kiskoru Weinberger Vilmos békéscsabai lakos Vértésre, Kirschenschneider Gyula budapesti lakos sajtát, valamint kiskoru gyermekei Mária, Róza és Gyula László Cserenyésire, kiskoru Weisz Ilona, Zoltán, Miklós és Sándor budapesti lakosok Vámosra, kiskoru Kohn Dezső, László és Imre szentesi lakosok Keményre, Hoffner Elek csapi lakos, valamint kiskoru gyermekei Imre és László Hajdura, Schweiger Miksa budapesti lakos Szikrára, kiskoru Klein Mór budapesti lakos Irsaira, kiskoru Schilt Károly kaposvári lakos Somlaira, Ventzl József kolozsvári lakos sajtát, valamint József és Ernő nevű kiskoru gyermekei Tarra, kiskoru Mateides György budapesti lakos Marosira, Kohn Sámuel csővári lakos Kalmárra, Mandelbaum Henrik budapesti lakos, valamint Róbert nevű kiskoru, valamint Ernő és Elvira nevű kiskoru gyermekei Mérire, kiskoru Beniczka György keszthelyi lakos Barnára kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A kecskeméti törvényszéknek legyzői, a beszteczebányai rőzpörölyhivatalnál bánya-orvosi, a klenaki fővámhivatalnál vámenelőri, a németújvári adóhivatalnál díjtalan gyakornoki, a bereg-szászi pénzügyigazgatóság kerületében egy pénzügyőri szemlési állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

		m é t e r		m é t e			
		decz. 9., decz. 10.		decz. 9., decz. 10.			
Duna	Ehárding	0,18	0,15	Jász	M.-Sajó	0,22	0,10
	Passau	0,87	0,85		Tokoháza	0,10	0,10
Horva Vág	Linz	1,67	1,69	V.-Namény	1,18	1,28	
	Bécs	1,72	1,71	Tokai	0,26	0,76	
	Pozsony	0,01	0,01	Tiszafüred	1,16	1,18	
	Komárom	0,05	0,72	Szolnok	1,04	1,10	
	Budapest	0,27	0,15	Csongrád	1,68	1,70	
	Paks	0,39	0,79	Szeged	1,58	1,50	
	Mohács	0,28	0,73	T.-Becse	1,50	1,32	
	Gombos	0,70	0,70	Titel	0,—	0,04	
	Elvidék	0,—	0,06	Óndava	Hóór	1,02	1,—
	Pannocsa	0,38	0,45	Tapoly	Bárta	0,30	0,30
Órszava	0,38	0,48	Bódroz	Ladmoza	0,16	0,10	
Morvaifalu	0,32	0,23	Sajó	Zsolozsa	1,16	1,15	
Zsolna	0,29	0,10	Hernád	H.-Németh	0,03	0,15	
Troncsán	0,01	0,02	Bereettyó	Marevita	0,06	0,20	
Szered	0,15	0,43	R.-Ufalu	Marevita	0,16	0,20	
Szt.-Gothárd	0,60	0,60	Körös	Csenna	0,22	0,22	
Sárvár	0,18	0,17	N.-Várán	Bolányos	0,20	0,22	
Győr	0,94	0,94	Tonko	Bolányos	0,16	0,16	
Várán	0,90	0,90	Gurahona	Borosjonó	0,52	0,52	
Zákány	1,12	1,15	Békes	Békes	0,18	0,12	
Harc	0,70	0,71	Gyoma	Gy.-Fehérvár	0,26	0,24	
Eszék	0,03	0,03	Branyicska	Gy.-Fehérvár	0,05	0,—	
Zápráb	0,08	0,06	Soborsán	Arad	1,46	1,50	
Szécsény	1,09	1,22	Makó	K.-Közelő	0,42	0,52	
Mitrevicza	1,03	1,01	Kiszéő	Kiszéő	0,52	0,46	
Dóós	0,—	0,43	Temesvár	Temesvár	1,28	1,34	
Szalmár	0,02	0,05	Bécskerék	Bécskerék	0,65	0,65	
N.-Majlény	0,72	0,54					
Latorozsa	0,20	0,20					
Laborez	0,—	0,—					
Homonna	0,—	0,—					
Pörcöcsny	0,—	0,—					

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Újságkldó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Pén
A BU
A k
frányzat
gyon tar
gedékeny
veset vá
galom, n
tegnapiak
gabb elac
huzárát,
pestvidék
rozs 25 f
tozatlan.
koronás
árakon.
járt meg
mleg ala
galom fo
volt, kés
állandóan
irányzat
tovább es
fügeredm
fillérel,
áprilisi ro
hat fillérr
a májusi
A ké
kező volt
Buza
Tiszavidék
Fejérmegye
Pestvidéki
Bánsági u
Bácskai uj
Rozs I.-re
közép
Arpa tak
Köles
Zab I.-re
II.-re
Tengeri
Repce:
A kés
Buza.
400 mm. 80
korona, 100
kg. 26.50 k
mm. 78 kg.
Pestvid
mm. 76.5 k
korona, hib
Bácskai
76.8 kg. 26.
200 mm. 7
25.50 koron
Bánsági
Fejérmegye
mm. 77 kg.
Raktár
Rozs: 4
tona, kp., p
Zab: 10
Fona, 100 m

12	Szo
13	Va

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonatözsde

Budapest, december 10.

A készáru-piacra lanya volt ma az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak és noha az eladók némi engedékenységre hajlandók lettek volna, mégis csak keveset vásároltak. Így aztán korlátolt maradt a forgalom, mindössze alig 10.000 mm. buza kelt el a tegnapiaknál 20 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 26.60 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 24.30 korona 75.5 kilós pestvidéki hibás búzáért. Egyéb gabonaeműek közül rozs 25 fillérrel, tengeri 10 fillérrel olcsóbb, zab változatlan. Forgalmába került: 1000 mm rozs 20.4—20.50 koronás áron és 400 mm zab 17.55—17.70 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet mindjárt megnyitáskor lanyhán és a tegnapi zárathoz némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán pedig, amely kezdetben igen élénk volt, később azonban erősen megcsappant, a kínálat állandóan túlsúlyban tartotta magát, minek folytán az irányzat még jobban lanyhult, az árfolyamok még tovább csökkentek. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza harminczkét fillérrel, az októberi buza huszonnyolcz fillérrel, az áprilisi rozs husz fillérrel, az októberi rozs huszonhat fillérrel, az áprilisi zab szintén huszonhat fillérrel, a májusi tengeri tizenhat fillérrel olcsóbbodott.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ár 100 kg.	kilós	Ár 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	25.80—26.35
"	76	25.35—24.75	80	25.95—26.45
"	77	25.55—25.95	81	26.20—26.50
"	78	25.75—26.10	82	—
Fejérmegyei uj	75	—	79	25.60—26.00
"	76	25.15—25.45	80	25.75—26.10
"	77	25.35—25.70	81	—
"	78	25.55—25.75	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	25.65—25.85
"	75	—	79	25.70—26.10
"	76	25.25—25.55	80	25.35—26.20
"	77	25.45—25.75	81	—
Bánsági uj	74	—	78	25.60—24.95
"	75	—	79	25.85—26.15
"	76	25.20—25.50	80	25.90—26.35
"	77	25.50—25.85	81	26.15—26.45
Bácskai uj	74	—	78	25.65—26.10
"	75	—	79	25.80—26.35
"	76	25.35—25.15	80	26.00—26.45
"	77	25.45—25.95	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	20.75—20.95
középmínőségű uj	—	—	—	22.46—20.65
Arpa takarmány I.-rendű	—	—	—	16.45—16.65
" " II.-rendű	—	—	—	16.05—16.35
Köles	—	—	—	13.75—14.—
Zab I.-rendű	—	—	—	17.45—17.75
" II.-rendű	—	—	—	17.05—17.40
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.00—14.60
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—

A készáru piacon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 kg. 26.60 korona, 400 mm. 80 kg. 26.50 korona, 200 mm. 79 kg. 26.50 korona, 100 mm. 78.8 kg. 26.50 korona, 200 mm. 78 kg. 26.20 korona, 100 mm. 78 kg. 26.50 korona.
Pestvidéki: 200 mm. 79 kg. 26.45 korona, 1900 mm. 76.5 kg. 26.20 korona, 100 mm. 75.5 kg. 24.30 korona, hibás.
Bácskai: 100 mm. 77.5 kg. 26.40 korona, 100 mm. 76.8 kg. 26.50 korona, 100 mm. 76.5 kg. 26.50 korona, 200 mm. 77.5 kg. 26.70 korona, 100 mm. 77.3 kg. 25.50 korona.
Bánsági: 3875 kg. 77.3 kg. 25.60 korona, üszkös.
Fejérmegyei: 200 mm. 78 kg. 26.— korona, 500 mm. 77 kg. 25.90 korona, sárga.
Raktári: 1000 korona, 77.8 kg. 26.20 korona.
Rozs: 400 mm. 20.50 korona, 600 mm. 20.46 korona, kp., par.
Zab: 100 mm. 17.70 korona, 200 mm. 17.55 korona, 100 mm. 17.60 korona, kp., par.

A határidőpiacon kötetett:

Délelőtt:
Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1909 áprilisra 12.82, 12.83, 12.71, 12.66, 12.68.
Buza 1909 októberre 11.21, 11.10, 11.06.
Rozs 1909 áprilisra 10.62, 10.50.
Rozs 1909 októberre 9.62, 9.63, 9.52, 9.51.
Zab 1909 áprilisra 8.73, 8.70.
Tengeri 1909 májusra 7.50, 7.40.

1 óra 30 percig zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.09—12.10
1909. októberi buza	11.08—11.09
1909. áprilisi rozs	10.53—10.54
1909. októberi rozs	9.53—9.54
1909. áprilisi zab	8.70—8.71
1909. májusi tengeri	7.43—7.44

Budapesti gabonaforgalom.

1908. december 8-tól december 9-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	39393	—
Rozs	831	303
Arpa	3924	202
Zab	2067	—
Tengeri	2210	100
Liszt	102	25397
Korpa	—	3700

Értéktözsde.

Az értéktözsde hangulata ismét kedvezőtlen irányzat felé hajlítja az üzlet forgalmát. A bizonytalan politikai helyzet miatt a spekuláció rendkívül óvatos és úgy látszik, már azt a csekély javulást sem tartja indokoltnak, melyet a múlt hét végén kedvezőbb fordulat reményében értek el a nemzetközi értékek. A tegnapi árhullámzás ma folytatást nyert, de a hullámzás nem végződött áreséssel, mint tegnap, hanem a vezető papírok és nemzetközi értékek legnagyobb részét egy-két koronával magasabban zárulnak. A forgalom ma igen mérsékelt volt és tartózkodó irányzat következtében a déli tőzsdén olyan gyenge volt az üzlet, hogy a nemzetközi értékekben alig volt kötés. A helyi piac forgalma megfelelt a tegnapi forgalomnak és végeredményképen majdnem ugyanazon a színvonalon zárultak ma délen a jegyzések, mint tegnap este. Forgalmába került: Osztrák hitel 617—615.50—617.50—616.50 koronán, Magyar hitel 717—719.25—718 koronán, Államvasut 666—668.25—667.75 koronán, Jelzalog 407 koronán, Rima 514—517—526.50 koronán, Városi villamos vasut 259 koronán, Közuti 576.75—575 koronán, Magyar koronajáradék 91.30—91.40—91.30 koronán, Drasche 430.— koronán.

Előtözsde.

Előtözsde barátságos.
Kötetett: Osztrák hitelrészvény 615.50—617.—
Magyar hitelrészvény 717.—719.—. Osztrák-magyar államvasut 666.—668.50. Rimamurányi vasmű 514.50—517.—. Közuti vaspálya 576.—576.75. Magyar koronajáradék 91.30—91.40.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde üzletelen.
Kötetett: Osztrák hitelrészvény 617.—616.25.
Közuti vaspálya 574.50—576.—. Városi villamos vasut 259.—260.—. Magyar koronajáradék 91.20—95.35.
Forgalmába került továbbá: 5%-os orosz kölcsön 97.—. Budapesti takarékpénztár orsz. zálogk. 423.—. Aszfalt r.-t. 140.—141.—. Salgótarjáni 570.—581.—. Ujlaki téglagyár 280.—285.—. Czukoripar 1860.—. Magyar hadfelszerelési gyár 190.—200.—.
A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. december hó végére 24.—26.— K.

Utőtözsde.

Az utőtözsde élettelen volt. Kötések csak elvétve fordultak elő változatlan árfolyamok mellett.
Kötetett: Osztrák hitel 617.25, Magyar hitel 718, Államvasut 668.50, Rimamurányi 517, Leszámfolóbank 467, Jelzalogbank 409, Közuti 576, Városi 260.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, december 10. (Saját tudósítónktól.) Kedvezőbb aratási jelentésekre és olcsóbb argentinai kínálatra tegnap az északamerikai piacokon az árak ismét jelentékenyen hanyatlottak s ez a körülmény, az itteni tőzsdén is általános lanyhulást idézett elő. A konzum szigoruan tartózkodott a vásárlástól s így a forgalom majdnem teljesen megakadt. Buza és rozs 10 fillérrel olcsóbb lett, zab ugyanannyit veszített árából, tengeri ellenben aránylag szilárd volt és csak 5 fillérrel hanyatlott. Árpában szünetelt a forgalom. Liszt ára 30, takarmányliszt és korpa 20, illetőleg 25 fillérrel hanyatlott.

Jegyzetelt buza: új tiszavidéki 13.40—13.80 korona, marosi és bánáti 13.15—13.45 kor., mosoni 12.60—13.—, korona, tótfelvidéki 12.50—13.05 korona, déli vasuti 12.70—13.15 korona, marchfeldi 12.30—12.70 korona.

Rozs: tótfelvidéki 10.50—10.75 korona, csepeli 10.45—10.60 korona, pestmegyei 10.65—10.80 korona, déli vasuti 10.45—10.70 korona, különféle magyar 10.45—10.70 kor., osztrák 10.30—10.55 korona.

Arpa: morvaországi 9.20—10.35 kor., marchfeldi 8.50—9.10 korona, bécsvidéki 9.—9.30 korona, tótfelvidéki 8.—8.90 korona, csepeli 7.80—8.40 korona, közepdunai állomások 8.20—8.80 korona, déli vasuti 8.40—9.40 korona, északmagyarországi 7.60—9.10 korona, tiszavidéki 7.60—8.50 korona.

Magyar tengeri: régi 9.15—9.40, új 7.60—7.90 korona, cinquantin 10.25—10.40, új 9.10—9.60 korona.

Magyar zab: minőség szerint 8.75—9.30 kor., közepes — kor., elsőrendű — kor., válogatott 9.30—9.70 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai 8.80—8.95 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE

Bécs, december 10. A mai előtözsde forgalmát nagymérvű tartózkodás jellemezte, mely a piacnak nyugodt jellegét kölcsönözte. A forgalom hanyatló árfolyamok mellett bonyolódott le. A még folyton tartó bojkotton és a magyar kincstári jegyek kibocsátásának bejelentésén kívül a tőzsdét a prágai vasművek mérlegéről szóló hírek is elkedvetlenítették. Hitel-, Államvasuti- és Alpesi bányarészvényekben eladásokat eszközöltek. Később az Ironage jelentése folytán az Alpesi bányarészvényeket magasabb árfolyamon vásárolták és ez a bányapiac javulást idézett elő, mire más értékek, köztük főképpen Hitel- és Államvasuti részvények is emelkedtek. A javult irányzat a déli tőzsdére is átment. Később az árfolyamok színvonala nem változott. Berlinből változatlan árfolyamokat jelentenek.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 616.50. Magyar hitel. 716.—. Länderbank —, Államvasut 668.—. Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 104.50.—. Alpesi bányafársulat 625.50. Rimamurányi 515.—. Májusi járadék 94.60, Magyar koronajár. 91.15. Orosz érték —, Török sorsjegy 173.—, Német márka 117.30.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 616.50, Magyar hitel 716.—, Länderbank 417.—, Unio-bank 519.—, Államvasut 66.8.—, Anglo-bank 287.—, Bankverein 500.—, Déli vasut 104.50, Gözhajó —, Alpesi bányarészvény 626.50, Májusi járadék 94.50, Magyar koronajáradék 91.15, Török sorsjegy 173.—, Német márka 117.30, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 516.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, december 10. (Osztrák értékek zárulata) 4-2 százalékos papír-járadék 94.40, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.50, 1860-as sorsjegy 150.25, Osztrák hitelsorsjegy 458.—, Angol osztrák bankrészvény 287.—, Bécsi Bankverein 499.75, Osztrák-magyar bank 17.26 Déli vasut 104.20 Dunagőzhajózási társ. 917.— Dohány rész. 348.—

HETI MŰSOR.

December	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígsszínház	Király Színház	Magyar Színház	Úránia	Várszínház
12 Szombat	Cyrano de Berger.	Téli rego	Vitrusz: szerelmek	Mary Ann	A szerencse fia	Mozgófénykép-előadás	—
13 Vasárnap d. u. este	Agglegények	A csavargó	Az ördög	A dollarkirálynő	A sasiók	Vizsgaelőadás	—
	Urhatnám polgár		Visszat. Jeruzs.	Mary Ann	A holnap		

Cs. k. arany (vert) 11.28 Német bankv. 117.13 Osztr. Lloyd 388.— 4.2 száz. ezüst. jár 94.35—97.40. Osztr. koronajáradék 94.60, 1864-es sorsjegy 257.50, Osztrák hitelintézeti részvény 616.50, Union-Bank 518.—, Osztrák Länderbank 417.—, Osztrák-magyar államvasut 667.—, Elbevölgyi vasut 439.50, Alpési részvény 625.50, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 239.70, Lipótkohó 410.—, Töröksorsjegy 173.30. Szilárdabb.

Bécs, december 10. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-járadék 109.25. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 136.25, Magyar hitelbank részvény 717.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rimamurányi 515.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 370.—, Magyar koronajáradék 91.25, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 180.25, Kassa-Oderbergi vasut részvény 355.—, Magyar jelzálogbank 408.50, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, december 10. (Tőzsdei jelentés.) A tegnapi nyugati tőzsdéről érkezett kedvezőbb jelentések és a newyorki tőzsde jó irányzatának hatása alatt itt megnyitások szilárd irányzat érvényesült, dacára, hogy a bécsi előtőzsdei árfolyamok inkább alacsonyabbnak voltak mondhatók. A forgalom azonban igen csendes volt és az egyes területeken beállott javulások csupán jelentéktelenek voltak. Élénkebb üzletárgyai csupán egyes kohóértékek voltak, amelyekre az Iron Age biztató jelentése ösztönző hatással volt. Német és Luxemburgiak időnként csak 2%-al emelkedtek a tegnapi záróárfolyamok fölé. Később hitelrészvények is némileg emelkedtek Béccsel kapcsolatban. Járadékok közül 1902-es oroszok párisi ösztönzésre 1/2%-kal javultak. Később a forgalom mindinkább kisebbedett. Zárlat esőndes. A készpénzpiac ipari értékei meglehetősen szilárdak voltak. Napi pénz 2%, magánleszámitolási kamatláb 2%.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 97.70, osztrák hitelrészvény 214.60, Déli vasut 18.90, orosz bankjegyek 214.60, 4 százalékos új orosz kölcsön 25.50, Disconto Commandit 178.20, Dinamit-truszt —, Harpeni 192.30, Unifikált török járadék 91.70, 4.2 százalékos ezüst-járdék 94.40, 4 százalékos magyar aranyjárdék 92.20, Magyar koronajárdék 91.70, Osztrák-magyar államvasut 143.60, Bécsi váltóár 85.30, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 229.50, Gelsenkircheni 187.90, Laurakohó 193.50. Nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat.) december 10. 4.2 százalékos papírjárdék 97.90, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 97.80, 4 százalékos magyar aranyjárdék 92.35, Osztrák hitelintézeti részvény 194.80, Osztrák-magyar államvasut 143.50, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.51, Bécsi Bankverein 126.20, Villamos részvény 138.—, 3 százalékos magy. aranykölcson 76.40, 4.2 százalékos ezüstjárdék 97.80, Osztrák koronajárdék —, Magyar koronajárdék 91.80, Osztrák-magyar bank 124.50, Déli vasut részvény 19.—, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 853.16, Párisi váltóár 814.83, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény —. Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) december 10. 4.2 százalékos ezüstjárdék 97.20, 1860. sorsjegy 153.50, Déli vasut 18.90, 4 százalékos aranyjárdék 97.60, Osztrák hitelrészvény 194.50, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.60, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 92.50. Nyugodt.

London, december 10. Angol consol 83 1/2.

Páris, decz. 10. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 97.12, Osztr. aranyjárdék 96.75, Magyar aranyjárdék 93.75, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 496.—, 3 százalékos Olasz járadék 104.—, Déli vasut elsőbbségi kötv. 285.—, 5 százalékos marokkói járadék 528.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 89.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 91.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 99.57, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 511.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 96.67, 4 százalékos unifikált török jár. 92.20, Török sorsjegy 172.75, Török dohányrészvény 378.—, Osztrák földhitelintézet 10.75, Osztr. Länderbank 455.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1520, Banque Ottomane 704.—, Osztr. magyar államvasut 725, Déli vasut —, Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 554.—, Rio Tinto 18.89, Sucrerle d'Egypte —, Tula 270.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 152, Chartered 21.75, De Beers 289.—, East Rand 108.—, Jagersfontein 98.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 57.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német piacokra

(rövid) 122.75, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 7/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (röv.) 1/8, Csek Londonra 251.20, Magánkamatláb 2 1/8, Remyhe.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vágómarhavásár.

Budapest, december 10. (Braun József és fia jelentése az „Egyetértés” részére.) Felhajtott: 2482 darab vágómarha és pedig 1633 darab magyar és tarka ökör, 496 darab magyar és tarka tehén, 30 darab bosnyák ökör, 2 darab bosnyák tehén, 152 darab magyar és tarka bika, 1 darab bosnyák bika, 85 darab magyar bivaly és 37 növendékmarha, — darab bosnyák bivaly.

Következő árak jegyeztettek métermázsánként élőszuliban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 68.— 74.— koronáig, kivételesen 78.50.— koronáig, középminőségű 56.—64.— koronáig, silány minőségű 46.—54.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 74—88 koronáig, kivételesen — K. középminőségű 62—72 koronáig, silány 50.—60.— koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű 54.—62.— kor.-ig, középminőségű — kor.-ig, silány 44.—52.— koronáig. Magyar tehén legjobb minőségű 38.—64.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Tarkatehén legjobb minőségű 40.—70.— koronáig, kivételesen 74.— koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Bika legjobb minőségű 54.—62.— koronáig, kivételesen 70.— koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőség 42.—52.— koronáig. Bivaly legjobb minőségű 30.—40.— koronáig, kivételesen 48.— koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Kicsontozni való marha 30.—42.— koronáig. Boszniai ökör legjobb minőségű — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű 44.—52.— koronáig. Növendékmarha 40.—56.— koronáig. Mind 100 kilónként élőszuliban. A felhajtás mintegy 700 darabbal kisebb volt a múlt hetinél. Habár a helybeli szükséglet gyengült, az irányzat mégis élénkebb volt, mert konzervcélokra még mindig vásárolnak. Különösen gyengébb minőségeknél némely esetben 1—2 K áremelkedés észlelhető.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, december 10. Felhajtott: 363 drb élő borju (közte 38 rugott), — drb leölt borju, — drb növendékmarha, — drb élő bárány, — drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjukért 92—100 fillér, kivételesen 104 — fillér; középminőségű élő borjukért 80—90 fillér; leölt borjukért — fill.; silány és rugott borjukért 80—90 fillér, növendékmarháért — fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Élő bárányokért — korona, leölt bárányokért — korona páronként. Az irányzat élénk volt, az árak szilárdak maradtak.

Bécsi szurómarhavásár.

St.-Marx, december 10-én. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra fölhoztak: 4471 darab borjut, 3958 darab fiatal sertést, 2996 levágott sertést, 405 darab levágott juhot, — darab élő juhot, 245 darab bárányt.

Eladási árak kilogrammonként: Levágott borju 88—108 fillér; elsőrendű 110—128 fillér; legeleje 130—140 fillér; élő borju — fillér; legelsőrendű — fillér; élő husstetés 88—114 fillér; élő hizott sertés 100—108 fillér; levágott nehéz sertés 100—132 fillér; levágott hizott sertés 104—120 fillér; könnyű sertés 132—136 fillér; elsőrendű süldő 105—132 fillér; levágott juh 56—92 fillér; bárány 20—35 korona páronként.

Heti lóvásár.

Budapest, december 10-én. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 167 darab I., 305 darab II. oszt. lovat. Összesen 472 darabot. Elkelt 360 darab ló. A székesfőváros 72 darab vágólovat vásárolt 30—112 korona között váltakozó árban.

Sertésüzemvásár.

Budapest, decz. 10. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 873 darab sertés, 230 darab süldő, 7 darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1445 darab sertés, 51 darab süldő, — darab malacz, össze-

sen 2718 darab sertés, 281 darab süldő, 7 darab malacz. Eladatott 2107 darab sertés, 65 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 611 drb sertés, 216 darab süldő, 7 drb malacz. Mai árak: Zsirterés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 98—101 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 503 kgr.-ig, 90—94 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 110—122 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 110—120 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 110—120 fillér. Husstetés, nehéz 300 kilogrammon felül — fil.-ig, könnyű 140—300 kgr.-ig. — fillérig, ételsúlylevonással — fillér. Belföldi süldő 84—96 fillérig, horvát süldő — 104—112 fillérig. Malacz — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élőszuliban értendők. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

Csödtömegeladási hirdetemény.

Közads, gróf Festetich Andor csödtömegében ezennel közhírré tesz, hogy az Alsószéctén, 1908. évi június hó 28. napján felvett csödtömeg 1—33, 35—45, 52—68, 72—152 tételei alatt felsorolt s előbb a néhai gróf Festetich Agoston által alapított másodszerbítettéti hitbizomány állagához csatolt különféle ingóságok, u. m.: antikbutorok, hálószoba-, ebédlő- és szalon-berendezések, íróasztalok, függönyök, Bösendorfer-zongora, törökök, régi és újabbkori festmények, régi szász porcelán-tárgyak, XIII. Lajos korabeli valódi gobelin, olasz-falak, lámpák, márvány- és bronzszobor, antik- és modern órák, bronz írószékek, székek, fotelok, antik-padok, kerti burtozat, virágvázák, boudoir-szekrény és íróasztal, vendég-, nevelő- és cselédszoba-berendezések, különféle bútorgyak és lakásfelszerelések, konyha-, kamraburtozat, nagymennyiségű házfűtőrendszer és konyhaedény, a csödtömeg 1908. évi szeptember 15-én hozott határozata értelmében nyilvános bírói árverés útján Sárvaron, 1908. évi december hó 15. és következő napjaitól, délelőtt 10 órakor, Várkerület 35. (Korona-szálló) és Deák Ferenc-utca 2. sz. (Régi villanytelep) alatt el fogják adni.

Az érdeklődőknek készpénzgel nyújt felvilágosítást irodám (Budapest, V., Nádor-utca 16.) és dr. Wolf Géza, sárvári ügyvéd ur.

Dr. Sebestyén József, ügyvéd csödtömeggondnok.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSÝ

v. cs. és kir. orvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít: húgyúti betegségeket, széklet, bajok, dörzsölés, elgyengült férfiak, idős embereknek is, öntörleszt és annak utóhatásait, ideg- és hágerőhiányt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9—4-ig és este 7—8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyítok.

A „GLOBUS” müintézet és kiadóvalalat részvénytársaság
Budapest, VI., Aradi-útoza 8. sz.

Kb.
2 millió darab
Képes-Levelezőlap
kiszállított mélyen leszállított árak mellett eladja

Raktáron vannak karácsonyi, újévi, husvét, valamint genre kártyák a legváltózatossabb művészi kivitelben. Ár: 1000 darabonként 7 korona, utánvét vagy az ár előzetes beküldése ellen. 1000 darabnál kisebb mennyiség nem szállítatik.

Buza	Kilós	100 kilogramm ára		Kilós	100 kilogramm ára	
		sz. töl	K. ig		K. töl	K. te
iszavidéki uj	75	25.80	26.25	79	25.80	26.25
" " " "	76	25.35	25.75	80	25.95	26.35
" " " "	77	25.55	25.95	81	26.20	26.50
" " " "	78	25.75	26.10	82	26.45	26.80
fehémegyei uj	75	25.15	25.45	79	25.60	26.10
" " " "	76	25.35	25.70	80	25.75	26.10
" " " "	77	25.45	25.75	81	25.90	26.20
" " " "	78	25.55	25.85	82	26.05	26.35
pestvidéki uj	75	25.25	25.55	79	25.70	26.10
" " " "	76	25.45	25.75	80	25.85	26.20
" " " "	77	25.55	25.85	81	26.00	26.30
" " " "	78	25.65	25.95	82	26.15	26.45
dánsági uj	75	25.30	25.60	79	25.75	26.15
" " " "	76	25.50	25.80	80	25.90	26.25
" " " "	77	25.60	25.90	81	26.05	26.35
" " " "	78	25.70	26.00	82	26.15	26.45
dácskai uj	75	25.40	25.70	79	25.80	26.25
" " " "	76	25.55	25.85	80	25.95	26.35
" " " "	77	25.65	25.95	81	26.05	26.35
" " " "	78	25.75	26.05	82	26.15	26.45

Egyéb gabnanelemek		100 kilogramm ára	
		K. töl	K. ig
Rozs	elsőrendű uj	20.75	20.95
"	elsőrendű ó	20.45	20.65
"	középmínőségű uj	20.45	20.65
"	középmínőségű ó	20.45	20.65
Árpa	szakmánya, elsőrendű	16.45	16.65
"	szakmánya, másodrendű	16.05	16.35
Zab	sörözésre, elsőrendű	17.45	17.75
"	sörözésre, másodrendű	17.05	17.40
Tengeri magyar			
Repezo	káposztarepezo		

Burgonya	Faj		
	Fehér	Rózsá	Sárga
	Koronától-koronáig		
Dunántúli	5.20-5.30	6.20-6.30	6.60-6.80
Felsőmagyarországi	5.30-5.40	6.30-6.40	6.60-6.80
Nyírségi	5.20-5.30	6.20-6.30	6.40-6.60
Erdélyi	5.20-5.30	6.20-6.30	6.40-6.60
Bánági			
Pesti			

Különböző termények	Faj	Pérez		Áru	
		Koronánként		Koronánként	
dieszószir	budapesti	148	144		
szalonna	vidéki				
"	prima, légszárazított vidéki	107	106		
"	városi légszárazított 4 darabos	112	113		
"	füstölt				
szilva készáru	bosznia, 1908. évi usance-min.				
"	" 1908. " 85				
"	" 1908. " 100				
"	szerbiai, 1908. usance-min.				
"	" 1908. " 85				
"	" 1908. " 100				
"	" 1908. " 85				
szilvalz készáru	szilvaon, 1908.				
"	szerbiai, 1908.				
heremag	lucerna magyar 1908	104	130		
"	vörös aprós emü 1908	104	114		
"	középméretű 1908	116	124		
"	nagyszemű 1908	136	136		

Allamodósság közlönszöndök		Pérez	Áru
Magyar aranyjárdék	4%	100.50	110.-
"	koronajárdék	81.-	81.50
"	koronajárdék	91.20	91.80
"	koronajárdék	75.50	76.-
All. k. Vaskapu coll. ar. 6.3%		180.-	184.-
1870. nyeresemény köcs. 100 frt		180.-	184.-
Horv.-szlav. reg.-kárt. k. 12%		180.-	184.-
M. földterherment. kölv. 4%		92.-	94.-
Horv.-szlav. 4%		93.50	94.50
Tiszai szegedi nyer. köcs. 4%		136.-	140.-
Horv.-szlav. jelz. földt. kölv. 4%			
Konv. osztr. adom. koronaj. 4%		94.75	95.25
Egyes. osztr. jár. papir. 4 1/2%		97.25	97.75
ezüst 4 1/2%		97.25	97.75
Osztrák aranyjárdék	4%	114.50	115.-
"	koronajárdék	94.50	95.-
"	all.-sors. 1890. 1000 K 4%	150.50	154.50
"	1890-ból 200 K 4%	213.-	217.-
"	1894-ből 200 K 4%	255.-	260.-
"	1884-ből 100 K 4%	255.-	260.-
Bosz.-herc. orsz. k. 1895. 4%		88.-	89.-
"	vasúti 1898. 4 1/2%	95.25	96.25
1902. 4 1/2%		95.25	96.25
Bpest. székcs. f. v. köcs. 4%		90.-	91.-
Bpest. székcs. f. v. köcs. 4%		90.-	91.-
Orosz államkölcsön dec. k. 5%		97.-	97.50

Záloglevelek. Elsőbbségek.		Pérez	Áru
Bolvár. tkpt. r.-t.	4 1/2%	97.50	98.50
Egyesült. f. v. tkpt.	4 1/2%	98.-	99.-
korona ért.	4%	100.50	101.50
Kisbirt. orsz. földh. 84 év	5%	100.50	101.50
50 1/2 évre	5%	97.25	98.25
50 1/2 évre kor. ért.	4 1/2%	93.50	94.50
M. agrár-jár.-b. szőlőköt. 4%		98.-	99.-
záloglevél köcs. 4 1/2%		97.50	98.50
M. all. tkpt. r.-t. 50 évre	4%	92.25	93.25
"	65 évre	92.25	93.25
"	85 évre	99.-	100.-
Magy. földhitelint. 41 évre	4%	94.75	95.75
"	50 évre	91.80	92.80
"	63 évre	84.35	85.35
szab. és talajjav. 4%		91.50	92.50
M. jelz. hitelb. frt.-ban 4 1/2%		98.25	99.25
ugyanaz 50 évre 4 1/2%		91.50	92.50
forint értékben 4%		91.50	92.50
50 évre kor. 6. 4%		91.50	92.50
közs. kötv. 50 évre 4 1/2%		91.50	92.50
ugyanaz 50 évre 4 1/2%		91.50	92.50
50 év vt. 110 frt. 4%		98.25	99.25
60 év 100 frank 3 1/2%			
nyer. kötv. frt. 6. 4%		114.25	116.25
osztr. felülb. 4%		117.-	119.-
nyer. kötv. kor. 6. 3%		99.-	101.-
M. lezárn. pztv. 50 évre 4%		92.-	93.-
65		92.-	93.-
M. tkpt. közp. jelz. 4 1/2%		97.25	98.25
közs. kötv. 50 évre 4 1/2%		98.25	99.25
közs. kötv. 70 évre 4 1/2%		98.25	99.25
Orsz. közp. hitelz. kötv. 4%		100.-	101.-
Osztr.-m. bank 50 év o. 6. 4%		97.85	98.85
kor. 6. 4%		99.-	100.-
P. hazai. tkp. közs. kötv. 4 1/2%		98.25	99.25
frt. 6. 4%		98.25	99.25
100 K n. e. nykvt.		99.-	101.-
Pesti m. keresk. bank 4 1/2%		99.-	100.-
K. 6. 4%		92.25	93.25
közs. kötv. vt. 110 frt. 4 1/2%		103.30	104.30
közs. kötv. vt. 105 k. 4%		94.-	95.-
Adria tengerhajóz. r.-t. 4 1/2%		99.50	100.50
Bpesti közúti vaspálya		93.-	94.-
Déli vasút 100 márk. ért. 4%		111.-	113.-

Kassa-derb. v. 1889. frt. 6. 4%		Pérez	Áru
1889 arany márk. ért. 4%		98.-	94.-
1891 ezüst frt. ért. 4%		108.-	109.-
1891 arany márk. ért. 4%		108.-	94.-
osztrák vonal frt. c. 4%		95.-	96.-
M. folyam-tgh. r.-t. k. ért. 4%		99.-	100.-

Bankok részvényei.		Pérez	Áru
Angol-osztrák bank		285.-	287.-
Bucapesti bankgyűléslet. r.-t.		40.-	45.-
Első magyar iparbank 5%		872.-	875.-
Fiúmei hitelbank 5%			
Bpesti giró és pénztár-egylet			
Hazai bank dec. k. 5%		273.-	273.50
Hermes magy. ált. váltóüzlet		350.-	355.-
Magy. agr. és jár. b. r.-t. 5%		423.-	425.-
M. ált. hitelbank dec. k. 6%		718.-	718.50
M. jelzáloghitelb. dec. k. 6%		409.-	410.-
Magy. kereskedelmi r.-t. 6%		559.-	561.-
Magy. k. sz. osztálysorsj. 5%		1590.-	1635.-
M. lez. és p. b. ooc. v. 5%		467.-	468.-
M. pénztár. k. p. h. b. r.-t.		975.-	1000.-
M. tkp. közp. jelz.-ja 5%		1030.-	1050.-
Magyar telephit. dec. v. 5%		840.-	850.-
Osztrák-hitelint. dec. v. 5%		616.75	617.25
Osztrák-magyar bank 5%		1740.-	1750.-
Pesti m. keresk. bank 5%		3330.-	3340.-
Unionbank 5%		515.-	520.-

Takarékpénztárak.		Pérez	Áru
Bélvárosi takarékpénztár 5%		592.-	600.-
Budapest-Erzsébet-városi tak.		198.-	208.-
Budapest-Lipótvárosi bankr. t.		147.-	150.-
Bpesti tak. sorsz. zálogk. r.-t.		423.-	427.-
Egyesült bpesti fővárosi tak.		2120.-	2130.-
Magy. ált. takarékpénzt. 5%		573.-	583.-
Magyar orsz. központi takpt.		1556.-	1570.-
Pesti hazai első társaság.		1330.-	1340.-

Biztosító társaságok.		Pérez	Áru
Első magyar ált. biztosító		9650.-	9750.-
Fonciere pesti bizt. int. 5%		255.-	260.-
Magy. jég- és vízszint. 5%		300.-	300.-
Nemzeti halottbiztosító 5%		210.-	225.-
Pannonia vízszint. intőzet		2175.-	2225.-

Gőzmalmok.		Pérez	Áru
Concordia		195.-	200.-
Első budapesti		1480.-	1490.-
Erzsébet		300.-	320.-
Lujza		273.-	283.-
Pesti hengermalom		375.-	380.-
Pesti molnárak és sútlók		335.-	375.-
Pesti Viktoria		680.-	650.-

Különböző vállalatok.		Pérez	Áru
Bpest-szt. lőrinczi téglagyár		365.-	367.-
Egyes. tégl. és cementgy. 5%		185.-	190.-
Eszakm. egy. közs. banya 5%		200.-	205.-
Felsőm. banya és kohóüz. 5%		500.-	570.-
Kőbányai gőztég. gyár		846.-	900.-
Közémbánya és téglagyár		430.-	435.-
Magyar aszfalt r.-t.		146.-	141.-
Magyar ált. közszob. r.-t. 5%		635.-	645.-
Magyar kőszob. gyár		200.-	205.-
Szilvotárkányi kőszob. gyár		571.-	572.-

Sorsjegyek.		Pérez	Áru
Bazilika sorsjegy		19.50	21.50
osztrák felülb.		20.50	22.50
Bécsv. nyer. köcs. 1874. év		454.-	494.-
Budavári sorsjegy		208.-	218.-
Erzsébet szanatorium sorsj.		7.50	8.50
József sorsjegy		10.-	12.-
osztr. felülb.		10.-	12.-
Magyar vöröskereszt sorsj.		23.-	25.-
osztr. felülb.		25.25	28.25
Osztrák vöröskereszt sorsj.		51.-	55.-
Osztrák hitelint. sorsjegy		458.-	468.-
Pálfy-sorsjegy		200.-	210.-

Pénzjegyek és váltók.		Pérez	Áru
Arany, magyar v. osztr. vert		11.85	11.48
" " " kor.		11.27	11.38
" " " frt.		19.10	19.16
" " " 20 frankos		19.10	19.16
" " " 20 márkás		23.45	23.58
Török aranylira			
Német b. bankjegy (100 mk.)		117.07 1/2	117.37 1/2
Francia b. (100 frank)		95.42 1/2	95.72 1/2
Olasz bankj. (100 lira)		95.10	95.40
Papírubi darabonként		2.51-	2.52-
Római bankjegy (100 lei)		93.50	94.25
Szerb bankj. (100 ezüst dinár)			
Váltók London (100 font st.)		239.62 1/2	240.02 1/2
" " " " " " " " " "		117.07 1/2	117.37 1/2
" " " " " " " " " "		95.20	95.50
" " " " " " " " " "		95.42 1/2	95.72 1/2

A KITAGADOTT

— REGÉNY. —

Írta: RICHARD DALLAS.

17

Miután ez volt a végső következtetésem, hogy ártatlanságát hihetővé tudjam tenni, nagyon fontos

SZÍNHÁZAK

Pénteken 1908 december 11-én

Remzeti Színház

NORA.

Színmű 3 felvonásban. Irta Ibsen Henrik.

Helmer Róbert Gál
Nóra, neje Márkus
Rank Pethe

Kezdeté fél 8 óraker

M. Kir. Operaház

Romeo és Julia.

Dalmű 5 felvonásban. Irta Bar-bier és Carré. Zenéjét szerzelte Gounod. Fordította Ormay.

Személyek: Esculas Paris, Capulet Julia, Gertrud Tibald, Romeo Mercutio, Lorenz

Kezdeté 7 óraker

Várszínház

A vasgyáros.

Színmű 4 felv. Irta: Ohn Fordította: Fáy J. Béla.

Személyek: Beaulieu marquisné, Claire, leánya, Octave, fia, Blygny herceg, Préfont báró, Sophie, neje, Derblay Philippe, Mouinet

Kezdeté 7 óraker

Vígyszínház

Visszatérés Jeruzsálemből. Színmű 4 felvonásban. Irta Man rice Donnay. Fordította Adorján A.

Személyek: Michel André, Henriette Judith, Suzanne, Haendelsohn Lázár, Emil, Dr. Lurdau, Vovenberg, Georges

Kezdeté fél 8 óraker

Magyar Színház

A tulsó partról.

Három felvonás. Irta Salten Fö. Ix. Fordította Fényes Samu

I. Festerberg gróf. Laurentin Lajos gróf Róthay, Aristides, a fia, Z. Molnár, Festerberg Max gróf Somlai

Kezdeté fél 8 óraker

Királyszínház

Mary Ann.

Operette 3 felvonásban. Irta Ha-jós Sandor, zenéjét szerzelte Kacsóh Pongrácz.

Személyek: Lancelot, Páter, barátja, Mary Ann, Mr. Leadbetter, Kitti, Lady Stewben, Alice, Lord Leafles, Parrot hadnagy

Kezdeté 1/8 óraker

Urániaszínház

Hogyan mulatunk

Kezdeté 6 óraker

Apollo - Projektográf

TELEFON 68-39.

Cowboyok és indiánok harcza.

Művészesalád. - Ércz-bánya. - A házörzö kutya.

Rabszolganő. - III. Richard (nagy kiállításos szindarab).

- Vándor komediasok. - Jól nevelt gyermekek. - Szarvasvadászat Gógán (saj. felv.) - A változó művészet. - A paróka. - A telefon (drámai jelenet).

Orosz késtáncz.

KEZDETE: 5 óraker, vasár- és ünnepnap 3 óraker.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Nemzetközi Artista-szemle.

különlegesség 18 különlegesség

Az előadás kezdete 8 óraker.

Jegyelőreiel 10-1 és 8-6 óráig a nappali pénztárnál

PENZTÁRI TELEFON: 93-39.

A télikerben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK színgyűzzenekara hangverseny.

FOLIES CAPRICE

gazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTT SANDOR

Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 óraker

10 óraker: Ma Ujdonság

«CORPUS DELICTI»

Bohózat, irta: Arnold Lecoq te.

Fordította: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

Végül! 11 óraker. Végül!

«Scheiden thut weh.»

Bohózat, irta: ROSSE. Rendező: Rott Sándor.

Továbbá: Lugosi Jenő, Bálint Béla és Pálfi Ma-riska

Nappali pénztár d. e. 9-1.ig és d. u. 3-6-ig. Az első eme-letű Casino de Parisban elsőrangú táncatrakciók

Kezdeté fél 12 óraker.

A nagy karácsonyi occasió

egyes czikkeinek árai:

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Tiszta selyem liberty, Mintázott nehéz blousselymek, Sima szines nehéz lousienne, etc.

A londoni kiállításon kiállítva volt szines duplaszéles chantung 1.65 Lyoni blous és jupon-selymek mesés árai: 1.10, 1.25, 1.45

130 eméter széles valódi angol kabát sealskin 8 forint

Lezabott csipke és voile chine ruhák most félértékben kaphatók.

Szénásy, Hoffmann és Társa

Bécsi-utca 4.

csakis: Minták vidékre frankó.

BUDAPESTI CABARET BOMBONIERE VI., Teréz-körnt 28. Telefon 52-88. Minden este 9 1/4 óraker az óriási sikerű műsor: BÖRZE ANKÉT.

STEINHARDT MULATÓ Telefon 54-23. Rákóczi-ut 63. Telefon 64-23. Ma és mindennap: Kezdeté 1/2 óraker. Ujdonság! Zsiga nem akar! Ujdonság! Bohózat, irta: Glinger és Taussig.

A PARADICSOM KABARET ÖLLŐI-UT 46. szám. - Telefonszám: 115-84. Igazgató Widöschy József, Karmester Nádor Mihály

„RABLÓK A BANKBAN” Aktuális tréfa, elődaja az egész személyzet.

ROYAL ORFEUM ERZSÉBET KORUTS UJRA TELEFON 110-22 Minden este 8 óraker „A primadona” „Egy perc késés” kacagató bohózatok.

Surányi szalonczukorkák legfinomabb minőségben 1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K. Surányi czukorkagyár Nagy-Surány Nyitra megye.

Sportszánkó! Tobogán! Rodli! Könnyű masszív építéssel, talpsínözve, csapolt bakokkal 2-8 stb. személyre. Plökl és Haas-nál téli sporttűzet, Andrassy-ut 13.

A Franklin-Társulat kiadásában most jelent meg: A modern pedagogia utjain. Tanulmányok. Irta Dr. WESZELY ÖDÖN. Ára 8 korona.

Vertical text on the right edge of the page, including '3 szol...', 'neml...', 'Bedep...', 'Vidkék...', 'mek, c...'.

**MESÉS
AJÁNDÉKOT AD
A BAZÁR
A DIVATLAPOK KIRÁLYA
KERJEN EGY MUTATVÁNYT
A KIADÓBÓL
BUDAPEST, DOHÁNY-U 16**

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NERNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden Ca. és kizárólagosan
szab. chronometer és műtész. Eltávolítja
a remontozása ingóráknak
stb. stb.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Butor
készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért
mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állan-
dóan készen raktáron a leggyorsabb kivitelű a leg-
finomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér
bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési
vállalata.
Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
kik bármily
neml betegségben szenvednek,
mint húgycső és hólyagbetegség, húgyveszélybetegség, vizelet szá-
rok, éjjeli magömlések, szék és hólyagkoros bántalmak (syphi-
lis, az onferitása utóhatásait fellépő ideggyógy, korai férfi-
oró elgyengülés, bármily bőrképző stb. nőknél terheltetés,
moh balok, alapos, gyors és gyökéres gyógyításra szigo-
ruan tudományos és leltüsteretes gyógmódiánál
fogva lenjebben ajánljuk

DR. GABAI ANTAL

v. ca. és kir. osztály főorvos országos hírdő és a legelőbb, 82
éve iennálló rendelő intézet

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelő naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső és hó-
lyag beteg vizsgálata villamos húgycsővizsgáló segélyvel.
Vidékilek levelekre kimorló választ és szakorvosi tanácsot nyer-
nek, gyógyszeres gondoskodásra lemm. Titoktartás biztosítva.

Nőknél külön váróterem.

Most jelent meg az
1909-ik évre szóló

≡ **MAGYAR** ≡
**KÖZIGAZGATÁSI
KALENDÁRIUM!**

Hivatalok, intézetek,
közigazgatási hatóságok
és tisztviselők részére
nélkülözhetetlen az

ATHENAEUM
≡ **MAGYAR** ≡
**KÖZIGAZGATÁSI
KALENDÁRIUMA**
az 1909-ik évre.

XVIII. ÉVFOLYAM.
Közel 400 oldalon.

Ara tartós
kötésben **2 kor.**
Megrendelhető a kiadó
ATHENAEUM R.T. könyv-
kiadóhivatalában (Budapest,
VII., Rákóczi-út 54. sz.) és
minden könyvkereskedésben.

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti
társaság

Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja a

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.

Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése
6.35 mm. Browning-patronok haszná-
latára készült. Legjobb előnye, hogy
szabadkézzel minden szerszám nél-
kül egy fogással szétszedhető, ennek
következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan
működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A
mellényzsebben cfér.

Ára 80 korona. Haverészlet 4 kor.
12 havi egyenlő részletre 72 korona.

Levegendő és hosszánk beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél

Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt _____ korona árban, fizetendő _____ kor. havi részletekben _____ tól kezdve, Budapeston, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi.

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Most jelent meg! • • • Most jelent meg!

ALMANACH

XXII. évfolyam. Az 1909. évre.

Szerkesztő:
Mikszáth Kálmán

TARTALMA:

Előszó: Mikszáth Kálmántól. Pokár Gyula: A szerencsenek
Sikra: Józ Pista. Összeesküvés.
Lovik Károly: La Cote. Rákosi Viktor: Réz Péter különös
Hovasi József: Grandtúr. története.
Ambrus Zoltán: Egy kis tévedés. Lőrinczy György: A veréből nász
Farkas Pál: A német mérnök. Herceg Ferenoz: Lozenko.
Soosa Dező: A baranta. Bárgony István: Mese a boszor-
Gárdonyi Géza: Egy ember. kápról.
Kruy Gyula: Hunstvá. Mikszáth Kálmán: Tóvteske ldo-
Zöldi Márton: Az utolsó kereszt. gabán.
Vörtey Gyula: Upmann mellett. Utószó: Bródy Sándortól.

Ára díszkötésben 2 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a kiadónál
SINGER és WOLFFERNÉL Budapesten, VI., Andrassy-ut 10

